

Zarja

GLASILO SLOVENSKE
ŽENSKE ZVEZE V AMERIKI

MARY JANE KNAUS
Pullman, Ill., is a member of the
Red Cross "Gallon Club"

The Dawn OFFICIAL
PUBLICATION
OF THE SLOVENIAN WOMEN'S UNION
OF AMERICA

 83

SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA

Ustanovljena 19. dec. 1926 v Chicagi, Ill.
Inkorporirana 14. dec. 1927 v državi Illinois

Slovenian Women's Union of America

Organized Dec. 19th 1926 in Chicago, Ill.
Incorporated Dec. 14th, 1927 in the State of Illinois
Member of: National Council of Catholic Women
Canadian American Council on International Relations
Common Council for American Unity

Duhovni svetovalec—Spiritual Advisor
Rev. Milan Slaje, 1709 E. 31st St., Lorain, Ohio

Glavni Odbor — Supreme Committee

Predsednica—President
Mrs. Marie Prislant, 1034 Dillingham Ave. Sheboygan, Wis.

I. podpredsednica First Vice President
Mrs. Frances Rupert, 19803 Shawnee Ave., Cleveland, Ohio

II. podpredsednica—Second Vice President
Mrs. Mary Coghe, 4517 Coleridge St., Pittsburgh, Pa.

III. podpredsednica—Third Vice President
Mrs. Mary Shepel, 5 Lawrence St., Ely, Minn.

IV. podpredsednica—Fourth Vice President
Mrs. Frances Rasket, 305 Spring St., Pueblo, Colo.

V. podpredsednica—Fifth Vice President
Mrs. Mary Markezich, 2309 E. 95th St., So. Chicago, Ill.

Tajnica—Secretary
Mrs. Josephine Erjavec, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.

Blagajničarka—Treasurer
Mrs. Josephine Muster, 714 Raub St., Joliet, Ill.

Nadzornice—Auditors
Mrs. Mary Otoničar, 1110 E. 66th St., Cleveland, Ohio
Mrs. Mary Lenich, 609 Jones St., Eveleth, Minn.
Mrs. Pauline Ozbolt, 2029 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Svetovalni in porotni odsek — Advisory Board
Mrs. Frances Susel, predsednica, 15900 Holmes Ave.,
Cleveland, Ohio
Mrs. Ivanka Zakrajsek, 6059 — 68th Rd., Ridgewood, N. Y.
Mrs. Marica Kopach, 1217 So. 61st St., West Allis, Wis.
Mrs. Anna Kameen, P. O. Box 767, Forest City, Pa.
Mrs. Rose Jerome, 214 Grant Ave., Eveleth, Minn.

Zarja

THE DAWN

URADNO GLASILO SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V AMERIKI
OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENIAN WOMEN'S UNION
OF AMERICA

Izhaja vsak mesec—Published monthly

Naročnina \$2.00 na leto. Za članice SŽZ \$1.20 na leto
Subscription price \$2.00 per year
Members of the SWUA \$1.20 per year

Office of Publication:
"ZARJA"

6117 St. Clair Avenue, Cleveland 3, Ohio

Editorial Office:
ALBINA NOVAK, Editor
6117 St. Clair Avenue, Cleveland 3, Ohio
Telephone ENdicott 5882

Entered as Second-Class Matter June 28, 1929, at the
Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of August
24, 1912.

Prosvetni odsek—Educational Committee
Mrs. Albina Novak, Urednica in upravnica "Zarje,"
6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
Mrs. Anna Petrich, 2178 Burton St., Warren, Ohio
Miss Gladys Buck, 10086 Ave. L., So. Chicago, Ill.

Odbor za Mladino in razvedrilo—Youth & Recreation Board
Director of Drill Teams and Clubs:
Albina Novak, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
Director of Juvenile Department:
Frances Bogovich, 6701 Schaefer Ave., Cleveland, Ohio
Director of Sports:
Lillian Kozek, 2244 So. Wolcott Ave., Chicago, Ill.

Zapojmo!

ZBIRKA PESMI

Prva izdaja 1942 — druga izdaja 1943 — tretja izdaja 1945

Cena 50 centov

Naročila pošljite na

“ZARJA”

6117 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND (3), OHIO

S poštanim naročilom priložite znamko za tri cente

Seznam pesmi najdete na zadnjih straneh te Zarje

OUR COVER PAGE

This month we are presenting to our readers the picture of a very lovely young lady who is a member of No. 72, Pullman, Illinois and has made a most wonderful contribution for the welfare of humanity. She is Miss Mary Jane Knaus, daughter of Mrs. Johanna Knaus both of whom are charter members of branch No. 72. Mary Jane has donated her eighth pint of blood to the American Red Cross thus making her quota to be a member of the "Gallon Club."

We congratulate Miss Mary Jane Knaus on her noble contribution and wish her the best of health and happiness in return for the big part she played in helping the wounded and convalescing veterans of World War 2.

SLIKA NA NASLOVNI STRANI

Ta mesec predstavljamo našim bralkam in bralcem brhko dekle, Miss Mary Jane Knaus, ki je članica podružnice št. 72, Pullman, Illinois, in je že osmič dala kri Rdečemu križu ter bila odlikovana s tem, da je članica "Gallon Club-a," pri katerem so sprejeti samo tisti, ki so dali osem ali več pajntov krvi.

Gdč. Mary Jane Knaus je hčerka ge. Johanne Knaus in obe sta ustanoviteljici podružnice št. 72.

Naše čestitke in želje, da bi bilo njeno plačilo v obliki dobrega zdravja in vesele bodočnosti.

Za trajni mir!

KONČNO so za nami leta in meseci trpljenja, skrbi in tesnega pričakovanja, ure molitve ter neprestanega strahu za naše drage, same skrbi, ki so jih pred vsem občutile vse matere.

Topovi so utihnili, napetost je odnehala in napočil je toliko zaželeni mir, za katerega smo vsi delovali, se zanj borili in molili.

Vojna je dobljena in izvojevana, zdaj pa bo treba izvojevati mir. Kakšno vlogo bodo igrale ženske v tej veliki nalogi?

Največjo, najvažnejšo vlogo svojega življenja!

Zakaj ženske so za mir!

Izza napovedi vojne pa vse do njenega konca smo se ženske zavedale, kaj ona pomeni napram naši naravi in našemu ženstvu.

Vedele smo, da je vojna največja pošast, ki uničuje može, katere smo me rodile, jih vzgojile in ljubile, ter da uničuje duha v svetu, katerega imenujemo krščanskega.

Še nikoli v zgodovini sveta ni bilo tako važno kot je zdaj, da se vzpostavi resničen in trajen mir.

Kje naj pričakujemo? Tam, kjer ženske vedno pričenjajo vse dobro, — pod našo lastno streho, v krogu svojih lastnih rodbin!

Rodbine so ko-operativne edinice in treba je skupnega sodelovanja, ljubezni in prijateljstva, da naredimo rodbino zadovoljno in srečno.

Oče in mati sama ne moreta uspeti. Zato morata biti deležna pomoči slehernega člana svoje rodbine, katerim mora biti skupen smoter in cilj, ako hočemo, da bo vsa rodbina srečna in uspešna.

Ženske tvorijo največjo aspiracijo te vrste prizadevanja po trajnem miru. One tvorijo ognjišče domačega krova. One lahko izžarevajo duha zadovoljstva in prijateljstva iz svojega doma v tucate drugih domov.

Ženske so prispevale ogromen delež k vojnim prizadevanjem s stališča svoje potrpežljivosti in trdne volje, da mora napočiti po tej vojni trajen mir.

Poleg tega, da zanesemo red v svoje lastne domove, ne smemo tudi nikoli izgubiti spoštovanja do mož, ki se udejstvujejo v javnem življenju in v javnih uradih. Te može moramo skrbno izbirati, tako da jih bomo lahko spoštovali in jim zaupale.

Torej, ko enkrat vemo, da smo me same del vlade in da lahko izrazimo svoje želje in

zahteve z glasovnico, nikoli ne zapravimo teh svojih pravic!

Zainteresirajmo se v vlade in zakonodaje naših občin, mest, držav in dežele! Nam ne more biti vseeno, kakšne so zakonodaje, pod katerih zakoni naše obitelji žive.

Vse skupaj se potrudimo in doprinesimo k trajnemu miru, ki je največji blagor sveta!

Na konferenco ministrov za zunanje zadeve, ki se je vršila v Londonu, in kjer se je obravnavala zadeva slovenskega Primorja in Trsta je naša gl. predsednica 12. septembra, 1945 poslala sledeči kabel:

*Hon. James F. Byrnes,
državni tajnik,
Ameriško poslaništvo,
London, Anglija.*

Gospod Byrnes:—

V reševanju problema tržaškega vprašanja, ki bo eden izmed problemov na vaši sedanji konferenci, spoštljivo urgiram, da bi prevladovalo naziranje samoodločevanja narodov, kakor ga priznava Amerika; da bi bilo vse dominantno slovansko ozemlje vzhodno Soče, vključno Trst, Gorica ter vsa Istra, priključeno Jugoslaviji ter da bi bilo mesto Trst klasificirano kot odprto pristanišče za vse zaledje.

*Za Slovensko žensko zvezo Amerike,
MARIE C. PRISLAND,
glavna predsednica.*

(V tem času je, kakor znano, konferenca že razpravljala o tem vprašanju ter določila, da postane Trst mednarodno mesto, ostalo ozemlje Istre in Primorja, kjer žive v pretežni večini Slovenci in Hrvatje, pa bo priključeno federativni Jugoslaviji. Rešitev za nas ni idealna, ni pa tudi porazna, ker ne daje Italiji v Trstu nič več pravic kot jih bo imela Jugoslavija. Uredništvo).

Klic naše stare domovine

GOVOR JOSEPHINE ERJAVEC NA PRIREDITVI ZA
TRPEČE SLOVENCE DNE 19. AVGUSTA 1945,
V JOLIETU, ILLINOIS

Častni gostje, rojaki in rojakinje!

Slovenski narod, ki je najmanjši narod, je vedno mnogo trpel. Bojeval se je za pravice in pošteno življenje. Slovenija, čeprav najmanjša dežela, je vendar obdarovana s prekrasno naravo. Tako lepega kraja kot je naša Slovenija, se ne najde tako kmalu. Vsak, kdor je prepotoval mnogo sveta, mora priznati, da med vsemi državami na svetu je Slovenija najlepši kraj. Pa vkljub vsej tej naravni lepoti se naši Slovenci, naši predniki niso mogli preživeti v stari domovini. Tam ni bilo kruha za vse, morali so se podati na daljno pot, čez široko morje v Ameriko. Tu se jim je obetala boljša bodočnost.

Ob slovesu od domačega kraja je bilo slovo ganljivo; s solznimi očmi so se poslavljali naši rojaki od svojih dragih, v mislih so imel strah: Bog vedi ali se še kdaj vidimo na tem svetu? Vendar je vsak še upal priti nazaj po par letih, obiskati svoje drage, obljubil jim je stalno pomoč iz Amerike. Toda predno so zapustili svojo rojstno vas, so se podali na božjo pot, priporočit se Mariji za srečno pot.

Amerika je bila za številne prava rešiteljica revščine. Tu so si naši Slovenci ustanovili svoje domove, tu svoje fare, svoje organizacije. Postali so pravi ameriški državljani. Vendar pri vsem tem je vsak gojil še ljubezen do svoje rodne grude. Malo jih je bilo takih med nami, kateri bi popolnoma pozabili na svoje v domovini.

Po več letih se je mnogim želja izpolnila, da so se vrnil domov, vsi srečni, da še enkrat obišejo svoje drage. Vsako leto je šla truma za trumo nazaj v staro domovino. Tudi Slovenska ženska zveza je imela izlet v staro domovino leta 1938. Istega sem se tudi jaz udeležila, in sicer bila je moja tretja pot nazaj v domovino. Tu od naše Zveze so šle hčerke nazaj obiskat svoje matere, zopet druge obiskat svoje sestre, brate in ostale sorodnike. Toda kakor prej je bilo njim težko slovo iz domovine na pot v Ameriko, tako jim je bilo to pot še težje posloviti se od svojega doma v Ameriki, pa čeprav ne za dolgo. Vsaka je vedela, da potovanje je dolgo in nevarno, akoravno v dobri družbi kratkočasno. Toda ko se je naš parnik približeval francoski obali, so se naša srca razjokala od veselja. Prestali smo dolgo pot, za nami je zopet široko morje, in naš cilj zopet videti naše rodne kraje, se nam čim prej približuje.

Po kratki carinski inspekciji smo kmalu bili na vlaku, ki nas je imel peljati v Pariz, nato iz Pariza na drugem vlaku pa skozi Francijo, krasno Švico, mesto Bucks, Sent Veit in kmalu potem smo že dospeli na jugoslovansko zemljo. Kmalu smo zagledali prvo jugoslovansko postajo Rosenheim. Kar je vsaka izmed nas takrat čutila, ko smo se peljali skozi prve postaje po jugoslovanskem ozemlju — naše Slovenije, to je nemogoče opisati. Kakor žejni jelen, ki se približuje studencu, da se napije hladne vode, tako so naša srca hrepenela videti zopet kraj svojega rojstva. Ko je vlak privozil in Jesenice, se je ustavil za pol ure. Ker so naši vagoni imeli dva dolga napisana, enega na vsako stran: "Izlet Slovenske ženske zveze iz Amerike," so kmalu prihitele mamice, dekleta in hčerke vprašat za svojce; prinesli so nam šopke cvetic in pozdrav. Vsaka je hotela vedeti, ali je tudi kateri od njih družine med nami. Ko jim nismo mogle ustreči z odgovorom, so ble zelo žalostne. Tolazile smo jih, da gotovo še pridejo v kratkem.

Kmalu zatem je zopet vlak drvel naprej. Pogledamo skozi okna kupeje in vidimo krasna polja, čiste studence, oddaleč zagledamo Triglav, ki pozdravlja svoje ameriške hčerke, zopet na drugo stran visoka hrba s smrekami obkrožena, kozolce na poljih, vas za vasjo, nam je hitro izginjala izpred oči. Že oddaleč opazim svojo rojstno vas,

Šent Vid nad Ljubljano, krasno cerkev, v kateri sem bila krščena, na obeh straneh cerkve pokopališče, kjer so pokopani moji sorodniki. Zdelo se mi je, da me nemo pozdravljajo moji pokojni sorodniki, da mi želijo srečne dneve v domovini. Ko še zagledamo oddaleč Šmarno goro, že smo v Ljubljani. Tu v Ljubljani, prekrasni slovenski prestolici, je bilo toliko ljudstva, ki nas je prišlo pozdravit, da se mi je videlo, da je vsa Ljubljana pokonci. Od vseh strani so prihтели naši rojaki pozdravljat svojce, med tem ko so nam mestni uradniki najprvo podali roko v pozdrav. Še isto popoldne se je vsaka vrnila na svoj dom, nekatere smo ostale na Gorenjskem, druge so se pa odpeljale na Dolenjsko, Štajersko, Notranjsko itd.

Kmalu smo se zopet zbrale ter se vse skupaj z busom odpeljale na Brezje, Bled, Postonjsko jamo, nato na Štajersko, Belo Krajino in sploh povsod, kjer živi naš slovenski rod. Ne morem pa pozabiti, kako je bilo, predno smo prišli v Metliko. Tam je bila takrat suša, in smo videle, kako so v velikih posodah vodo vozili po milje daleč. Smilili so se mi ter sem si predstavljala našo Ameriko, kako imamo tu komodno, ko na vse strani lahko vodo imamo na razpolago. Vprašale smo se: le zakaj ni med tem časom država v tem oziru uredila radi vode, da bi preprosto ljudstvo ob suši toliko ne trpelo? Izletnice smo se podale še dalje proti Hrvaški in v Srbijo, povsod smo bile prijazno sprejete. Opazila sem, koliko novih stavb, na novih izboljšana mestne uprave je bilo vse povsod, samo v Sloveniji je bila ena in ista. Ko smo se vrnil, sem s svojo sorodnico neki dan obiskala razna zavetišča v Ljubljani. Peljala me je tudi v bolnišnico. Tu bi se najraje zjokala, ko sem videla bolnike ležati po tleh. Priprave so bile nezadostne, bolnišnica sama tako skromna in majhna, in to bi naj zadostovala za vso Ljubljano in okolico! Ubogi slovenski narod, ko še v boleznih si ne more postreči. Povedano mi je bilo, da so pripeljali bolnike od daleč okrog in jih niso mogli sprejeti, ker ni bilo prostora. Tudi to mi je šlo k srcu in sem nehote vprašala sorodnico, da čemu imamo mi Slovenci poslance v Beogradu, ako ne morejo izposlovati vsaj bolnišnico, ki je poleg cerkve najbolj potrebna . . . saj vendar plačujemo davke kakor vsi drugi, in stoji ista bolnišnica, ki je služila dolgo vrsto let prejšnjim rodovom. Premislila sem usodo našega naroda že takrat v domovini in sem primerjala nas tu v Ameriki, koliko bolj smo srečni v tem oziru, ko imamo vsaj prostor v bolnici in z vsemi pripravami in postrežbam.

Prišla je prva vojna ter zapustila strašne sledove, iz katerih se niso mogli nikakor izkupati, že je nepričakovano udarila med naš narod druga, ki je bila strašna in bolj grozovita. Vsak Slovenec tu v Ameriki je s strahom zasedoval položaj v domovini. Z bojznijo v srcu smo se bal vest, da so naši bili odpeljani v koncentracijske kempe, da so morali doživeti izpod rok Nemca in Lah strašne muke — radi bi jim pomagali — jim priskočili na pomoč, kajti marsikateri izmed nas tu imamo tam svoje najbližje sorodnike. V strahu se sprašujemo, ali je bilo njim prizanešeno? Naš ubogi slovenski rod, ki je tako majhen in mora toliko pretrpeti! Obljubili smo si, da kakor hitro bo Slovenija oproščena sovražnika, da jim takoj pomagamo. Torej dragi rojaki in rojakinje — sedaj je prišel oni čas — ne pozabite Vaših obljub, pomagajte Vašim rodnim rojakom, ki so se vsa ta leta borili za pravico in zato, ker so Slovenci.

Vam vsem je znano o grozovitosti v Lidicah na Češkem, kakšna usoda je to malo vas zadela iz maščevanja Nemcev. Da, dragi moji, tudi pri nas na Slovenskem imamo več takih vasi, ki se dajo primerjati z Lidicami. Prav posebno se spominjam vasi blizu moje rojstne vasi — Rečica, vasica pod Šmartnem, katera je doživela isto usodo kot Lidice — ko je bila vsa vas do tal požgana, prebivalci

Odbor, ki je imel v oskrbi prireditve za trpeče Slovence na farnem parku v Jolietu dne 19. avgusta 1945. Od leve na desno so: Josephine Erjavec, Frank Wedic, Emma Planinšek, John L. Jevitz, Amelia Kosteltz, Louis Zeleznikar, Mrs. Mary Zeleznikar, Frank Vranicar in Louis Kosmerl. To so uradniki organizacij, ki so delale za sijajen uspeh prireditve.

pa odpeljani ali umorjeni. Vse to iz maščevanja Nemcev. Sliko za sliko takih grozot bi se tu lahko opisalo. Toda veselimo se — Slovenija je končno oproščena sovražnika. Otrpela se je po velikih bojih suženjstva tujcev, kateri so vedno imeli nas Slovence za hlapce in dekletke.

Toda da je prosta naša domovina, to ni dovolj. Njih nima prošnja nas kliče: pomagajte, dragi rojaki onkraj morja. Rojaki, kateri ste bili tako srečni vsa ta leta, da ste ušli usodi, katera nas je tako strašno tepla, pomagajte! Ne zapustite nas vi sedaj! Pomagajte, da pridemo na noge, da si kupimo zdravila in jedila, da se zavarujemo pred mrazom. Naši ameriški Slovenci jih ne bodo zapustili! Naselbina za naselbino si prizadeva pobirati pri-

spevke, prireja shode, samo da bi koristilo našim rojakom. Tudi pri nas danes popoldne tu na tem mestu se bo pobiralo za naše nesrečne sorodnike in prijatelje in za one, kateri so samim sebi prepuščeni, kateri nimajo nobenega tu v Ameriki, da bi se nanje spomnil. Prosim Vas, dajte svoj delež tu danes, da bodo rojaki iz Vaše vasi vedeli, da niso bili pozabljeni od jolietških Slovencev. Storimo svojo krščansko dolžnost sedaj, ob času, ko se jim je prebližala ura prostosti, ob času, ko se je za njih nadčloveške napore in trpljenja zaskrbelo zarja boljše bodočnosti. Geslo nas Slovencev naj pa vedno bo: VSE ZA VERO . . . DOM . . . IN NAROD!

KLIC NAŠE STARE DOMOVINE

. . . Zložil Ivan Zupan . . .

(Deklamirala Olga Erjavec na Dobrodelnem pikniku
19. avgusta 1945, v Jolietu, Ill.)

Rojaki dragi onstran oceana,
pozdrave naše lepe vsi sprejmite!
Pozdravlja Triglav Vas in vsa Ljubljana!
Je-li Slovenijo še kaj pomnite?

Saj tudi mene vojna je zadela,
in mnogo bolj kot morda vas še tare,
obupana trpim, osirotela,
prestajam vojno zlo in vse prevare.

Preštevam lepe prej vasi požgane,
uničena domovja tudi naša,
grobove v hostah s križi vse obdane;
na jok me sili, solza se oglašča . . .

Svobodo res smo si že pridobili,
le revščina nas tare, huda beda,
izgnanci naši bodo se vrnili,
trpljenje hujše bo za vse, seveda.

“Odpri srce, odpri roke!”
so znane besede pesnika,
ki vsem nam pravi,
“Otiraj bratovske solze!”,
skeleče tu, na Tvoji očetnjavi!

Zato Vas prosim, da nam pomagajte,
saj dobri nam ste Vi še vedno bili;
po svoji moči za sirote zdaj dajte,
mi Vas zato ne bomo pozabili!

Ženski svet

DAN OBRAČUNA SE BLIŽA ZA NEMCE, KEDAJ ZA ITALIJANE?

V mestu Nurnberg držijo Američani vse glavne nemške hajduke, ki so pomagali pri največjih hudobijah za uničenje raznih narodov. Njihovi grehi presegajo vsa grozodejstva, kar jih človeški duh pojmi in če bo vsak izmed teh poslan na oni svet, bo to po mojih pojmi vse premila kazen. Pustili naj bi jih živeti, da bi jih pekla vest, če se jim še kdaj obudi in da bi s svojim nadzorovanim delom prispevali v sklad za tiste sirote, katerih starši so bili usmrčeni ali so pa strohnili od lakote in hudega po ječah. Naš slovenski narod je majhen, a njegovo trpljenje povzročeno od Nemcev in tudi Lahov, ne bo nikdar dovolj maščevano. Kako so trepetali ljudje, ko so jih nemški biriči vlačili iz mirnih domov. Strašne občutke je prenašala mati, ko je videla lastne otroke vržene pohoti sovražnih krivolokov.

Prav je, da se začne ta proces in mi Slovenci in ostali Jugoslavlani bi pričakovali, da se pokliče tudi Italijane pred sodišče. Do danes vse ameriško časopisje molči o njihovem preganjanju Jugoslovanov. Čudno se nam zdi, da pravična Amerika na vse naše pritožbe molči in kaže tako naklonjenost tisti državi, ki je držala osem milijonov bajonetov obrnjenih proti zaveznikom in seveda proti Jugoslaviji še posebno. Če katera država zasluži podporo in priznanje od Amerike, je pred vsem Jugoslavija, ki se je od prvega zračnega napada na Cvetno nedeljo 1941 neustrašeno borila zoper vse agresorje. Danes pa vidimo, da

dobiva agresor večjo in izdatnejšo pomoč, kakor pa osvoboditelji, Jugoslavlani. Ravno te dni se zbirajo zastopniki v Londonu, kjer bodo najbrže zopet Jugoslavlani prikrajšali za njihovo zemljo in pahnili za vedno primorsko prebivalstvo v laško sužnjost. Dal Bog, da bi se kaj takega ne zgodilo in da bi sedaj nastopil človek, ki bo nadkrilil vse druge nam sovražne diplomate ter dosegel našo pravično zahtevo. Churchill je pozabil jugoslovanska junštva. Danes vidi večje koristi pri Lahih in se njim do briči. Anglija se boji stati osamljena med dvema velikoma — Ameriko in Rusijo in zato tako prijateljstvo napram Italiji.

Poznana nemška natančnost je najbolj jasna obtožba, katere ne bo mogel noben prizadetih zanikati. Nemci so namreč vsa svoja dejanja natančno zabeležili in ves ta ogromen zaznamek je zaplenila zavezniška armada. V teh zapisnikih so vsa hudodelstva zapisana in tudi vse osebe, katere so te hudobije počenjale. Tako so se Nemci kar sami obsodili in pri njih ne bo veljal prav noben izgovor, da so branili vero ali kaj drugega, kakor slišimo od nekaterih nemških kolaboratorjev drugod.

Med temi važnimi zapisniki so zavezniki našli tudi druge rekorde, ki mečejo slabo luč na tistih 13 držav, ki so tajno delovale z nemško policijo (Gestapo) že pred vojno. Reinhard Heydrich, ki je podlegel poškodbam avtomobilskega napada blizu Lidic na Češkem, je bil načelnik nemške varnostne policije in je on sam napravil vse te zveze z 13 državami. Sumili smo, da ni v Jugoslaviji vse, kakor bi moralo biti, in nič čudnega, da je bila tudi Jugoslavija zapletena v ta "prijateljski pakt." Imeli so vse jako spretno aranžirano. Nekaj nemških gestapovcev je bilo nastavljenih v Jugoslaviji, nekaj jugoslovanskih pa v Nemčiji, kjer so se družili z nemškimi diplomati in tako polagali nadaljne pasti in zanjke za končni polom države. Pismo, katero je pisal zloglasni Heidrich maršalu Herman Goering-u, je datirano 22. avgusta 1938. Pismo je bilo označeno kot tajno. V njem sta bila dva formata. Eden je vseboval pisano pogodbo za kooperacijo med nemškim gestapo in policijo zunanjih držav kakor: Belgijo, Bulgarijo, Finsko, Italijo, Jugoslavijo, Portugalsko in Španijo. Te države so torej napravile pisмено pogodbo sodelovanja z nemško državno policijo. Heidrich je napravil enako ustmeno pogodbo z Brazilijo, Grško, Nizozemsko, Japonsko, Poljsko (za katero tudi Slovenci pretakajo solze), in Ogrsko.

S temi državami, ki so podpisale in ki niso podpisale pogodbe, je Heidrich in pozneje Himmler vodil tajne spletke. Tako vidimo, da je država bila tisti hudodelec, ki je svoj narod in njegove interese prodal nacijem. Ali je kje kakšen pošten človek na tem svetu, ki bi mogel odobravati take spletkarije? Heidrich je omenil v pismu, da je bil poseben uspeh, ko je sprejel tuje policijske zastopnike v Nemčiji med avgustom in septembrom leta 1937. Nemška policija in zastopniki tistih nesrečnih tujih držav so položili osnovani temelji za nadaljni razvoj mednarodne kooperacije politične policije.

Vojna je nekatere teh držav pripeljala v tabor zaveznikov, a do tedaj je njihova kooperacija z gestapo povzročila že dovolj škode in nesreče med ljudmi, ki so prišli v nemilost radi svojega verskega, političnega ali v splošnem drugačnega mišljenja.

Vzpričo takih razkrinkanj človek podvomi v možnost trajnega svetovnega miru. Malo je državnikov, katerim bi bil ljudski blagor pri srcu in če se tak poštenjak pojavi med nami, ga brž oblatimo, diskreditiramo in onemogočimo njegov plemenit načrt.

IZDAJALCI — KVIZLINGI

Prve dneve septembra meseca je bil poklican pred sodišče v Oslo na Norveškem, najbolj očrnen in obsovažen izdajalec Vidkun Quisling, katerega ime je postalo sinonim za besedo izdajalec. Kjerkoli gre kaj narobe, pa brž obdolžimo Ruse, da so oni krivi tega in onega. Ta izdajalec pa se bo moral ravno Rusom zahvaliti, če bo ušel smrtni

kazni. Zadeva je namreč taka. On opravičuje svoje postopanje kot patriotizem. Sama gola in čista domovinska začeli svirati nacijske koračnice v spodbudo in veselje Norveško pred boljševiki. Ti so, po njegovih trditvah, bili tisti "bavbav," ki je že kar pri vratih čakal, da pogubi njegovo ljubljeno Norveško. Čudno, da se ni kralj Haakon nič tresel pred Rusi in da je to nevarnost videl in spoznal edino zvitji Quisling. Po njegovih zagotovilih je on rešil domovino pred rdečo nevarnostjo s tem, da je Nemcem na stečaj vrata odprl, kjer so hitro razvrstili svojo bando in začeli svirati nacijske koračnice v spodbudo in veselje Norvežanov. Štiri ure se je repenčil in dokazoval, kakšen goreč zagovornik in apostol miru je on, ki je rajši sodeloval z nacijami kakor pa s komunisti. Izzivajoče je povedal, kako občuduje Adolfa Hitlerja, kateri je do njega gojil globoke simpatije. Hitler je hranil posebno odlično mesto za tega svojega prijatelja tedaj, ko bi bil ustanovljen novi red v Evropi. Kakšna služba mu je bila ponudena, tega Quisling ni razodel. Omenil je tudi, menda, da bi vzbudil razdvojenost v sodni dvorani, da sta s Hitlerjem imela sestanke in kar mu je ta ob zadnjem slovesu povedal, bo ostala njegova skrivnost, ki pojde z njim v grob. Kakor stoji njegova obtožba danes, bo ta skrivnost kmalu pokopana z njim vred. Kot ženska sem zoper smrtno kazen, a če jo narodni izdajalci zaslužijo, potem Quisling ne bo izjema.

Vsaka osvobojena država trebi svoje izdajalce in tako je tudi v Franciji mnogo oseb, ki so se udinjale sovražniku. Pravijo, da je tudi dosti žensk med temi, ki so bile zapletene v tem nečednem delu. Mogoče bo ženskam lažje uiti smrtni obsodbi. Gotovo pa bodo vsaj nekaj časa zaprte. Kdorkoli je delal profite v vojnem času in sodeloval s sovražnikom, mu bo vlada zaplenila vse premoženje do zadnjega franka.

Na Češkem so tudi že nekaj izdajalcev pospravili. V ječi čaka obsodbe reakcionar Jože Tiso. Tedaj, ko se je Slovaška ocepila od nesrečne Češke, katero je Nemec imel v svojih šapah, je v Slovaški nastopila drugačna struja z voditeljem Tisom. Ljudstvo je po večini katoliško, a se ni strinjalo s tem, kar je uganjal njihov voditelj, ki je bil slučajno duhovnik iz ogrske šole. Začelo se je partizansko gibanje, ki je našlo podporo tudi pri menihih in vseh slojih. V frančiškanskem samostanu so zbirali municijo in hrano za nameravani upor. Ko so Rusi podili Nemce preko Karpatov, tedaj so se Slovaki uprli doma. Zmagali niso, a omajali so vero Nemcev v njihovo nepremagljivost. Tak upor je napravil porazen vtis med sovražniki. Spoznali so, da je ljudska volja močnejša od njihove sile, katera Slovakov ne bo ugnala. Tista nasprotujoča frakcija Slovakov v Londonu in Ameriki nima med domačini nobenega kredita. Tiso je danes pod ključem, in ko pride čas, bo izročen sodnikom Češko-Slovaške republike.

Iz tega vidimo, da se po vseh državah vršijo procesi proti tistim, ki niso smatrali svoje vlade kot najvišjo oblast, ampak so upoštevali navodila tujih voditeljev in kooperatorjev. Bodimo bolj strpni in premišljeni v naših obsodbah, kajti do danes imamo jako pomanjkljiva, netočna in nezanesljiva sporočila tudi iz Jugoslavije.

Edino ena trditev je resnična in ta je, da ljudstvo potrebuje naše pomoči. Vojna je upoostojila mnogo. Ne kažimo prsta na partizane in ne zgražajmo se, če so tudi oni požigali in rušili. Umevno je, da tisti, ki brani, ne bo gledal, kako bi ohranil eno ali drugo poslopje, ki lahko služi sovražniku. Še nikdar nismo rekli Rusom, kakšni barbari so bili, ker so Moskvo in druga mesta požgali, da so s tem preprečili Napoleonovo zmago. Počakajmo rajši, da bomo dobili natančne vesti od tistega ljudstva, ki je pojmi svoj nesrečen položaj in stopilo v boj na življenje in smrt. Posnemajmo usmiljenega Samaritana in zbirajmo pomoč za vse, za vaše in naše. Božič se bliža in hiteti moramo, ako hočemo nasititi lačne želodčke in obleči prezebajoče otroke. Pošta je odprta in vsak teden se sme poslati tje en paket po 11 funtov. Sicer ne vem, kako dolgo hodi taka pošiljka, vendar pa vseeno pošljimo nekaj, ker

vsaka malenkost bo tam veliko zalegla. Otrokom manjka vsega, tudi šolskih potrebščin in pri vsaki družini v Ameriki je dosti take ropotije, ki bi tam marsikaterega otroka razveselila. Zadnjič sem tudi omenila kako potrebne so "Nurses." Da je njihovo delo zelo važno za ljudsko zdravje, o tem ni dvoma. Par toplih nogavic, kos tople spodnje obleke bo zelo hvaležno sprejeto. Beli predpasniki, sukanec, šivanke, volna, igle in sto in sto reči ljudje pogrešajo. Transport je zelo slab, ker nimajo dovolj prevoznih sredstev na razpolago. Če niste še prejeli pisma od svojih, morate še potrpeti, ker vse je še v neredu in bo vzelo delj časa, da bo zopet reden obrat. Nabirajmo kakor smo do sedaj in tudi posamezno pošiljajmo tistim, za katere vemo, da so ostali pri življenju na svojih domovih in stanovanjih.

PORAZ JAPONSKE DOSEŽEN

Tragedija, ki se je začela 7. decembra 1941 z zahrbtnim napadom na Pearl Harbor, se je usodno končala za japonsko cesarstvo. Vse, kar jim bo ostalo, so štiri otoki: Kjusju, Shikoku, Honshu in Hokkaido. Na teh štirih otokih, ki merijo primeroma toliko, kakor tri naše države: Illinois, Iowa in Indiana, naj se preživlja japonski narod broječ 70 milijonov duš. Tekom let so si znali pridobiti razne bogate otoke. Osvojili so si Korejo, Mančurijo, Formoso in druge pokrajine, katere tako plodovit narod krvavo potebuje za svoj obstanek. Druga svetovna vojna jim je prinesla bogastva Vzhodne Indije, Filipinov in Malajskih otočij. Njihova oblast se je tako raztegnila, da je Amerika izgubila mnogo svojih hrabrih vojakov, predno je potisnila agresorje nazaj v njihove prvotne meje. Prejšnji japonski ministerski predsednik in diktator general Hideki Tojo, ki je skoval napad na Pearl Harbor, se čuti tako nedolžnega, kakor na primer Hitler, ki ni nikdar v svojem življenju skrivil enega lasa nikomu? Ko so mu Amerikanci vrgli očitek, da je on začel vojno in da je Japonska tista država, ki je začela jemati kos za kosom Kitajske zemlje, se je samo nasmehnil. Rekel je, da zmagovalec vselej lahko imenuje kogar hoče kot začetnika vojske, prepričan pa je, da bo zgodovina čez pet sto ali tisoč let drugače sodila o tej krvavi igri.

Pred štiridesetimi leti je Rusija vsled izdajalcev izgubila Port Arthur in ta vojna ji ga je vrnila, poleg tega vse Kurlsko otočje, ki sega do Aleutov v Beringovi ožini in otok Sakhalin. Tedaj, ko se je vršila Rusko-Japonska vojna, je bil svet precej drugačen. Kot Slovani smo obžalovali vsako izgubo Rusov, ampak vse to se nam je zdelo tako daleč, kakor bi govorili o onem svetu. Od tedaj pa do danes je zračni promet tako zblížal daljave, da se nam zdi vse, kakor bi bilo le nekaj ur od nas.

Vojna je tudi na Japonskem jako občutno prizadela ženske. Njihove družine so številne in še težji bo boj za življenje pod skrčenimi ekonomskimi prilikami. Japonska žena je potisnjena v družinski krog in kako dolgo bo še prenašala tako zapostavljanje in podcenjevanje, bo pokazala povojna doba. Kolikor so slišale o svobodi ameriških žensk, jim vse zelo ugaja in želele bi, poznati v svoji domovini enako svobodo in enakopravnost.

Konec Japonske vojne je prinesel posebno Kitajcem odrešenje. Boj s tako neusmiljenim in dobro oboroženim sosedom je bil za Kitajce strašna nesreča. Poleg tega je pa še dežela trpela vsled notranjih prepиров med komunisti in vlado Chiang Kaisheka. Rusi so dosegli spravo med obema strankama. Vodja komunistične stranke je Mao Tse-tung, jako duhovit in nadarjen pesnik in državnik. Mao občuduje ameriški demokratični način in temu enako želi urediti državne posle na Kitajskem. Chiang je imel napisano nagrado sto tisoč dolarjev za živega ali mrtvega komunističnega voditelja. Rusi pa so s svojim zmernim posredovanjem dosegli, da bosta oba Chiang in Mao brez nagrade skupno sprejela kapitulacijo japonskih agresorjev.

Madame Chiang Kaisheka, ki je leto dni živela v naši bližini Riverdale, se je nedavno tudi vrnila domov, kjer je bila ljubko sprejeta od svojega moža in svojega naroda. Ki-

tajska šteje čez štiri sto milijonov prebivalcev in s temi je treba računati, ako želimo ohraniti svetovni mir.

ZITA ZEHNER V MESTNI ZBORNICI V MONAKOVEM

Zavezniške uprave v Nemčiji morajo jako previdno izbirati ljudi izmed nemškega naroda, ker prevlada še vedno splošno mnenje, da so vsi Nemci hudobni in da vsi še vedno simpatizirajo z nacisti. Sedaj, ko pregledujejo ječe in kaznjence, vidijo, da je bilo tudi med Nemci precej Hitlerjevih nasprotnikov, katerih se je enostavno znebil s tem, da jih je spravil pod ključ če ne pod zemljo. Ti jetniki prihajajo danes zopet do svoje veljave in človeških pravic in med njimi izbirajo Zavezniki osebe za različne urade. Med osemdeset milijoni Nemcev se je nekaterim tudi posrečilo, da so med vsem Hitlerjevim vladanjem nemoteno opravljali svoje delo, čeprav se niso strinjali ne s Hitlerjem, ne z njegovimi nauki. Med te moremo prišteti razsodno in odločno žensko Zito Zehner, ki je danes edina ženska med 36 mestnimi zastopniki v Monakovem. Tri leta predno je Hitler splezal na nemški prestol, je gdč. Zehner prišla v Monakovo kot učiteljica za trgovske tečaje. Bila je jako uspešna in tudi zelo delavna organizatorica med katoliškim ženstvom in mladino. S tem je prišla navskriž z nacisti in posledica je bila, da je morala zapustiti svojo učiteljsko službo. Da se preživi na pošten način in brez nacijske milosti, si je kupila bicikel in začela prodajati kavo, čaj in druge take potrebščine med svojimi številnimi znankami in prijatelji. Prejšnja leta je predavala o gospodinjstvu po radiju in tako je imela polno naklonjenosti med svojimi poslušalci. Gospodinja so rajši od nje kupovale, saj so tudi vselej dobile še kakšen dober svet za nameček. Pri tem je ni nihče nadlegoval in tako si je polagoma razširila svoj trgovski krog, da je začela zalagati večje institucije, samostane, bolnišnice in večje organizacije. Leta 1935, ko je bil Hitler že dobro usidran in je imel svoje vohune vsepovsod, je tudi Zehner-jeva prišla na vrsto. Kadarkoli je predavala gospodinjam, se je tudi obregnila ob Hitlerja, kar je polagoma prišlo Hitlerju do ušes. Zaprl so jo in čez štiri dni so jo izpustili pod pogojem, da bo pri prihodnji seji tudi o Hitlerju in nacijah rekla kakšno dobro besedo. Seveda, tega ni nikdar upoštevala in ker so jo razni sosede nadlegovali zakaj je tako proti Hitlerju in so ji tudi grozili s smrtjo, se je umaknila na drugi konec mesta in tam ustanovila malo podjetje z izdelki testenin. To ji je zopet omogočilo pošteno in neodvisno življenje. Nikdar ni klonila Hitlerju in nikdar ni spadala v katero njegovih organizacij. Hitlerjevega gospodarstva ni nikdar odobraval in pravi, da so bili vsi njeni številni sorodniki proti njemu. Edino en nečak je bil vpisan med Hitlerjevo mladino, kar je Zehnerjevi zelo žal. Ona je zelo pogumna ženska, ki ne obupava nad strašno usodo svojega naroda. Vesela je, da more narod zopet svobodno dihati in tudi upati na boljšo bodočnost, ki bo osnovana na bolj zdravi podlagi, kakor pa so jo nacisti započeli.

Resnica je, da se danes vsak Nемец izgovarja, da ni bil Hitlerju vdan, čeprav se skoro slednjega kje na laži ujame. Vsled tega imajo Zavezniki zelo težavno delo predno bodo namestili v urade same poštene in zanesljive domačine. V nebo vpijočih krivic napram Evropskim narodom Nemci ne bodo nikdar mogli poravnati. Danes je prišla kazen, da se Nemci potikajo okoli in iščejo, kje bi mogli začeti življenje znova.

IZID ANGLEŠKIH VOLITEV JE DOKAZ DELAVSKE ZAVESTI

Nihče ni bil bolj razočaran z zadnjimi volitvami v Angliji, kakor aristokracija in ubežni kralji, ki so imeli v Winston Churchillu najboljšega priprošnjika in zagovornika. Na 10 Downing Street je prišel čisto drugačen človek, ki nima takega imponujočega nastopa, kakor njegov prednik. Major Clement R. Attlee, po poklicu advokat, je bolj boječe narave, ki se ni nikdar silil v ospredje. Kljub po-

manjkljivosti govorniškega talenta, si ga je delavska stranka izbrala za svojega bodočega voditelja. Konferenca v Potsdamu je bila radi volitev prekinjena in mesto Churchill se je na njegovo mesto vrnil popolnoma drugačen mož, ki je bil prej le Churchillov svetovalec. Vendar se je posvetovanje nemoteno nadaljevalo in tudi uspešno končalo, čeprav je Anglijo zastopal Clement R. Attlee.

Delavska stranka je bila že prej na krmilu leta 1929-1931 pod ministerskim predsednikom Ramsay McDonaldom. Tedanja vlada ni dosti dosegla, ker ni imela večine.

V parlament je prišlo tudi 24 žensk, kar je izvanredno velik uspeh. Izmed teh 24 poslank jih je 21 pri delavski stranki. Skoro vse so že bolj priletne in imajo bogate skušnje v politiki za seboj. Med njimi ni amaterk, ki bi bile prišle do naslova M. P. (Member of Parliament) s kakšno protekcijo. Vse so navdušene za temeljito izpremembo delavskega ekonomskega položaja in verujemo, da bodo v resnici mnogo dobrega ukrenile in dosegle.

Nova vlada je dala posebno priznanje Ellen Wilkinson, ko jo je imenovala ministrom izobrazbe. Za časa vojne se je izkazala neprekosljivo, ko je urejevala vse tiste zmešnjave, katere so povzročile nemške bombe. Ljudje so bili pobiti, izgubili so streho in iz vsega tega napraviti red, je vzelo dosti razumnosti in energije. Miss Ellen Wilkinson je bila prejšnja leta učiteljica in je ravno prava oseba za tak urad.

Pri volitvah je bila uspešna tudi Bevin-ova žena, Jennie Lee, ki je zelo duhovita in tudi lepa ženska. Iz zelo skromnih razmer si je pridobila visoko izobrazbo in je znana kot pisateljica in lektorica. Dr. Edith Summerskill je bila ponovno izvoljena pri zadnjih volitvah. Mrs. Barbara Ann Castle je časnikarica pri London Daily Mirror. Okrožje Plymouth, kjer je toliko let florirala Lady Astor, si je letos izvolilo Mrs. Lucy Middleton. Tri članice nosijo naslov Lady in te so: Lady Davidson, Lady Megan Lloyd George in Lady Noel Buxton.

Za časa vojne je bila skoro vsaka ženska organizirana v eni ali drugi skupini za obrambo domovine. Ta skupnost jim je pokazala kako bi morale nastopiti po vojni in kaj vse zahtevati za izboljšanje svojega položaja. Gospodinje so zelo prizadete vsled pomanjkljivih in slabih stanovanj in to bo delavska stranka temeljito preuredila in izboljšala.

Mr. Churchill je bil simbol neustrašnega boritelja, ko je v najbolj obupnem položaju kazal vedro lice in iskal pota in zveze, ki so strmoglavile nemško oboroženo silo. V tem oziru mu moramo dati vse priznanje, napravil je pa tudi nekaj prav grdih potez, katerih mu Grki in Jugoslovani ne moremo odpustiti. Vsled angleške politike, je marsikateri Grk obležal potem, ko je svobodomiselnostna stranka mislila, da je dosegla svobodo. Angleži imajo globoke interese na Grškem in kralj, ki se še nahaja v London, je bil najboljša garancija zanje. Vsled tega se je znova prelivala kri. Tudi Jugoslovani ne moremo odobravati take angleške "naklonjenosti," kakor so jo pokazali za časa okupacije Primorja. Churchill sam je povzdigoval zasluge Jugoslovanov a potem, ko je videl, da bi se zameril Lahom, je pa kar naenkrat obrnil svoj plašč proti morju Adrijanskem. To bridko razočaranje ne bo tako kmalu pozabljeno in upamo, da bo delavska stranka pravičnejša v zadevah zunanje politike, na čelu katere je sedaj Ernest Bevin. Pozabiti ne smemo tudi Indijo, ki že toliko let poskuša otresti se svojih izkoriščevalcev. Atlantski čarter bi moral veljati tudi za to tako obljudeno deželo, ki si želi politične emancipacije.

Možje in ženske, ki so prišli v angleški parlament so skoro vsi več ali manj okusili revščino, pomanjkanje in brezdolja in zato svet pričakuje od njih velike izpremembe in izboljšanja, do katerih je opravičena vsaka delavska družina.

Marjetica

Spisal Anton Koder
(Konec.)

"Kaj ti veš? Babe imate vedno svojo misel; naprej rijete, pa je. Zdaj si vsaj zadovoljna, zdaj, ko je po tvojem," odgovori Mlinar precej resno, a vendar veselega ob-
raza in odide v mlin v znamenje, da je tudi njemu povšeči nevesta, če tudi srebrnine in stotakov ne bo za njeno doto.

Vaške ženice so posebno radovedne, kadar se praznuje kaka svatovščina ali ženitev. Tudi Beriškovaščanke niso bile niti za las boljše; za Marjetico so že tako zrle vedno bolj z enim očesom ali kali. Razumeti niso mogle, da je morala ravno ta dobiti Štefana, pa nobena druga, kot ravno ta. In zakaj ravno ta? Saj so vendar tudi še njihove hčere v vasi in napačne niso. Pa da jih ni volil Štefan; pa ravno Marjetico, ki še z "grunta" ni.

Tako so ugibale gospodinje in slonele in čepele na vežnih pragih ali na pol prislonjenih durih, ko se je raznesla kakor blisk novica, da se Štefan in Marjetica peljeta na vabilo. In pridirjala sta mimo; Štefan je prijazno namežikal temu in onemu znancu, Marjetica pa je sramežljivo pobešala obraz in se nitj ozreti ni upala na levo in desno, kjer so bili razpostavljeni, kakor za častni špalir fantje in dekleta, možakarji in ženice, in cele gruče kuštrave, bosopete, vaške mladine. Le en glas je hitel od ust do ust, pa od hiše do hiše, da lepšega para še ni bilo, kot sta Marjetica in Štefan.

Ta ni mogel prehvaliti Marjetičine ponižnosti, drugi njenega obraza, tretjemu pa njena svatovska obleka kar ni mogla iz glave.

V resnici pa je bila Marjetica taka, da bi jo bil človek naslikal, ko bi jo znal. Zlato in srebrno pretkana avbica ji je pristojala tako, kakor nobeni drugi nevesti. Pa svilen, rdečerožasta ruta za vratom, svilen predpasnik, s plavim italijanskim žametom opisano suknjeno krilo, in okoli pasu srebrn in pozlačen opasnik, kako se je lesketalo, kako se ji je podajalo in prijetno oprijemalo vse, tak, kakor bi bilo vse zraslo na njej in ji bilo vlito.

Saj pa na takem životu, kot ga je imela Marjetica, tudi vse lepo pristuje. Tu je bilo vse polno življenja, vse polno harmonije, podobā, kakoršne je slikal navadno slavni Rubens. Največjemu umetniku bi bila Marjetica vzor, pa bi ne bila Beriškovaščanom, ki baje niso kdo ve kakšni učenjaki i nmodreci? Baš tako kritični naši gledalci in zijalci niso bili. Saj pa tudi vzroka niso imeli. In Štefan, to je bil ženin, pravi ženin, kakoršnih je malo, ali pa nič. Mlinarjev, iz najbolj bogate hiše je bil, pa se mu to še poznalo ni. Pa danes v svatovski obleki, kako zal mladenič je bil! Zavidljivo in radovedno so zijali posebno vaški fantje za njim. Pa vsakemu je bil ona njem kaj posebnega povšeči. Tega je v oči bodel njegov nov, iz prave zajčje dlake ali pibrovine ustrojen kastorec in velika srebrna zaponā na njem, taka, da bi se nekaj bokalov vina lahko pilo za njo in bi se ga. Drugemu je bil povšeči ženinov šopek iz rdečih nageljnov, rožmarina in dišečih rozeteljnov. Tudi on bi hotel imeti baš takega na klobuku, ko bi se ženil kdaj, dasi še ne ve, kdaj bi se in katera bi bila kakor nalašč zanj. Tretji studira in računa na prste, koliko bi neki veljala taka kamižola iz spreminjavega gladkega tifelnja, ki se Štefana tako lično oprijemlje. Rad bi si kupil tudi on tako, in že nekaj mesecev hrani novce zanjo. Pa boji se, da bi še nekaj grošev zmanjkalo, ko bi se lotil kar jutri ondi pri kramarčku take kamižolice. Saj bi jih pa tudi

vse fante, ki nosijo take, lahko na prste seštel in pretuhtal.

Zopet drugemu, tam za pol podrtim plotom stoječemu kuštravemu pastirju Štefanov brezrokavnik z gostimi srebrnimi gumbi ne gre iz glave. A kaj hoče? Revež je. On vse dolgo leto jedva toliko prisluži, kot je Štefanov brezrokavnik vreden, kako bi si ga pa omislil potem? Zaltovo, jako žaltovo je to in tam okoli srca tiščeče in neprijetno.

Če so bili vsi dosedanji gledalci pravi sebičneži in materijalisti, povedati moramo v obrambo beriškoseleskih mladeničev, da je bil med njimi tudi tak, ki mu je bil ves ta kinč brez mnogo cene.

Ta in oni je tudi semtertje v prejšnjih časih nekoliko postal pri Marjetici in prepričal se je, da je Marjetica vsa drugačna, kakor so druge deklice. Tako povšeči mu ni nobena, pa tako ponižna tudi nobena. Ljubil jo je potem skrivaje in sanjal je le o njej. Pa ko bi bil on Mlinarjev Štefan in njegov oče ne zapravljivec, ki mu je del domovja zapil, šel bi bil tja in bil rekel, — da jo snubi.

Hudo pa mu je še danes, da bi se razjokal, če pomisli, da ima Marjetico drugi, pa da' je temu kriv denar, ta cunjasti denar in nihče drugi.

Tako sta imela Marjetica in Štefan obilo gledalcev, obilo zavidljivcev in občudovalcev, kritikov pa razen te in one device v srpanu in njene sebične matere kar nič.

Toliko več modrih in nemodrih glav je hotelo in poskušalo uganiti iz raznih znamenj Marjetičino in Štefanovo bodočnost, srečen ali nesrečen zakon. Beriškovaščani namreč so prav trdno verovali na razne vraže in veljale so jim kakor gotov denar ali pa župnikova beseda raz prižnico. Nihče bi se jim ne bil bolj zameril, kot oni, ki bi dejal: to je otročje, to je nespametno.

Vražji posel so navadno oskrbovale sključene koščene babice in brezboze starke ter ga širile od ust do ust.

Ze ko je pogledal kak nov Beriškovašcan na ta veseli svet, so se zbirale one babnice kakor boginje rojenice okoli njega in modrovale in majale jezike in migale z bradami, kako in kaj. Celo po tistem dnevu, ko se je rodilo dete, so hotele uganiti njegovo bodočnost. Petek jim je bil vedno za rojstvo neprilichen dan. Spomin smrti na križu in greha v raju deležen rojenec jim je bilo neugodno znamenje. Sobota ali pa nedelja sta bila prava dneva zanje. Vesele so bile vsakega rojstva v tem času. Če je dete prve ure počivalo in bilo mirno, dejale so: ta bo moder; le poglej ga, v šolo ga bomo dali. Za duhovnika ali pa za kaj višjega je vstvarjen. Ako je vekalo in se kremžilo, trdile so: "Jeznovit bo in hudoben, da nikoli tega, Bog mu bodi milostljiv!" Da take Sibile tudi pri drugih imenitnejših priložnostih niso opuščale svojega prerokovanja, je umevno.

Marjetičino in Štefanovo vabljenje je bilo kakor voda na njihov mlin. Posebno na Marjetico so obračale svoje ostro oko.

Tej se je dozdevala prebleda, ko je sedela na vozu in se vozila mimo njih. Bledica pa baje ni najboljše znamenje. Druga zopet je hotela videti solze v njenih očeh ter jih tolmačila tako, da Marjetica ni posebno zadovoljna s Štefanom, da ga jemlje zaradi petičnosti. Brezzobnica ni pomislila in vedela, da so na svetu dvojne solze: žalosti in veselja. Poslednje so sicer redek, najdražji biser, a Marjetica je bila srečna in zlatile so ji solze nepopisljive sreče. Celo po vežnih durih, namreč kako so škripale, kjer sta stopila Marjetica in Štefan v hišo, so izkušale modre glave razjasniti bodočnost vabilcev. V neki iz tramov zloženi kočji so posebno zarezala od solca in vetra razrušena vrata in gospodinja, dobrosrčna starka, je tresoč se stisnila Marjetici v roko in vzdihnila skrivaje: "Uboga reva, kaj ti pomaga vse bogastvo in to veselje; prave sreče baje le ne bo v tvojem zakonu!"

Zopet drugje je Štefanu padla kupa iz roke, ko so pili na Marjetičino zdravje. Pri tej priči je zbledel sam. Uthnila je družba in Marjetica je skrivaje utrnila solzo. Vedela je, kako tolmačijo vsi tak dogodljaj. V sosedni vasi se je na pragu Štefanovega strica spodtaknilo Mar-

jetici, da bi bila padla na obraz, ko bi jo Štefan ne bil k sreči vjel za pazduho. Ta primerljaj pa se je raznesel urno po vsi soseski. Zopet so kimale ženice z glavami, dvigale koščene prste in modrovale po svoji vražjeverski glavi.

Tako sta vabila Marjetica in Štefan in uživala pri tem mnogo veselja, a tudi nekaj neprijetnih trenutkov zaradi omenjenih dogodbe. Drug drugemu sicer nista omenjala svojih predsodkov, a več potov je moral Štefan po dvakrat kaj vprašati Marjetico, da mu je odgovorila in semtertje celo napačno. Po tem je posnel, da je ona bila jako razmišljena. A čutil je tudi, da sam ni nič boljši.

Stoprv proti večeru se vrneta Marjetica in Štefan domov. Pri Mlinarju je bilo zbranih tedaj nekaj možakarjev in sosedov in tudi po Srakarja so poslali. Hoteli so razdreti pri kupi vina že nekaj novic in posvetiti nocojšnji večer bodočemu paru na čast.

Marjetica in Štefan sta morala sesti v sredo za omizje. Tudi teta Barba je prišla iz kuhinje. Mati je pogosto pogledovala po omizju in po srečnem paru. Mlinar je sedel zadovoljnega obraza na oglu in Srakar je pušil v rdečem brezrokavniku ondi poleg njega. Veselje se je razvnelo, govorica tudi in ura se je prav bežeče pomikala za uro.

Ko je bila radost najsijajniša, dvigne skrivaje teta Barba svoj koščeni prst in prešteje vasovalce. Dva, tri pota ponavlja isto in naposled zbledi, kajti vedno in vedno našteje trinajst oseb. To je nesrečna štvilka. Eden izmed družbe umrje ob letu. Bog nebeški ve, kateremu je odmerjeno. Barba potegne mater za predpasnik in ji za sabo v kuhinjo migne. Ondi ji v nepopisljivem strahu razodene svoj opazek. Mati dvigne in sklene roki nad prsi, globoko vzdihne in hiti opazovat zbrane goste, ako bi se ne bralo temu ali onemu na obrazu, kaj mu je odmenjeno. Gostje pa niso slutili ničesar. Veseli, prav veseli so bili in Marjetica pa Štefan tudi. Tako so praznovali pri Mlinarju vabilni dan. Enako ga praznujejo Beriškovaščani, kar baje njihovo selo stoji.

XXXVI.

Sneg se je tajal. Raz slamnate strehe je padala kaplja za kapljo, po senčnatih straneh pa so visele dolge, ledene sveče. Predpust se je bližal h koncu. Precéjšnje število ženitovanj se je že praznovalo in za najlepše, Marjetičino in Štefanovo, je bilo vse pripravljeno.

A kakor blisk se je raznesla novica neko jutro, da je Marjetica zbolela. Pa kakšna je bila ta novica, imenitna, važna, šla je od ust do ust, od veže do veže!

Štefan je sedel ravno v mlinu na ajdovem kamnu s kladivom v roki in žvižgal svojo jutranjo pesem, ko stopi tihe, počasne stopinje teta Barba k njemu in mu zašepče: "Kar v Boga zaupaj in njegovo sveto voljo! Marjetici je slabo, pa bo že bolje; kar nič se ne ustraši!"

Štefan zbledi kakor bela pšenična moka, ki drsi izpod tresočega se mešička, kladivo vrže na tla, ogrne kamilžolo in hiti, kar mu noge dopuščajo, tja po bregu proti Srakarju.

Pri mizi sedi Marjetica. Desnico ima uprto na molčeci kolovrat, na dlani pa utopljeno čelo.

"Marjetica!" vzklikne Štefan, omahne poleg nje in jo prime za roko. A kakor bi se spekel, se strese in upre moker pogled na tla, kajti roka je bila mrzla, prav mrzla.

"Štefan, ne jokaj, ne boj se, vse bo dobro," šepče Marjetica in nasloni glavo na mladeničeve prsi.

Med tem se godejo v kuhinji skrivnostne reči. Srakar teka razoglav in kakor ob um okoli ognjišča, kuha tavžent-rože, planinske jagode, gozdne korenine in vse, kar ima pripravnega pri hiši ter pripravlja zdravilo, ki bo pomagalo, če ničesar drugzega.

Potem stopi v hišo in pravi: "Bolna je Marjetica, bolna! A bo bolje. Uroke je dobila, uroke, ko sta vabila. Prav stavil bi, da so uroki, Štefan, pravi uroki so."

Tako je modroval Srakar in kmalu potem postavil na mizo skodelo svojega čudovitega zdravila.

Marjetica pokusi pijačo in meni: "Dobro bo, pomagalo bo; jeli, Štefan, da bo?"

"Pomagalo bo, pomagalo, če ničesar drugzega," ponavlja Srakar, tava po hiši in pogleduje izpod čela blede Marjetico.

Tako je bilo tisto dopoldne, tako drugo in tretje. Štefan se skoro ganil ni od Marjetice. Vsako željo ji je bral na obrazu.

Že prvi dan se je pričela tudi vaška procesija starikavih, v zdravih učenih ženic k Srakarju. Vsaka je prinesla kako drugo pomoč, vsaka svetovala kaj posebnega. Ta je dejala: prehladila se je, na gorkem naj bo, druga: uroke ima, pokadite jo z živim lipovim ogljem, tretja: po glavi ji trga, rute v blagoslovljeni vodi namočene ji ovijte okoli čela!"

Tako so govorile vaše Sibile, Srakar pa je poskusil vse. One so mu pomagale ter mu takorekoč iz rok izvile gospodinjstvo, kuhinjo in vse, kakor da bi bile one Srakarjeve, on pa ne.

Le včasih je vprašala, ako je Štefanu žalost zamorila srce in je zbežal na prosto: "Kje pa je Štefan, kje? Pokličite ga!" Ženice pa so dejale: "Kmalu pride, kmalu." Skrivaje pa so se odvracale od nje, vedoč, da njegova pričujočnost bolnici ne koristi.

Tretje popoldne, ko sedita mati mlinarica in teta Barba poleg nje, pravi Marjetica:

"Peljite me ven! Še enkrat bi rada videla moji kozici, po polju bi pogledala, tja proti tihemu gozdu, kjer sem počivala tolikokrat in tja na vas, kjer zvonik strmi v nebo, kjer mlin pritrkuje, kjer stoji Štefanov dom."

In šle so. Marjetica se je oklenila materine in tetine pazduhe. A vendar se ji je večkrat spodtaknila noga, počivati so morale enkrat. Mati si domisli pri tem trinajste številke v svatovski družini in skrivaje si utrne s predpasnikom solzo.

Ko stopi Marjetica na hlevni prag, zamekečeta kozici, kimata z glavama, pritečeta k njej ter ji ližeta roki.

Marjetica ju boža po čelu in objame vsako okoli vratu. Kakor bi umeli živalici otožnost svoje gospodinje, nekako otožno zamekečeta in se vzpenjata po bolnici.

"Pojdimo!" pravi Marjetica. Pri odhodu pa se ozre še enkrat po prijaznih živalicah. Ko stopijo na vrt, zapazi kuretina svojo gospodinjo. Kakor veter priteče k njej, se ji zaganja v predpasnik, poregljuje in ji gleda nepremokljivo v obraz. "Putice, putice!" pravi Marjetica in poseže v žep, kjer najde nekaj drobtin, katere jim vrže rekoč: "Nate, zadnje so, ki vam jih dajem. Kmalu dobite novo gospodinjo."

Svetlo je sijalo solnce na nebu, mirno je ležalo polje pred Marjetičinim pogledom. Videti je hotela še vsako drevo in se ozreti v njegov vršiček. Nekaj trenutkov je postala ondi in zrla na pogorje, na domačo njivico, kjer je žela nekaj zlati ječmen in govorila prvič s Štefanom.

Od svojega ograjenega, če tudi mrtvega vrtca pa se kar ločiti ni mogla. Dejala je: "Tu je rastel rožmarinček, tu rdeči nageljni, tam rozeteljni, tam vrtnice in tam rumene solnčnice. O, ko bi jih videla še enkrat, — koliko bi dala!"

Ob pohišju sede Marjetica na klopico. Gorko je bilo ondi in pogled odprt v tiho dolino daleč na okrog.

Mati Mlinarica razkazuje od tod široko polje, travnike in gozde, po katerih bo gospodinjala kmalu ona. In teta pokaže na belo poslopje rekoč: "Marjetica, le poglej jo, našo hišo! Jeli, najbolje se razloči izmed vseh, najvišja je.

"Bom, bom," pravi Marjetica, a pogled ji obtiči ondi na cerkvenem zvoniku, kjer leskečejo zadnji žarki zahajajočega solnca.

"Pojdimo zdaj!" pravi zopet Marjetica. In šle so. Marjetica pa se ozre še enkrat skrivaje v tiho dolino.

Ko postoje potem še nekoliko na večnem pragu, ubere pisan ščinkovec svojo prvo pomladno pesem gori v jablanovi kruzulji, kakor Marjetici — za slovo.

Drugi dan je bila sobota, oni veseli dan, na katerem bi se bila imela vršiti Marjetičina in Štefanova poroka.

Protj večeru je bilo Marjetici vidno slabeje. "Na posteljo me denite!" je prosila. In položili so jo v njeno spalnico.

Noč je legala na zemljo in Marjetici so prižgali ob vzglavju brlečo leščerbo. Pol razsvetljena je bila bolničina spalnica. Na zidu poleg nje je visela podoba žalostne Matere Božje, v kotu sveto razpelo, na levo pa so bila lepo razvrščena njena svatovska krila. Marjetica je prosila, naj ji odpro njeno shrambo. Videla bi bila rada še enkrat zlato tkano avbico, svileni predpasnik in tisto rdeče rožasto ruto.

Tisti večer je bil Srakar sam pri Marjetici. Klečal je poleg njene postelje in lesen molek vrtil med žuljavimi prsti.

Pozno v noč se zopet odpro Marjetici oči in čuje se glas: "Oče, kje pa je Štefan? O, pojdite ga iskat!"

Srakar je hitel v eni sapi k Mlinarjevim. Saj ko bi bila Marjetica krvi od njegovega srca zahtevala, da bi jo bil, ko bi ji bilo le pomagano.

Leščerba je brlela z velikim utrinkom, ko stopi Štefan k bolnici ter ji poda roko.

"Ali si prišel, Štefan, prišel? Nocoj imava poroko. Jeli, da jo imava? Saj si jo obetal in govoril tolikokrat o njej. Jeli, da si?" šepče Marjetica. "Le poglej," nadaljuje potem, "že čakajo svatje pod okni, godba donj in z gorečimi bakljami so prišli po naju."

Štefan se prestraši. Jasno mu je, da so zmešane bolničine besede.

"Potrpi še nekaj dni, Marjetica!" pravi. "Glej, to niso svatje, ki migajo pod oknom; vrtno drevje se ziblje v vetru. To ni godba, voda šumi na jezu; tudi baklje niso, to je svetla luna, ki vzhaja za gorami."

"Zakaj pa ni, Štefan, zakaj? O motiš se, motiš. Hitiva, hitiva, če ne, je prepozno!" Moči zapuste pri teh besedah bolnico. Na bele blazine omahne in zapre oči.

Čez polje dohajajo zdaj fantje. Ondi na razpotju se ustavijo in zapoje:

"Čez to ravno polje
In pa čez travnike,
Pa ravne so steze,
Po njih moj ljubi gre."

Kakor iz strašnih sanj se zbudi Marjetica pri tej pesmi, plane kvišku in vzklikne: "Ali čuješ, Štefan, čuješ? Zdajle gredo, zdajle gredo, hitiva, hitiva!"

Izgovorivši hoče z vso silo poseči po svojem nevestinem krilu. Z nepopisljivo močjo se bojuje s Štefanom, ki ji brani. A hipoma utihne. Roka ji omahne, život se zgrudi nazaj, — in — — — neveste Marjetice — — — ni več.

XXXVII.

Brišcanje priprosto žive. Bliščobe ne poznajo, niti je ne zahtevajo. Če imajo mrliča v hiši, na dva tesarska stola razprostro nekaj desk, jih z belo rjuho pregrnejo in mrtvega nanje polože. Pri vzglavju prižgo leščerbo in postavijo v znožje skodelo blagoslovljene vode. Ure tudi ne pozabijo ustaviti na steni, in dejati krožnik tobaka na mizo za tobakarske kropilce.

Stara ženica ali siv ded dremlje čez dan poleg mrliča, prebira lesen molek in služi dva srebrna groša od jutra do mraka in dva čez noč. Protj večeru se prične vaška procesija. Dekle se vrsti za dekletom, mladenič za mladeničem, ded za dedom, kropi z vodo mrliča in poklekuje tja za duri, pa nekaj očenašev za dušo rajnega spusti med prsti dolj po moleku. Potem posede še ta in oni okoli peči ali tja za omizje k tobaku in razgovor se prične.

Ta pravi, kako škoda je umrlega, drugi, koliko let bi bil še lahko učakal in utrpel. Tretji pa o vremenu toži in ugiblje o dobri in slabi letini.

Takega mrliča pa, kot je bila Marjetica, še niso videli Brišcanje. Ležala je na visokem odru in v nevestini obleki. Zlatotkano "avbico" je imela na glavi, svilen ruto na prsih, svilen predpasnik in zlat Štefanov prstanek na prstu. Po ramah pa so se kakor v valovih vsipali svetli,

črni lasje, in njeno lice je bilo veselo in smehljajoče, kakor da bi dremalo in se izbalo v sladkih sanjah.

Pri vznožju in okoli in okoli so bile razstavljene dišeče cvetice, da je ležala njihova Marjetica kakor v raj. A otožno so priklanjale cvetice glave, stresale peresa, kakor bi hotele reči: "Kedo nam bo prilival zdaj, kedno nas gojil, kedno nas ljubil? Marjetice ni več, naše Marjetice ni več." Celo leščerba ob vzglavju je brlela tako žalostno, kakor bi točila solze; hišne duri so ječale v tečajih, molčeč je čepel ščinkovec na jablani poleg okna in nosil koš, v dolini ni šumela voda na jez, mlinska kolesa se niso vrtela.

Za durmi le ležala razbita in pohojena Srakarjeva pipa, zapeček je bil prazen, kozici sta meketali v hlevu, in petelin in putice so čepele ves dan na gredah in skrivale glave med peruti. Tako je bilo pri Srakarju, kakor da bi bilo pogorelo, kakor da bi bila toča pobila. O, še bolj mrtvo in žalostno.

"Ubogi Srakar," so vzdihovale ženice okoli peči. "Ubogi Štefan," pristavljali so možakarji za omizjem in kresali kresilno gobo.

Tretji dan pa je bilo vse končano. Prišli so štirje fantje s šopki na prsih, dvignili so Marjetico raz mrtvaški oder, jo nesli v dolino, tja kjer moli rdeče-barvani zvonik proti nebu, ter jo ondi položili v rakev.

Za mladeniči pa se je pomikala dolga procesija. Deklice so se vrstile ondi, za njimi fantje, žene in sivolasi, gologlavi možakarji. Vmes pa so zvonili zagorski zvonovi in v dolini so jim odgovarjali drugi.

Zbrane so bile pri pogrebu tri vasi na okrog. Srakarja in Štefana pa ni bilo in videl ju ni nihče. To je romalo od ust do ust, pa od veže do veže in dajalo pogovora za tri dni in trikrat toliko večerov.

Po Marjetici so praznovali tudi sedmino, kakor se spodobi. Sedem večerov so se zbirali vaščanje v Srakarjevi koči in molili na prste in na molek za Marjetico, da bi ji Bog preložil in spregledal, če se je preselila s kakim manjšim ali večjim grehom tja na oni svet. Osmi pot pa so sedli za mizo in Mlinarjeva teta Barba jim je nosila jedi in vina na mizo, kolikor je koda hotel.

Povrh je položila še pred vsakega gosta bel pšeničen hlebček, da ga vzame domov. To je mrtvaški kruhek, katerega dele pri vsaki hiši, kjer imajo mrliča.

Sedminska družčina ni smela biti vesela in šumeča. Govorili so navadno le o rajni in kadar so napivali, reči so morali namesto "na zdravje," ali "živijo": "Bog ji daj večni mir in pokoj!" Tako je bila starodavna briškoselska navada.

Samo dva znanca so pogrešali pri sedmini. Srakarja in Štefana ni bilo. Prvi je pobešenega obraza in brez pipe v ustih na ognjišču sedel in nepremakljivo zrl v plapolajoči ogenj. Za vso Briško vas bi ga ne bil nihče spravil k mizi, saj niti žeje, niti lakote ni čutil že dolgih osem dni.

Le kadar so gostje napijali rajni Marjetici in je čul imenovati njeno ime, potegnil je z desnim rokavom po očeh in v okajeni strop je pogledal.

Barba pa je pravila gostom: "Srakar uboga reva, kar joka in nič ne je. Sam ljubi Bog mu preloži!"

Štefana pa ni videl nihče, kar so položili Marjetico na mrtvaški oder.

XXXVIII.

Kaki dve leti pozneje je zopet pritrkaval briškoselski mlin in voda je šumela pod jezom. Zopet je sedel ondi na ajdovem kamnu mlad človek s kladivom v roki. Pel pa ni in žvižgal tudi ne, saj to je bil Štefan. Tudi oče mlinar ni hodil več z žametovo čepico na glavi pogledovat v mlin. Že pred letom dni so praznovali njegovo sedmino, Štefan je bil lasten in svobodni gospodar, prav iz srca vesel pa nikdar.

Nekoliko pozneje stopi starikav, upognjen možiček v mlin in vpraša po svojem mešičku z ječmenčkovno moko. Štefan vrže kladivo od sebe in prišelcu razkazuje na perišču lepo smleto moko. Ko pa zagleda zopet mešiček,

katerega je toliko potov pomagal zadeti nekemu drugemu, užali se mu srce. Starca pospremi notri do ceste in mu reče pri odhodu:

"V nedeljo popoldne, oče Srakarjev, pa zopet k vam pridem, pa kakšno ugameva ali pa dve."

In zahajal je Štefan v resnici prav pogosto tja na strmino k Srakarju, ki že dve leti sam gospodari ondi, smolo kuha, pase kozi, pa pipice s turnički rezlja.

Ko pa se jima razgreje sedečima pod košato tepko semtertje pogovor in se glasneje imenuje ime "Marjetica," zamekečeta kozici v hlevu, pa tako otožno, kakor bi se spominjala nekoga pri tej besedi. Celo kurja družina s petelinom vred priteče tedaj k njunim nogam, milo pogleduje, raglja in kima z rdečimi grebeni, kakor bi povpraševala: Kje je Marjetica, kje? Oh, ni je, ni je več!"

V tepkini krozulji pa žgoli zopet pisan ščinkovec svoj "živ, živ, živ griču-ček" in znaša gnezdo, vabi v svate in pozablja — nekdanje "Marjetice." (Konec.)

PRISPEVKI ZA ŠOLNINSKI IN DOBRODELNI SKLAD

V Krožek Zvezinih prijatelje vso pristopili sledeči:

Mr. William R. McCabe, urednik in upravnik "Spectator," 113 W. Cass St., Joliet, Ill.	\$ 25.00
Mr. Frank J. Wise, odvetnik, Joliet National Building, Joliet, Ill.	25.00
Rev. Geo. M. Trunk, župnik, Leadville, Colo.	25.00

NOVI ČLANI KLUBA TISOČERIH THOUSAND MEMBER CLUB

74. Podružnica št. 20, Joliet, Ill.	5.00
75. Podružnica št. 96, Universal, Pa.	5.00
76. Mrs. Mary Terlep, blagajničarka podružnice št. 20, 1308 N. Center St., Joliet, Ill.	5.00
77. Mrs. Jennie Smrekar, nadzornica podružnice št. 20, 1257 N. Hickory St., Joliet, Ill.	5.00
78. Mrs. Frances Oshaben, članica podružnice št. 6, P. O. Box 205, Barberton, Ohio	10.00
79. Mrs. Katherine Muskatevc, članica podružnice št. 12, Milwaukee, Wis. (prej darovala že \$1.00, skupaj \$5.00)	4.00

Prispevki za avgust, 1945 .....\$ 109.00

Svota na rokah dne 31. avgusta 1945 .....\$4,446.87

Drage članice! V tej izdaji je priobčen celotni seznam vseh dosedanjih darovalcev za naš Šolninski in dobrodelni sklad, kakor tudi seznam za Klub Tisočerih. Ako ni Vaše ime med njimi, potem upam, da pristopite čim prej v našo sredo dobrodelnega sklada. Sedaj je prišel oni čas, ko ste čakali da mine vojna. Sedaj ni izgovora. Bodite usmiljene do siromašnih otrok, ako hočete, da boste tudi Ve naše usmiljenje pri Bogu. Za vsak cent, ki ga darujete v ta namen Vam bo Bog povrnil stoterokrat. Tudi ako imate kakega znanca v mestu ali sorodnika, stopite do njih in jih vprašajte za prispevek, saj se z vprašanjem mnogo doseže.

Vsem, katere ste darovale in Vašim prijateljem, ki so prispevali, Bog povrni.

Iskrena hvala č. g. Rev. Trunku za njegov prispevek v ta sklad. Č. g. je poslal svoto \$25.00. Rev. Trunk je znan za njegova dela tekem let v duhovniškem stanu kakor tudi na narodnem polju. Mnogo je č. gospod v življenju preizkusil, radi tega mu vsi želimo še mnogo let vstrajnega in neumornega dela za vernike in narod.

Tem potom je vredno omeniti, da pri podružnici št. 20, Joliet, Illinois, so sedaj vse odbornice včlanjene v Klubu Tisočerih. To je vseh devet — je pač stoprocentna kooperacija, poleg tega je pa tudi podružnica darovala.

Naš Dobrodelni sklad lepo napreduje. Toda svota, katero imamo danes na rokah, še od daleč ni zadostna za dosego velikega dela za naše siromašne otroke tu in v stari domovini. Zadnji mesec je tajnica tega sklada omenila in priporočala spominjati se umrlih, in jih vpisati v prijateljski krožek, ne vedoč, da še isti mesec bo njen soprog Rudolf zapisan med te prijatelje, v katerega spomin so njegovi ožji prijatelji zložili lepo svoto v prid Šolninskega in dobrodelnega sklada.

Lepo bi bilo, da bi se v ta krožek vpisali tudi drugi, kadar imajo enak slučaj v družini, da namesto venca, ki ovne, prispevajo v naš sklad, kajti ime darovalca bo za vedno zapisan v knjigi našega Dobrodelnega sklada. Pri tem boste tudi napravili dobro delo, kar je najbolj Bogu dopadljivo.

Ako ne želite imeti svojega imena pri Prijateljskem krožku, lahko vseeno postanete Zvezin prijatelj, kakor je bilo že v več slučajih, ko se prispevatelj za naš krožek imenuje le "Poseben prijatelj iz Jolietu."

Naš Klub tisočerih: Kakor pe razvidno iz prispevkov za naš klub, je postala članica tega kluba tudi Mrs. Andrew Hochevar, ki je aktivna nadzornica pri podružnici št. 20 v Jolietu. Njen soprog je pred par meseci postal član našega Prijateljskega krožka. Tako sta sedaj oba vpisana v našem skladu kot dobrotnika. Soprog Mr. Hochevar kot Prijatelj krožka, soproga kot članica v Klubu Tisočerih. Kako se to lepo sliši! — in kako je to za nas v ponos imeti ljudi kot sta Mr. in Mrs. Andrew Hochevar v naši sredi! Naj bi temu zgledu sledili tudi drugi. Bog Vama daj zdravje, Mr. in Mrs. Andrew Hochevar, in še dolgo let med nami!

Dalje so na naši glavni letni seji darovale: Mrs. Josephine Muster, Mrs. Mary Lenich, Mrs. Frances Rasket.

Vse omenjene glavne uradnice so že prej tudi prispevale v naš sklad.

Oktober in november sta meseca kampa- nje za prispevke v Šolninski in dobrodelni sklad!

Zelo sem hvaležna vsem, katere ste za ta mesec darovale v ta sklad. Toplo pa še naprej priporočam, da pomagate.
J. ERJAVEC.

ČESTITKE REV. GEO. TRUNKU OB PRILIKI ZLATE MAŠE

V imenu glavnega odbora Slovenske ženske zveze tem potom iskreno čestitam našemu "Prijatelju Zveze," Rev. Geo. M. Trunku ob priliki zlate maše.

Rev. Geo. M. Trunk, ki živi kot župnik v Leadville, Colorado, je znan po širni Ameriki ne le samo kot vzoren duhovnik, temveč tudi kot narodni boritelj. Ker je sam mnogo doživel v stari domovini ob preobratu, radi tega ve mnogo poročati o svojih doživljajih, katere zanimajo čitatelje širom Amerike.

Bog ga ohrani še mnogo let med nami, čilega in zdravega, da bi častiti gospod obhajal še 75-letnico dela v vinogradu Gospodovem!

JOSEPHINE ERJAVEC, glavna tajnica.

PRISRČNA HVALA!

Sheboygan, Wis. — Nedelja 2. septembra bo nama ostala v prijetnem spomjnu. Bila sva povabljena k Mr. in Mrs. Remšak, da bomo karte igrali, kar naenkrat pa pograbi Mrs. Kristino Rupnik taka strašna žejka, da sem se že bala, da bo umrla. Ona je vedela, kje se dobijo "arcnije" pa smo jih šli iskat. Kristina je rekla: "Pojdimo k Karolini Hoelle, ker ona ima ravno ta prave vrste za našo potrebo." Ko pridemo tja, O Boy!, kar stemnilo se mi je pred očmi, kaj takega nisva pričakovala. Hvala lepa, Kristina, za krasen šopek cvetic, ki so bile zares lepe. Moja svakinja, Mrs. J. Sheck, se je tudi potila v kuhinji, mislim, da je izgubila deset funtov na teži. Ravno tako Mrs. J. Dragan in Mrs. M. Sheck. Tudi natakariji so bili zelo pridni. Hvala vsem, ki ste tako težko delali za naju. Hvala vsem za voščilne karte. Ravno tako lepa hvala mojemu bratu Frank Kovač in družini, kakor tudi ostalim Milwaučanom.

Hvala vsem sestram podružnice št. 1 SZZ. Pevci od A.S.Z. so prepevali do noči in še dalje, ker so menda vedeli, da ljubim lepo petje. Srčna hvala vsem!

Rada bi imenovala vsakega posebej, pa se bojim, da bi katerega izpustila, kar bi nama ne bilo ljubo.

Dragi prijatelji! Pripravili ste nama krasen večer, ki ga ne bova nikdar pozabila. Hvala vsem za krasna darila in čestitke. Hvala tudi muzikantu. Igral je tako izvrstno, da sem se še jaz

zavrtela. Torej, še enkrat: Bog plačaj vsem skupaj in vsakemu posebej.

Vsem hvaležna,

John in Mary Fedran.

Št. 3, Pueblo, Colo. — Rada bi nekoliko poročala o naši podružnici št. 3, kjer sem predsednica. Željo imam, da bi prišla k mesečnim sejam in me tudi dolžnost veže, ali meni ni mogoče, ker sem rahlega zdravja, posebno to leto me muči. Hvala Bogu, da se mi je stanje malo izboljšalo in upam, da bom vedno boljša in vabim tudi druge članice, da pridete k sejam, ker med članicami je premalo zanimanja in nekatere se prav nič ne potrudite za napredek podružnice in SZZ. Veste, da moramo biti ponosne, da smo združene, posebno me Slovenke, kaj bomo me zadnje. Ne, nikakor ne! Bodimo vnete in zavedne Slovenke, sicer imamo lepo priložnost, da se pokažemo, da tudi me živimo v Ameriki. Nobena izmed nas ne sme svoj slovenski narod in naš ponos skrivati.

Vesela sem bila, ko so naša dekleta začela s svojo podružnico št. 87 in so nekaj let prav dobro napredovale. Imele so vežbalni krožek in so nastopale v svojih slikovitih uniformah in proizvajale lepe vaje ter predstavile nas Slovence. Zdaj so pa kar opustile. Saj priznam, da je vojska veliko tega kriva bila ali še več krivde je med nami, če ni dobre volje in sloge. Kako je lepo pri drugih podružnicah, kjer imajo svoje krožke in lepo nastopajo kot ponosne hčerke slovenskih mater in

tudi pri nas ne smemo zaostati. Zadržite zopet in bo šlo naprej. Bodite pogumne in navdušene. V našem mestu Pueblo je mnogo slovenskih družin in Zveza bi morala šteti vsaj tisoč članic tukaj.

Naša mladina ima sijajno priliko pristopiti in vzdrževati svojo članarino, ker se plačuje samo deset centov na mesec in v slučaju smrti se izplača za pogrebne stroške po istem načrtu kot odraslim do svote sto dolarjev. Matere vpišite svoje hčerke v SZZ. Matere lahko veliko naredimo treba je samo mladino opominjati in navduševati za pristop.

Novic nimam posebnih. Bolezen se vedno oglašja med članicami. V bolnišnici je bila nekaj tednov sestra Mary Podnar. Podvreči se je morala dvema operacijama oziroma vsako posebej. Prvo je srečno prestala in upati je, da bo tudi nadaljno. Težko je bolna tudi sestra Jera Muhič, ki se zdravi na domu. Bog pomagaj vsem bolnicam do boljšega zdravja!

Bog daj zdravja tudi našim glavnim odbornicam. Bog blagoslovi našo gl. predsednico in ustanoviteljico lepe S. Ž. Z., da bi skoraj okrevala.

Prosim sestre, da bi prišle v večjem številu na seje, da bo bolj prijetno.

Srčno pozdravljam vse glavne odbornice in članice SZZ ter obljubo napredka naši prihodnji kampanji za nove članice. Pozdravljene vse skupaj in želim vam vse najboljše!

Margaret Kozjan, predsednica.

Sestra Margareta Kozjan v krogu svojih hčerk, vnukov in pravnukov

Ljuba Amerika! Nikolj nisem mislila, da bom toliko let preživela tukaj. Ko sem zapustila rojstni kraj, sem imela v mislih, da grem v Ameriko za par let in potem pridem zopet nazaj, pa se je vse drugače spreobrnilo. Leto za letom je šlo tako hitro in zdaj gotovo ostanem tukaj. Saj sem velikokrat rekla, da sem srečna, da sem tukaj, kjer imamo zadovoljno življenje, če je v družini zdravje in se lahko dela, vse drugo se lahko pretrpi. Bolezen seveda je največja težava dokler se ne obrne na boljše in moramo biti Bogu hvaležne.

Jaz sem prišla v Pueblo leta 1890, ko je bilo mesto še majhno in poulično železnico je vlekel konj. Nismo imeli elektrike, tudi nismo dobivali časopisja in drugega berila. V kuhinji smo polivale drva in oglje s kerozinom in mnogokrat se je zgodila nesreča, da je katera zgorela in še otrok ž njo, ali pa se je zanetil ogenj in pomoč je bilo težko dobiti nemudoma.

Dela smo imeli obilo; vedno je bilo treba hiteti, da je bilo pripravljeno ob pravem času. Eni so šli na delo, drugi so prišli od dela. V starem kraju smo bili naučeni težko delati in tudi hraniti, zato smo tudi tukaj lahko potrpele. Naša mladina je učakala boljše čase kot smo jih imeli ali ne priznava svojo udobnost. Hvala Bogu, da smo dočakali konec krute vojske. Bog daj, da bi se uvedel resničen mir in zadovoljnost med narodi sveta, zato moramo vedno moliti. Naš častiti gospod župnik Daniel Gnidjca so že par let imeli večernice v kapeli in ob sedmih zvečer molili rožni venec. K večernicam pride precej mater in mladih deklet in žen, toda očetom pa ni mar, da bi tudi prišli in molili za njih sinove, kateri so dosti hudega prestali.

Ljuba mati, vse je od tebe; delaj, če moraš ali ne in tudi molj, saj je tvoj otrok. Večerna molitev je res lepa. Da bi se le v bodoče udeleževali skupnih molitev. Jaz grem rada

k večernicam, če mi je le mogoče, saj me veže dolžnost, da molim in se Bogu zahvalim, da bodo prišli fantje in možje domov, ker jih pričakujemo z velikim veseljem. Bog jih varuj tudi v bodoče, da bi bili zdravi in srečni. Jaz imam 24 vnukov in 20 pravnukov. Dočakala sem precej lep naraščaj. Vesela sem vseh in vsakega rada imam in rada vidim. Bog daj, da bi bili zdravi, pridni in srečni.

Mnogo bi se povedalo v življenju visoke starosti. Upam, da sem povedala vsaj nekaj misli v tem dopisu. Navadni ljudje kot smo mi iz starega kraja prjšli nismo učeni kot visokošolci v tej novi domovini. Mi smo imeli k večjem po štiri razrede in še takrat se malo naučili, ker smo morali delati pred šolskim in po šolskim času. Šola je velike vrednosti za otroke in blagor otrokom v Ameriki, kjer imajo priložnost pohajati v višje šole.

Margaret Kozjan, predsednica.

ZAHVALA

Št. 5, Indianapolis, Ind. — Dolžnost me veže, da se pristrčno zahvalim mojim sorodnikom, prijateljicam in sestrkam za mnogotere objeske na domu in v bolnišnici ter za številne kartice, darila in cvetlice, s katerimi ste me ob času moje dolge bolezni razveselili. Vzelo bi preveč prostora, če bi pomenko našela vsa imena, ampak sem uverjena, da boste sprejeli to skupno zahvalo. Torej še enkrat: srčna hvala!

Zelo pogrešamo kolono "Urne Nežike" v Zarji. Upamo, da bo pisateljica kmalu ozdravela in še naprej pisala v ta kotichek.

Po dolgoletni bolezni je preminil Fred Kronoshek, mož sestre Josephine Kronoshek. Iskrene sožalje.

Sestra Mary Hvalica se je morala podati na operacijo, katero je srečno prestala. Sestra Mary Donas-Gačnik je tudi že delj časa bolna. Vsem bol-

nim članicam želimo skorajšnjega okrevanja Pozdrav!

Mary Kronoshek.

Št. 9, Detroit, Mich. — Pozdravljene članice št. 9! Že dolgo ni bilo dopisa od naše podružnice, tako bom pa spet napisala par vrstic.

Na današnji seji 9. septembra smo se imele prijetno; pričakovale pa smo večjo udeležbo. Prosim vas, pridite v velikem številu na sejo 14. oktobra, ker bo treba spet kaj ukreniti v prid blagajne, da nam denarja ne zmanjka in za razmotrivati imamo tudi več drugih stvari. Katera ima priložnost naj pripelje tudi kaj novih članic na sejo.

Ljubega zdravja želimo vsem glavnim odbornicam in članicam. Lep pozdrav vsem članicam Zveze.

Angela Kochevar, zapisnikarica.

Št. 12, Milwaukee, Wis. — Na seji v septembru je bila dobra udeležba. Rada bi videla, da bi vedno tako. Po seji so nas potretali naša predsednica in podpredsednica in me smo jim zapele tudi "Happy Birthday! Marica in Justina!"

Po dolgem letu bolezni je preminila Josephine Vidergar. Zapustila je moža, hčerko, tri sinove, štiri sestre in več drugih sorodnikov kakor tudi mnogo prijateljic. Naj ji bo lahka ameriška gruda. Preostalih naše globoko sožalje.

Na bolniški listini imamo več članic. Kadar vam je znano o bolezni sosesre, takrat se takoj odločite, da jo boste obiskale, ker z obiskom se jim olajša dolge ure bolezni. Vsem bolnim želimo ljubega zdravja.

Pri sestri Wilhelmi se je oglasila teta štorklja ter pustila zalo hčerkico. Naše čestitke!

Prosim članice, da pridete gotovo na prihodnjo sejo, da enkrat vidimo tudi tiste članice, ki niste bile že delj časa

na sejah in pripeljite s seboj tudi svoje sosede, znanke in prijateljice, ki bi pristopile med nas.

Pozdrav vsem glavnim odbornicam in članicam Zveze, posebno pa pri družnici št. 12!

Mary Schimenz, tajnica.

Št. 14, Cleveland (Nottingham), O. — Pozdravljene sestre št. 14! Hvaležna sem vam za tako lepo udeležbo na seji 4. septembra. Prav zelo smo bile vse vesele, ker nas je bilo lepo število skupaj. Po dolgem času sta bili navzoči sestri Frances Medved in Mary Sustaršič. Godovanje se je dobro izšlo, še sestri Mary Darovec se je dopadlo. Najlepša vam hvala! Tiste, ki ste bile odsotne se pa kar kesajte, ker ste zamudile res lep večer med veselo družbo.

Naznanjam vam, da smo sklenile prirediti zabavni večer in ples v soboto dne 20. oktobra v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue, začetek ob osmih zvečer. Dobiček bo šel v blagajno za naše vojake. Vstopnina bo 50 centov in upam, da nas boste presenetili z veliko udeležbo, da se bomo prav po domače zabavali.

Meni ni znano za imena vseh bolnih sester, pač pa upam, da se kmalu povrne ljubo zdravje vsem bolnicam. Znano vam je, da se je morala naša predsednica zopet podati v bolnišnico, kjer je prestala težko operacijo. Dragga sestra! Iz srca vam želimo, da bi kmalu okrevali in se kmalu vidimo na seji!

Zaupno: Dobila sem več vprašanj glede darila za Mrs. Rupert in vam tem potom poročam, da ste vsak čas dobrodošle na moj dom, če hočete kaj izročiti; nikar pa ne čakajte, da pridem do vas, ker v resnici bi to ne bilo po želji Mrs. Rupert. Naj zdaj pride od nas tista sestrška ljubezen, o kateri dostikrat govorimo in jo izkažimo dejansko. Mrs. Rupert ima do nas samo eno prošnjo: da bi za njo molile. S pozdravom,

Frances Klein, tajnica.

NAŠA MRS. RUPERT!

Leto 1945 je prineslo mnogo velikih izprememb in usoda je posegla med nas nepričakovano ter zahtevala svoje žrtve. Toda dokler je življenje je tudi upanje, da bolezen mine in pride zopet zdravje. To je želja, katera je v naših srcih za vse one, kateri so nam dragi in se nahajajo v bolnišnici.

Naša Mrs. Frances Rupert, prva gl. podpredsednica in predsednica družnice št. 14 se bo še posebno spominjala to leto, ker morala je prestatiti tri operacije in zadnja je zahtevala del desne noge . . . Vemo kaj to pomeni, toda Mrs. Rupert je junaška mati, žena in narodnjakinja, ki se ne ustraši tudi ne najhujšega, zato vemo, da bo njeno srce ostalo močno in sedanja zdravstvena veda ji bo gotovo pomagala z umetnim delom noge, da bo zopet lahko stala pokonci in prišla med nas brez vsakega sledu onemoglosti. Bog Vam daj vso potrebno moč, to je naša srčna želja, Mrs. Rupert! Vaša dobra volja in Vaš pogumni nastop naj pride zdaj v polno veljavo in v podvojeni moči, da boste čimprej okrevali! Bog Vam pomagaj!

Št. 18, Cleveland (Collinwood), O. — Z veseljem sem odšla na sejo 14. avgusta, a komaj na poti, oglasile so se sirene vseh vrst in oznanjale veselo vest, da je končana vojna. Ljudstvo prevzeto iskrenega navdušenja za vselejše bodočnost, je polnilo vse ceste tudi v našem Collinwoodu; seveda ni bilo potem zamere našim članicam, da so pozabile na sejo . . . Želim in prosim pa vse, da se v bodoče gotovo snidete vsak drugi torek v mesecu v društvenih prostorih! Če ne bo naših skupnih sestankov je gotova stvar, da bo tudi podružnica počasi šla k pozabljenju, in to vem, da bi bilo pri marsikateri le srčno pogrešano, ker dosedaj so skupni sestanki le razvedrilne urice . . .

Doba počitnic je skoraj minila, vem, da vsaka sosestra hrani te ali one vrste spominov na oddih, ki si ga je mogoče privoščila med tem časom. Saj je življenje tako pestre vsebine vsepovsod . . .

Moj soprog se vozi na delo v daljni Beach Grove, Indiana že 14. leto. Čudim se čestokrat, koliko človek-dela-vec res pretrpi za vsakdanji kruh! Razdalja 310 milj (eno stran) primeroma utruji potnike, ki se vozijo samo le za zabavo, a z dela in na delo to dolgo pot je druga povest. Železniška družba pač ne gleda na posamezne neprilike, ker pošilja kot v zasmeh, delavce že Indijance v naše mesto, a tukajšnje domačine tja! Mnogo bi se bilo treba aktov, da bi zavladala pravica na tem svetu. To skušamo pridate družine . . .

Naselbina Beach Grove, Ind., pa znatno napreduje v zadnjih par letih. Več tukajšnjih rojakov si je že sedaj postavilo svoje lastne domove kot Mr. in Mrs. John Terček, Frank Kebe, Louis Ster, Val. Petach in prijazni par Val. in Tončka Kuhar, pri katerih sem bila v posetih za časa mojih počitnic. Vsem tem pošiljam vdane prijateljske pozdrave! S prihodnjim obiskom pa sem namenjena na zahodno stran mesta Indianapolis, Ind., kjer baje lepo uspeva podružnica Slovenske ženske zveze št. 5. Torej na svidenje!

Josephine Praust, tajnica.

Jesen nam podaja svojo hladno roko; drevje je začelo rumeneti in izgublja svoje liste. Naslednja pesem opisuje jesen, kakor je v resnici:

Jesen je tu po vrtni trati,
podlesek cvete ne vesel;
na jug leteli so žrjavi,
hladnejši čas se nam začel.

Slovo že lastovke so vzele,
v grmovju črni kos molči;
senice so prišle vesele
od mrzle severne strani.

Po strnišču se živina pase
in žitne bilke ni nikjer,
jesen rumena, dobra žena
otroci se je vesele.

Št. 20, Joliet, Ill. — Lepa prilika se nudi članicam, sedaj je na trgu nova zaloga pesmaric. Imamo tudi še Zvezine kartice. Bližajo se prazniki in lahko daste pesmarico za spomin kot tudi baksico teh lepih kartic. Pripravljene so pa tako, da imajo prile-

pek za božično voščilo. Lahko pa še samj lepo okrancijate. Le sezite po njih.

Dandanes so vsakovrstne tekme in tukaj je bila ena modernih. Mr. Louis Kodrich, ki popravlja električne stroje se zanima s tem, da ima golobe. Nedavno je imel Joliet Racing Pigeon Club tekmo za golobe na daljavo 75 milj. To daljavo je prvi preletel Kodrichov golob in sicer v dveh urah in 41 minutah, kar pride do povprečno 28 milj na uro. Tekma je bila od mesta Henry, Illinois, do Joliet. Vsega skupaj je tekmovalo 228 golobov. Čestitke, Mr. Kodrich!

Ravno danes sem prejela pismo od naše sosesre Mrs. Frances (Pirc) Kos, ki sedaj živi v Hamilton, Ontario, Canada. Predno se je poročila je živela v Rockdale. Pravi, da ko je šla po stopnicah, da je tako nesrečno padla, da si je zlomila levo roko in desno nogo. Res, človek nikdar ne ve, kdaj ga nesreča dohiti.

Mrs. Mary Korelc se je vrnila iz bolnišnice in se sedaj zdravi doma. Ravno tako se zdravijo Mrs. Anna Simonich in Mrs. Anna Glavan. Vsem bolnim članicam želimo skorajšnjega okrevanja.

V cerkvi sv. Jožefa so se poročile sledeče članice: Poznana bolniška strežnica (Nurse) Miss Ann Barbic in Mr. Walter Chrzanowski. Prva članica našega mladinskega oddelka, ki se je poročila, je Miss Genevieve Crnkovich, in sicer z Mr. John Sowa. Dalje so se poročili: Miss Marie Nessenbeny in Mr. Lawrence A. Ruth; Miss Isabel Jaksetić in Pvt. Dale Krueger, ki sta se poročila v South Gate, California; Miss Victoria Matuszowski in Corporal Michael J. Nosse, v cerkvi sv. Tadeja. Vsem novoporočencem želimo božjega blagoslova.

Še vedno prihajajo zakasnela poročila. Te dni so prejeli Mr. in Mrs. Kucinic novico, da je bil njih sin T/5 Edward F. Kucinic ranjen v Pacifjku. Pogrešan je pa 3/c John J. Mlakar. Poročilo pravi, da je bila njegova ladja napadena in tudi potopljena in da sedaj pogrešajo 29-letnega fanta. Mogoče je, in tako tudi upamo, da se je sam rešil. Prizadetim družinam želimo, da v kratkem dobijo veselejše novice.

Mrs. Mary Jacklich je podlegla po tri-mesečni boleznici. Zapušča zalujočega soproga, tri hčere in dva sina. Pokopana je bila na sv. Janeza pokopališče. Ranjki naj sveti večna luč, preostalim pa izrekamo naše globoko sožalje.

Miss Josephine Dragovan, hčerka Mr. in Mrs. Matthew Dragovan, se je podala v Ryburn Memorial School of Nursing v Ottawa, Illinois, kjer se bo pripravila za bolničarski poklic. Mladi Josephini želimo mnogo uspeha v bodočnosti.

Pri družini Mr. in Mrs. Eugene Tezak so dobili te dni obisk tete štokrlje, ki jim je pustila luštkanega fanta, in sicer drugega. Srečnim staršem čestitamo.

Rada ali nerada, treba je da zopet začnem opominjati glede asesmentata. Prosim tiste, ki tako rade odlašate, da storite svojo dolžnost in plačate,

ker dobro veste, da če nimam plačan asesment se ne morete smatrat kot dobrostoječe članice. V resnici povedano, je to moj najtežji del, vedno prosit, ker vem, da bi lahko plačale pravočasno. Sejo imamo vsako tretjo nedeljo kjer lahko plačate, in tudi pošta vam je na razpolago ker vam pošljem rezit. Torej kot vestne članice, storite svojo dolžnost še danes! S pozdravom,

Josephine Muster, tajnica.

Št. 21, Cleveland (West Park), O.— Naša zadnja seja je bila prav dobro obiskana. Prav lepa hvala, drage sestre, da bi bila vsaka seja tako lepo obiskana, potem bi bilo za vse veselje. Na seji smo dvignile imena, kakor vsako leto in sledeči so bili srečni: John Pfeil, Angela Priselj, Mary Puzelnik, J. Lunder, Billy Vuk in Mary Hosta. Druge se pa troštamo, da bomo prihodnjič me na vrstji. Lepa hvala, sestre, za vrlo sodelovanje. Hvala tudi članicam, ki ste darovale tako lepa darila in sicer sestre Frances Kozely, Anna Intihar in Theresa Kozuh. Prisrčna hvala!

Kako v veliko tolažbo je vsem mamicam, ko se fantje zmagoslavno vračajo domov. Takoj je postalo vse drugačno ozračje med nami, vse bolj živahno, ker ne tare več groza in strah, kdaj pridejo novice od ljubelega sina. Prestano je najhujše in v naših srcih je zdaj zahvalna molitev Bogu, da smo tako srečni, da smo dočakali ta čas. Hvaležni smo tudi našim mladeničem, ki se niso bali gledati smrt v obraz vsako minuto, ko so bili na bojiščih. Samo malo premislimo kaj bi bilo lahko z nami, če bi bil sovražnik prišel med nas. Sedaj je pa sam dobil, kar si je zaslužil. Saj še velja pregovor: Pravica zmeraj zmaga! Nikolj pa ne smemo pozabiti moliti za mladeniče, ki so morali plačati z življenjem za našo svobodo. Ne, nikoli vas ne bomo pozabili, dragi junaki. Spominjalj se vas bomo na vseh naših potih, da ste prelili svojo srčno kri za vaše drage in nas vse. Saj vem, da z veseljem gledate na nas, ki se radujemo zmage. Srečni pa bomo le tedaj, ko se vsi snidemo in še enkrat stisnemo roke, saj to življenje je le kratko.

Ve pa, ljube mamjce, katere ste izgubile svoje ljube sinove v tej kruti vojski, Bog vam je še posebej naložil križ, ki ga je tako težko nositi. Ne uklonite se in ne obupajte, saj vaši sinovi ne vidijo radi, da bi njih mamica bila otožna in žalostna. Bog vam bo dal, kar vam je odvzel, da boste lažje prenašale udarec in usodo.

Pri naši sestri Mary Jesen so obhajali te dni vesel dogodek, ko jim je teta štorklja podarila prav zalo hčerko. Naše čestitke, Mary! Upam, da bomo imele eno članico več v mladinskem oddelku.

Družina sestre Vuk se je te dni preselila v svoj lep in udoben nov dom. Želimo prav obilo sreče v novi hiši ter božjega blagoslova!

Vas srčno pozdravljam,

Ančka Pelčič, tajnica.

POŠLJITE DOPIS DO 10. V MESECU

Št. 25, Cleveland, O. — Septembrska seja je bila jako lepo obiskana, zakar se članicam prav lepo zahvalim. Sedaj, ko smo sklenile, da se SANS popolnoma izpusti na naših sejah, upam da bo udeležba vedno večja. Enkrat za vselej, me smo prave katoličanke, ki se zavedamo svojih katoliških principov in podpiramo samo to, kar je v dobrobit katoličanstvu. Kar bi morda še bolj pospešilo trpljenje naših dragih v domovini, to za vedno odklanjamo, zato bomo vedno podpirale ustanovo Katoliške Lige, katere članic smo postale, ker vemo, da bo ta Liga delovala v pravem katoliškem duhu za pravo pomoč našim bednim v domovini.

Ker smo bile deležne zopetne prve nagrade, zato smo naši zmagovalki Mrs. Otoničar priredile malo zabavo. Ni bila velika stvar, ker Mrs. Otoničar v svoji ponižnosti odklanja vsako čast, dasiravno je opravičena do nje. V imenu vseh članic se Vam prav prisrčno zahvaljujem za Vaš trud, da ste nam zopet pridobile tako veliko število članic.

Prav vesela sem, da se mi je zopet povrnilo zdravje. Vzelo je dolgo časa, a hvala Bogu, zdravje se mi je povrnilo ravno ob času, da sem se lahko podala na posvečenje mojega sina, brata Frank Močnika, ki je pred petimi leti stopil v red marijanistov, katera samostanska hiša je v Daytonu. Prav dobro sem se počutila pri njemu.

Zahvalim se Mrs. Margaret Tomažin, naši podpredsednici, katera je v moji odsotnosti tako vestno vodila seje. Enako tudi Mrs. Otoničar in drugim uradnicam, ki so mi na ta ali oni način pomagale. Bog plačaj vsem.

Urednici Albin Novak in hčerkam izrekam v imenu naše podružnice iskreno sožalje ob izgubi njenega soproga in očeta. Naj mu bo rahla rojstna gruda. Tebe, draga Albina, naj pa tolaži in podpira Bog.

Naši glavni predsednici Mrs. Marie Prislant in podpredsednici Frances Rupert pa želim, da bi kmalu popolnoma okrevale. Tudi drugim našim bolnim sestram kličem "Kmalu se zdrave povrnete med nas!" Onim, katere je pa Bog poklical v večni dom, naj sveti večna luč — naj počivajo v miru.

Mary Marinko, predsednica.

Št. 29, Broundale, Pa. — Naše seje so zdaj bolj slabo obiskane. Priporočam, da bi prišle na prihodnjo sejo v obilnem številu, da se seznanite s poslovanjem podružnice.

Naša sestra Marija Kromar in soproga sta praznovala 25-letnico zakonskega življenja kar na tihem in vendar smo izvedele ter jim ji poklonile eno majhno darilo. Članicam se najlepše zahvaljujeta za prijaznost.

Na svetu vse hitro mine, samo fantje se počasi vračajo in moške k svojim ženam. Upamo, da se bodo kmalu vsi povrnil v dobrem zdravju.

Mesec september je zame žalosten, ker poteka to že tri leta odkar smo sprejeli vest, da je moj ljubi sin Anton dal svoje mlado nadebudno življenje za svojo domovino. Njegovo živ-

ljenje se je končalo 14. septembra 1942. Ljubi sin, bridka smrt Te je odvzela, ko si služil domovini. Zdaj se nahajaš v kraju, kjer ni trpljenja in ne gorje. Spomin nate bo ostal v naših srcih trajno. Počivaj v miru božjem, sladko počivaj in prosil pri Bogu zame, za Tvoje brate in sestro. Saj pride čas, ko se bomo združili v večnosti.

Blagor mu, ki se spočije.
V črni zemlji v Bogu spij!
Lepše sonce njemu sije,
lepša zarja rumeni.

Tiha zemlja ga ne vzdrami,
strasti ne buči vihar;
bratoljubje vlada v jami,
greje prah ljubezni žar.

S pozdravom!

Mary Pristavec.

Št. 30, Aurora, Ill. — K prvi obletnici smrti moje ljubljene hčerke Josephine. Pred nekaj leti je Zarja prinesla lep, podučljiv in nadvse tolažljiv članek pod naslovom: "Tudi to bo enkrat minilo." Kaj je "to," ki bo enkrat minilo? Odgovor je zelo lahak: vse kar je zemeljskega oziroma vse, kar je na tem svetu. Saj vidimo, kako se vse hitro spreminja, pa najsi bo v letnem času, v vremenu, v rastlinstvu in človeškem življenju. Saj bremo koliko milijonov človeških življenj nanovo zaživi vsako leto in spet koliko življenj ugasne na leto, ne glede na spol ali starost, in ne glede na domače razmere.

Eno izmed teh ugaslih življenj je bilo življenje moje 18-letne hčerke Josephine, ki je po dovrstitvi višje šole za vedno v Bogu zaspala 4. oktobra 1944. Nepozabljena in ljubljena hčerka, kako Te pogrešamo mi doma in kako Te bodo pogrešali Tvoje bratje, ko se vrnejo iz vojne, saj si jim bila samo v veselje. Ob vrnitvi vsakega izmed Tvojih bratov nam bo sredi veselja pritekla tudi solza žalosti, ko Te ne bo med nami. Pa, kot nas zgoraj omenjeni članek tolaži: Tudi to bo enkrat minilo. Upamo, da se bo tudi naša žalost v veselje spremenila, ko se snidemo tam, kjer ni trpljenja in ne joku.

Saj križ nam svetj govori,
da zopet vid'no se nad zvezdami,
da vid'no v raju večnem se
nad zvezdami!

Res, težka bila je ločitev,
grenko bilo je slovo,
pa tem slajša bo združitev,
ko se zopet snidemo.

Žalujoči starši, sestra in štirje bratje.

Hvala Bogu! Vojna je končana in dokumenti podpisani. Alj bodo ti dokumenti tudi držali ali bodo spet samo "kosi papirja"? Upajmo, da bodo držali. Pa — prav danes, ko to pišem, je prinesel lokalni list na prvi strani članek, v katerem pravi, da "Anglija dela in Amerika podpira," tako da bo tekla meja za neko "Morganovo linijo," tako da bo Trst ostal na italijanski strani. Mislim, da so Slovenci veliko angleških in ameriških življenj ohranili, zdaj se jim pa tako plačilo obeta! Kdor ima "glas" naj ga povzdigi-

ne!! Upajmo pa, da bo mirovna konferenca bolj previdna, kajti če zdaj ostane Trst s Primorjem Italiji, lahko pričakujemo, da si bo sosedna Italija čez nekaj let zaželela še drugi kos naše zemlje, ker bo gotova, da ji bo ustrezno ne glede na to, da so Italijani pobijali angleške in tudi ameriške vojake. O, da bi se njene želje ne uresničile!

Sestrski pozdrav do vseh!

Frances Kranjc.

Iskren apel!

Še predno so utihnili zadnji streli iz pušk našega ameriškega vojaštva, še predno so začeli iz stolpov cerkva zvoniti in sirene iz naših tovarn oznanjati mir in konec vojne, se je že vedelo o zmagi zaveznikov. Še ob času, ko je živel naš veliki in nepozabljeni predsednik Roosevelt, ob snidenju velikih treh v Teheranu, se je delal načrt o končni zmagi in povojnem programu (Postwar program). Zanimanje za povojno industrijo se je naglo širilo, delal so se veliki načrti za nove zgradbe, nova podjetja, nove vrste zrakoplovstvo, načrte kako predelati stroje, kateri so dosedaj delali municijo, v dnevne potrebščine, katerih nismo našli napredaj vseh teh let vojne, in za uveljavljanje umetnih iznajdb naših izumiteljev.

Slovenska ženska zveza je šla še en korak dalje — uverjena je bila, da bo po vojni mnogo sirot, otroci brez staršev, mladina, katera bo potrebovala pravo krščansko vzgojo, kajti vsaka vojna zapusti strašne sledove uničenja, duševno kakor telesno. Našli bomo oslabiljene, obupane, bolne, zane-marjene žrtve vojnih grozot. Take slike najdemo eno za drugo v Sloveniji.

Tu, v Ameriki, pa otroke brez staršev, ki si želijo boljše bodočnosti, zopet druge otroke, ki imajo talente za daljno izobrazbo, ki bi bili ponos nas ameriških Slovencev, vendar radi finančnih razmer staršev jim je nemogoče nadaljevati s študijami.

Slovenska ženska zveza je uvidela potrebo pomagati tej mladini, cvetu našega naroda, radi tega se je na priporočilo glavne predsednice Mrs. Marie Prislant ustanovil "Solninski in dobrodelniki sklad." Vsaka glavna uradnica navzoča na glavni seji se je zavedala velike in težke naloge pri izpeljavi tega povojnega načrta.

Toda s pomočjo naših prijateljev, naših ljubiteljev nedolžnih otrok, kateri niso po svoji lastni krivdi postali taki siromaki, in katere je sam Kristus vabil k sebi, nam je uspeh siguren. Da se naše prijateljke uvrsti na poseben način, smo ustanovile "Krožek Zvezinih prijateljev." Ti so oni, kateri so darovali od \$20.00 in več.

Imena dosedanjih darovalcev so tu priobčena.

KROŽEK ZVEZINIH PRIJATELJEV

Charles E. Broughton, urednik Sheboygan Press, Sheboygan, Wisconsin	\$100.00
H. C. Prange, predsednik H. C. Prange Co., Sheboygan, Wis.	100.00
Anton Grdina, predsednik North American Bank Co., Cleveland, Ohio	50.00
Rev. Matthew Kebe, župnik, Pittsburgh, Pa.	50.00
Mrs. Josephine Schlossar, predsednica podružnice št. 17, West Allis, Wisconsin	50.00
Joseph Erjavec, Joliet, Illinois	35.00
Frank J. Gospodarich, član finančnega odbora KSKJ, Joliet, Illinois	35.00
Joseph Plevnik, predsednik St. Clair Savings and Loan Co., Cleveland, Ohio	30.00
Pauline Stampfel, članica podr. št. 25, Cleveland, Ohio	30.00
Ivan Zupan, urednik Glasilo KSKJ, Cleveland, Ohio	30.00
Neimenovan, Chicago, Illinois	30.00
Jacob Cuznar, Los Angeles, California	28.00
Joseph Avsec, tiskar, Joliet, Illinois	25.00
Frances Bogovich, Cleveland, Ohio	25.00
George J. Brince, gl. uradnik KSKJ, Eveleth, Minn.	25.00
Ray Gerend, Gerend's pogrebni zavod, Sheboygan, Wis.	25.00
John Germ, gl. predsednik KSKJ., Pueblo, Colorado	25.00
Martin Gorsich, grocerist, Joliet, Illinois	25.00
Dr. Frank J. Kern, Cleveland, Ohio	25.00
John Kochevar, delilec Monarch pive, Chicago, Illinois	25.00
Herbert V. Kohler, predsednik Kohler Co., Kohler, Wisconsin	25.00
Leopold Kushlan, odvetnik, Cleveland, Ohio	25.00
Anton Lopp, župan mesta Gilbert, Minnesota	25.00
William R. McCabe, upravnik in urednik lista Spectator, Joliet, Illinois	25.00
Lt. John M. Osbolt, Chicago, Illinois	25.00
John Prislant, Sheboygan, Wisconsin	25.00
Mrs. Peter Reiss, Sheboygan, Wisconsin	25.00
William A. Reiss, predsednik C. Reiss Coal Co., Sheboygan, Wisconsin	25.00
Rev. Valentine Schiffer, župnik, Shakopee, Minnesota	25.00
John Sever, Chicago, Illinois	25.00
Paul Schneller, tajnik St. Clair Savings and Loan Co., Cleveland, Ohio	25.00
Dr. Willard Sonnenburg, župan Sheboygan, Wisconsin	25.00
August Svetek, pogrebnik, Cleveland, Ohio	25.00
Rev. George Trunk, župnik, Leadville, Colorado	25.00
Joseph W. Wilkus, mestni odvetnik, Sheboygan, Wisconsin ..	25.00
Frank J. Wise, odvetnik, Joliet, Illinois	25.00
Joseph Zalar, gl. tajnik KSKJ., Joliet, Illinois	25.00
Dr. Joseph Zalar, Joliet, Illinois	25.00
First National Bank, Joliet, Illinois	25.00
Prijatelj iz Joliet, Illinois	20.00
James V. Bartley, okrožni sodnik, Joliet, Illinois	20.00
Anton Bobek, Cleveland, Ohio	20.00
James E. Burke, državni pravdnik, Joliet, Illinois	20.00
Rev. M. J. Butala, župnik, Joliet, Illinois	20.00
Frank Dezelan, Indianapolis, Indiana	20.00
Joseph Gacnik, Indianapolis, Indiana	20.00
Andrew Hochevar, Joliet, Illinois	20.00
Arthur O. Janke, župan, Joliet, Illinois	20.00
Leo Jurjevec, predsednik Slovanske Zapadne Zveze, Chicago, Illinois	20.00
Neimenovan častiti gospod	20.00
Rev. Louis F. Koren, župnik, Sheboygan, Wisconsin	20.00
Dr. Joseph F. Kovacic, Sheboygan, Wisconsin	20.00
Martin Planinsek, grocerist, Joliet, Illinois	20.00
John Potokar, Cleveland, Ohio	20.00
Frank Remshak, Sheboygan, Wisconsin	20.00
Rev. F. A. Sedej, župnik, Greaney, Minnesota	20.00
Simon Setina, Joliet, Illinois	20.00
Johanna Suscha, Sheboygan, Wisconsin	20.00
John Susnik, trgovec, Cleveland, Ohio	20.00
Dr. Joseph Talbot, Joliet, Illinois	20.00
Rev. Alexander Urankar, župnik, So. Chicago, Illinois	20.00
Louis Zeleznikar, II. gl. tajnik KSKJ., Joliet, Illinois	20.00
V časten spomin umrlim:	
Rudolph Novak, Cleveland, Ohio; prispevali:	
soproga Albina Novak	\$25.00
Prijatelji družine	20.00
Mr. in Mrs. Matt Križman svojemu zetu	10.00
John in Marie Prislant	10.00
Emma Planinsek	5.00
Simon Setina	5.00
Joseph Leben, Joliet, Illinois; prispevala:	
nečakinja Mrs. Josephine Erjavec	25.00—\$1,803.00

KLUB TISOČERIH — "THOUSAND MEMBER CLUB"

1. Marie Priland, Sheboygan, Wisconsin	\$ 15.00
2. Rev. Francis S. Mazir, Lillyville, Illinois	15.00
3. Mary Coghe, Pittsburgh, Pennsylvania	15.00
4. Josephine Erjavec, Joliet, Illinois	10.00
5. Albina Novak, Cleveland, Ohio	10.00
6. John Jerich, Chicago, Illinois	10.00
7. August Kollander, Cleveland, Ohio	10.00
8. Agnes Korelc, Lemont, Illinois	10.00
9. Helen Kusar, Chicago, Illinois	10.00
10. Jennie Okolish, Barberton, Ohio	10.00
11. Prijatelj iz Chicago, Illinois	10.00
12. Anton Stiglitz, Sheboygan, Wisconsin	10.00
13. Mary Godez, Sheboygan, Wisconsin	5.00
14. Marija Barle, Gilbert, Minnesota	5.00
15. Jennie Benedick, Joliet, Illinois	5.00
16. Mary Casserman, Cleveland, Ohio	5.00
17. Martin Cesnik, Indianapolis, Indiana	5.00
18. Mr. in Mrs. Frank Fedo, Rockdale, Joliet, Illinois	5.00
19. Caroline Gregorcich, Joliet, Illinois	5.00
20. Rev. Roman Homar, OSB., Ogema, Minnesota	5.00
21. Nich Jaresh, Rockdale-Joliet, Illinois	5.00
22. Mary Kunstek, Joliet, Illinois	5.00
23. Antoinette Lucich, Gilbert, Minnesota	5.00
24. Anna Mahkovec, Joliet, Illinois	5.00
25. Mr. in Mrs. Frank Muha, Rockdale-Joliet, Illinois	5.00
26. Marie Nezbeda, Detroit, Michigan	5.00
27. Mary Otonicar, Cleveland, Ohio	5.00
28. Mary Peterlin, Eveleth, Minnesota	5.00
29. Josephine Pintar, Burgettstown, Pennsylvania	5.00
30. Emma Planinsek, Joliet, Illinois	5.00
31. Joseph Ponikvar, Cleveland, Ohio	5.00
32. Prijateljica iz Sheboygan, Wisconsin	5.00
33. Josephine Richter, Enumclaw, Washington	5.00
34. Frances Rupert, Cleveland, Ohio	5.00
35. Mr. in Mrs. Michael Smayd, Rockdale-Joliet, Illinois	5.00
36. Walter Smith, Rockdale-Joliet, Illinois	5.00
37. Frances Susel, Cleveland, Ohio	8.00
38. Mary Urbas, Cleveland, Ohio	5.00
39. Podružnica št. 35, Aurora, Minnesota	7.20
40. Podružnica št. 10, Cleveland, Ohio	5.00
41. Podružnica št. 21, Cleveland, Ohio	5.00
42. Podružnica št. 31, Gilbert, Minnesota	5.00
43. Podružnica št. 32, Euclid, Ohio	5.00
44. Podružnica št. 33, New Duluth, Minnesota	5.00
45. Podružnica št. 59, Burgettstown, Pennsylvania	5.00
46. Podružnica št. 1, Sheboygan, Wisconsin	5.00
47. Podružnica št. 5, Indianapolis, Indiana	5.00
48. Podružnica št. 16, South Chicago, Illinois	5.00
49. Podružnica št. 25, Cleveland, Ohio	5.00
50. Podružnica št. 50, Cleveland, Ohio	5.00
51. Podružnica št. 77, N. S. Pittsburgh, Pennsylvania	5.00
52. Podružnica št. 95, South Chicago, Illinois	5.00
53. Bara Kramer, San Francisco, California	10.00
54. Mary Stariha, San Francisco, California	5.00
55. Frances Chiodo, San Francisco, California	5.00
56. Mary Kronoshek, Indianapolis, Indiana	5.00
57. Mary Konichnik, Indianapolis, Indiana	5.00
58. Katie Triller, Whiting, Indiana	5.00
59. Gladys Buch, South Chicago, Illinois	5.00
60. Mary Markezich, South Chicago, Illinois	5.00
61. Frank Rupert, Cleveland, Ohio	5.00
62. Rudolph Novak, Cleveland, Ohio	5.00
63. Matija Križman, Cleveland, Ohio	5.00
64. Angela Križman, Cleveland, Ohio	5.00
65. Jennie Luzar, Cleveland, Ohio	5.00
66. Rudolph Otonicar, Cleveland, Ohio	5.00
67. Theresa Blaznik, Cleveland, Ohio	5.00
68. Mrs. Andrew Hochevar, Joliet, Illinois	5.00
69. Frances Raspel, Pueblo, Colorado	5.00
70. Rose Rozman, Cleveland, Ohio	6.00
71. Josephine Muster, Joliet, Illinois	8.00
72. Mary Lenich, Eveleth, Minnesota	9.00
73. Podružnica št. 19, Eveleth, Minnesota	5.00
74. Frances Osaben, Barberton, Ohio	13.00
75. Jennie Smrekar, Joliet, Illinois	5.00
76. Mary C. Terlep, Joliet, Illinois	5.00
77. Podružnica št. 20, Joliet, Illinois	5.00
78. Podružnica št. 96, Universal, Pennsylvania	5.00
79. Katherine Muskatevc, Milwaukee, Wisconsin	5.00—\$ 496.20

Za tiste darovalce, kateri so prispevali \$5.00 ali več, smo pa ustanovile "Klub tisočerih."

Iz tukaj navedenih imen darovalcev za naš Šolninski in dobroteljni sklad" se vidi imena znanih dobrih prijateljev Zveze, kot lepo število duhovnikov, organizacij, uradnikov raznih bank in hranilnic, županov, mestnih uradnikov, odvetnikov, podjetnikov, pogrebnikov, zdravnikov, urednikov raznih listov, tiskarjev, stavbinskih delavcev, trgovcev, raznih lojalnih prijateljev in članic — Slovenci in Amerikanci.

Vsi omenjeni so uverjeni, da je Slovenska ženska zveza začela pravi korak za bodočnost naše mladine, katera si bo z našo pomočjo našla pravo pot do boljšega življenja. Omenjeni darovalci so pokazali, da v resnici ljubijo otroke, se zanimajo za njih blagor, in se držijo izreka "Ljubite svojega bližnjega."

Ko bodo ti otroci deležni podpore iz tega sklada, bo njih prva molitev za svoje dobrotnike. Zavedali se bodo, da čeprav so zapuščeni, so našli prijatelje pri Slovenski ženski zvezi.

Torej, rojaki in rojakinje, gotovo tudi vi čutite isto ljubezen do nesrečnih otrok, radi tega tudi vas, ki še niste v našem krožku vpisani, iskreno vabimo, da pošljete vaš dar ali svojo članarino na glavni urad S. Z. Z., 527 North Chicago Street, Joliet, Illinois.

V SPOMIN PADLEMU JUNAKU

Milwaukee, Wisconsin. — Te vrstice naj bodo v blag spomin Elberju A. Wachetz-u, ki je dal svoje mlado življenje, komaj 18 let star, na otoku Mindanao. Pokojni junak je bil sin Mr. in Mrs. Anton Wachetz, 3691 S. Clement Avenue, Milwaukee, Wis. Elmer je graduiral na Bay View višji šoli in bil poklican v službo Strica Sama 27. novembra, 1944. Koncu marca letos je prišel na dopust in smo ga bili vsi veseli. Dne 2. aprila je pa vedoč vzela za zmerom slovo od nas in svoje rojstne hiše ter od svojih ljubih staršev, sester Carolyn, Mrs. Freda Bozich, Mrs. Marie Kiel in mnogih prijateljev. Sploh od vsega, kar mu je bilo ljubo in drago. Angel smrti, kako

Podružnice, ki so darovale \$20.00 ali več:

Podružnica št. 1, Sheboygan, Wisconsin	\$ 74.00	
Podružnica št. 2, Chicago, Illinois	38.00	
Podružnica št. 13, San Francisco, California	20.00	
Podružnica št. 20, Joliet, Illinois	302.50	
Podružnica št. 56, Hibbing Minnesota	45.00	
Nabrano od podružnic za knjižice	774.20	1,253.70

Razno:

Zvezini dnevi 1944 in 1945	\$ 71.32	
Posamezni darovalci	822.65	893.97

SKUPAJ.....\$4,446.87
JOSEPHINE ERJAVEC, glavna tajnica.

skrivnostna so tvoja pota! Dne 2. aprila se je poslovil od nas in dne 26. maja si ga že dohitel na Pacifiku.

Kdo ni poznal veselega mladeniča v okolici in daleč naokoli, ker je tako spretno in z največjim veseljem igral na saksofon v "Jolly Three" orkestra!

Najlepše se zahvaljujem onim članicam, ki so se udeležile sv. maše za dušnice v cerkvi Čistega Spočetja, kamor je Elmer zahajal.

Pokojni Elmer se že veseli nad zvezdami; toda treba je, da prosimo za tolažbo nad vse žalostnim staršem in storimo majhno vljudnost naši sestro. Dolžnost nas, ki nam je prizanesla ta žalostna usoda in imamo svojce še žive in zdrave, je, da se zahvalimo Bogu, ker jih je obvaroval in prosimo najboljšega branitelja vsega sveta še za njihov nadaljni blagor. Bog daj, da bi prišli naši ljubljani sinovi, možje, očetje, bratje in sestre nazaj, kar vsi iz srca želimo.

Če človek za mrzlim zidom pričakuje sončnih žarkov, kako jih je vesel, čeprav posijejo samo za trenutek! — Dragi Elmer! Tvoji kratki obiski, ko sem se držala le posteljne od oktobra 1943 in vso zimo 1944, ko si mi mimogrede prinašal vsakovrstne slaščice, mi ne bodo šli nikoli iz spomina. Vesela sem bila njegovega lepega in prijaznega vedenja, njegovega odkritosrčnega pogleda in naše mile slovensčine. Upam, da mi ne bo nobena spoštovanih bralka oporekala, če trdim: Elmer naj bo vzor mnogim!

Vidva pa, draga nam prijatelja, Toni in Cecilija, sprejmeta naše globoko sožalje, dasi dobro vem, da ne najdem tolažilnih besed, ker rana je pregloboka v vajinih srcih in preoster je meč žalosti. Bog daj, da bi čas kaj kmalu zacelil te globoke rane, ki jih ne more izlečiti noben zdravnik!

Ti pa, nepozabni nam Elmer, mirno snivaj milje in milje daleč. Ostal nam boš v najlepšem spominu, dokler tudi nas ne zakrije hladni grob.

Mary Schneider,

mati. Tvojega prijatelja Carl Schneiderja.

Št. 31, Gilbert, Minn. — Od nas ni bilo že delj časa dopisa, zato bom na kratko jaz poročala.

To poletje nismo imele piknika, ker je bilo težko dobiti potrebne stvari. Upati je, da bo prihodnje leto vsega na obilo in bomo takrat nadomestili za vse, kar smo pogrešali to leto.

Maja meseca smo praznovala materni dan in naš mladinski oddelek je priredil prav mičen program na čast

materam. Navzoče so bile tudi glavna nadzornica in predsednica št. 19 iz Eveletha, Mrs. Mary Lenich, glavna odbornica in tajnica Mrs. Rose Jerome in podpredsednica Mrs. Antonia Nemgar. Najsrčnejša hvala za obisk.

Letos smo izgubile kar dve članici. Preminili sta Agata Podpeskar in Mary Machek. Sestra Podpeskar je bila oddaljena in je nismo videle dostikrat na sejah. Sestra Machek je pa rada prišla in tudi prispevala pri vseh prireditvah, zato jo bomo pogrešale. Drage sestre, spominjajmo se večkrat pokojnih sester v molitvah, ker pride čas, ko jim bomo vse sledile.

Na domu se zdravi sestra Mary Mohar, katero je zadel mrtvoud že delj časa nazaj. Prosi se vas, da jo obiščete in ji krajšate dolge ure trpljenja. Vaše sočutje in obisk bo vsaki bolni sestri v tolažbo.

Sestra Mary Korosec je bila operirana in zdravje se ji počasi vračuje. Zahvaljuje se vsem, ki so jo obiskali v bolnišnici in na domu ter onim, ki so prinesli cvetlice in poslali pisma in kartice z voščili za zdravje.

Še par vrstic o naši zmagi v vojski, kar je prineslo dostj veselja in tudi žalosti. Kakšna radost je bila za one, ki se bodo zdravi vrnili domov k svojim dragim in žalost za one, ki bodo prišli pohabljeni in še najbolj žalostno za one, katerih ljubi se ne povrnejo. Junaške bodite, matere, kakor so bili junaški sinovi, ki so dali življenje za zmago. Vsa čast in slava jim!

Predno končam vas prosim, da se udeležite prihodnjih sej v velikem številu, ker sedaj smo v jesenski sezoni in bomo iskali zavetje in razvedrilo v toplih prostorih in po seji bomo imele malo zabave in mi boste pritrdili, da lepa udeležba vedno da vsem navzočim lep užitek in veselje. Na svidenje 14. oktobra!

Antoinette Lucich, predsednica.

Št. 32, Euclid, O. — Na seji v septembru je bila lepa udeležba. Hvala vam, sestre, ki ste se potrudile priti na sejo. Prebrana je bila prošnja od Lige Katoliških Slovencev v Ameriki in takoj je bil odmev od dobrih src naših članic in nabralo se je \$11.00 od prostovoljnih prispevkov in \$5.00 smo pa darovale iz blagajne. Upa se, da bodo še članice, ki niso bile na tej seji, podarile nekaj v ta namen.

V prid naše blagajne je pa bila dvignjena sreča za rožo iz bučnega semena, katero je naredila in poklonila sestra Jennie Sintič. Priserčna

hvala. Dobila jo je sestra Ana Mikovič. Bil je tudi "door prize," kakor na vsaki seji in srečna je bila Frances Perme.

Po seji smo imele okusna okrepčila, katero je pripravila sestra Ana Mikovič. Tako smo obhajale 16-letnico ustanovitve naše podružnice. Hvala vsem, ki ste kaj pripomogle k temu.

Naši vojaki bodo kmalu prišli domov. Da je le enkrat konec te vojne, hvala Bogu! Za kratek pet-dnevni dopust je priletel domov Tom Mikovič, sin Ane Mikovič in tudi eden od sinov sestre Brezec, kj je bil doma za 30 dni. Upamo, da bodo kmalu naši sinovi za stalno doma, ne le za nekaj dni. Pozdrav vsem!

Naša pridna sestra Jennie Sintič je prav nekaj lepega ročno naredila in veste iz česa? Iz bučnega semena. Sestra Sintič je napisala navodilo za bralke Zarje, in katero veseli, se lahko kratkčasno s tem ročnim delom. Pri podpisani pa lahko vidite to ročno delo, če se zanimate.

Frances Perme, predsednica.

Košarica iz bučnega semena

Navodila je poslala Mrs. Jennie Sintič, 910 E. 22nd St. Euclid, Ohio.

Vtakni močno nit v primerno šivanjo, vedno rabi v dve gubi. Naredi vozec dve inči od kraja, da isto porabiš za skupaj zvezat, ko je ena vrst narejena. Pretakni na nit 24 semen na špičasti konec pa zadosti od kraja, da bo držalo, nato tesno skupaj zveži.

Druga vrsta: vtakni nit na drugem koncu špice in po dve semeni vmes, pa zopet skupaj zveži.

Tretja vrsta pa po eno seme vmes in tako naprej do osem vrst. Če se vidi, da je preveč na tesno, se kako seme izpusti.

Zadnja vrsta se dene vmes kroglice (beads). Sedaj je gotovo, le lončke primerno vravnaj in sicer pet zgoraj in pet spodaj, iste se spne skupaj z nitko, še lepše pa s pentljami ali z "bows." Pri tem pazi, da se kako seme ne vdre. Če so enolična in velika semena, se tem lepše naredi.

Katera želi natančneje navodilo, naj se obrne do zgoraj imenovane, ki vam bo z veseljem bolj natančno razložila.

Op. uredništva: Hvala lepa, sestra Sintič! Priporoča se tudi drugim članicam, da pošljete navodila za priobčitev v Zarji, kadar imate kaj posebnega in članice vam bodo hvaležne za vsako navodilo za ročna dela.

Št. 41, Cleveland, O. — Vljudno se prosi vse naše članice, da bi prišle bolj pogostokrat na mesečne seje, ker zdaj je vojna končana in so članice bolj živahnega razpoloženja. Vreme je tudi ugodno, da se gre kaj rado med družbo za par ur razvedrila.

Naznanjam vam, da bomo imele plesno veselico v soboto 3. novembra in članice ste vljudno vabljeni, da pridete in pripeljite tudi svoje prijatelje in domače, da bomo imeli prav lepo udeležbo. Uspeh veselice je popolnoma odvisen od našega zanimanja in zato glejte, da bomo imele vsestransko sodelovanje, da bo zadovoljiv izid.

Vabljeni ste na prihodnjo sejo. Može vam ni znano, da dobij na vsaki

seji ena članica prav lepo darilo. Mogoče boste ravno Vi srečna na prihodnji seji! Na svidenje 2. oktobra! Katarina Artel, tajnica.

Št. 43, Milwaukee, Wis. — Nimam dosti za poročati, pa vseeno se rada oglašim v Zarji. Staramo se in od ene in druge se sliši stokanje, še od naše oddaljene članice Ane Gorichar, ki zdaj stanuje v Californiji smo izvedele, da je bila bolna. Blagajničarka Mrs. Tominshek je tudi rahlega zdravlja. Upamo, da se vsem bolnim vrne ljubo zdravje.

Mrs. Zunter nam je prinesla nekaj posebnega na zadnjo sejo, namreč velik hlebec doma pečenega kruha, katerega smo reflale. Lepa hvala!

Naša mlada članica Anna Srnovrsnik se je poročila z Corporal Adolph Spraitz in se sedaj nahajata v Fort Ord, California. Zakoncema želimo obilo sreče!

Zelo smo se začudile, ko smo čitale o smrti moža urednice. Naše globoko sožalje in spomnile se ga bomo v molitvah.

Mary Bentz, tajnica.

Št. 47, Cleveland (Garfield Hgts.), O. — Naša prihodnja seja se vrši 10. novembra, to bo na drugo soboto. Prosim, da se vas vsaj toliko udeleži, da nam bo mogoče otvoriti sejo in da ukrenemo glede glavne seje v decembru. Že sedaj vas opozarjam, da bo prihodnje leto meseca junija poteklo 15 let odkar je bila podružnica ustanovljena, torej malo na to mislite, kaj bi bilo za napraviti.

Zadnjo sejo se je sklenilo, da se ne bo nobenih tiketov ponujalo na glavni seji, če so se nekatere članice ustrašile, torej za enkrat se ne bo treba ukvarjati s tiketi.

Sestra Sila iz Rosewood je enkrat več stara mamica. Naše čestitke! Da bi bilo vse zdravo! Pozdrav vsem, Helen Tomazič, tajnica.

Št. 49, Noble, O. — Zadnja seja je bila prav dobro obiskana in upati je, da bodo vse bodoče seje isto lepo uspešne. Prebrano je bilo pismo od Lige katoliških Slovencev in sklenjeno je bilo, da pristopimo in prispevamo sorazmerno.

To poletje smo bile vse zaposlene z delom in sedaj v jeseni bomo imele malo več časa na razpolago za mesečne seje. Vljudno ste prošene, da se v lepem številu udeležite prihodnje seje, ker bomo imele nekaj prav posebnega. Vas iskreno pozdravljam, Mary Stušek, predsednica.

Št. 56, Hibbing, Minn. — Seja v avgustu je bila hitro zaključena, ker se je vršila ravno na 14. to je tisti dan, ko se je končala vojska. Upati je, da boste prišle v velikem številu na prihodnjo sejo.

Bolni sta sestri Unkovich in Benchina. Vsem bolnim želimo hitrega okrevanja. Članice pa obiščite bolne sestre.

Zdaj, ko je vojska končana, bomo gotovo posvetile več časa za družabne sestanke. Pridite torej na sejo in nam dajte dobra priporočila, da bomo pokazale naši naselbini, da imamo po-

družnico Slovenske ženske zveze v Hibbingu. Na svidenje na seji 9. oktobra!

Anne Satovich, tajnica.

IZ GLAVNEGA URADA

Pozor tajnice!

Vse tajnice lokalnih podružnic so naprošene, da kadar pošljejo ime članice za suspendacijo, da poleg imena tudi označijo njeno certifikatno številko in njen sedanji naslov.

Poseben apel na vse članice

Lepo ste prošene, da kadar greste na sejo ali na dom vaše tajnice ali predsednice, da bi obenem s sabo vzele en komad sukanca, mila, kanticno konzerviranega mleka ali kaj drugega ter izročite za naše slovenske sestre v stari domovini. Vam se bo tako malo poznalo, toda bo pa marsikatero življenje rešeno z vašim malim trudom. Ne pozabite, da tudi Zveza pobira za naše nesrečne sestre. Ko se bo dovolj nabralo, potem naj pa vsaka podružnica skupaj zavije v zaboječ in pošlje v newyorško pristanišče. Kakor hitro imate kaj takega na rokah, pišite na glavni urad po nadaljne informacije.

Nasveti našim članicam

Ako želite svojim prijateljicam ali sorodnikom kupiti za praznike nekaj prav lepega, nekaj kar bi vsakega razveselilo, in nekaj koristnega, potem si nabavite eno škatljico ali več krasnih kartic, v vsaki škatljici dobite 36 komadov, z krasnimi slikami, in vse to za en dolar — nato povrh kupite pa še pesmarico, ki stane sedaj samo 50 centov. Oboje dobite za \$1.50. Z tako malo svoto boste vsakega razveselili.

Dobite oboje pri tajnicah lokalnih podružnic ali pa pišite naravnost na glavni urad in priložite svoto, ter posebej 10 centov za pošiljatev.

Josephine Erjavec.

POZOR, KEGLJAČICE!

Sezona za kegljanje je tukaj! Uverjena sem, da se bodo v Jolietu, Chicagi, Milwaukee in Sheboyganu pridno organizirali in imeli ligo, katera bo kegljala vso sezono.

Sedaj je tisti čas za začetni, da se vzdržujejo redne tedenske vaje in potem, ko pride čas za tekmo, je vse v redu urejeno. Prihodnja tekma bo gotovo ena naših največjih, ker bo mogoče zopet potovati in članice bodo tudi imele veliko več časa.

Vsaka podružnica se naj potruzi imeti vsaj nekaj skupin. Pri ligah, ki kegljajo stalno vso zimo in imajo štiri skupine ali več, Zveza pokloni nagrado pet dolarjev za vsako skupino ob zaključku sezone.

Važno je, da mi sporočite, če imate skupine organizirane in prosite vas, da izvolite redno poročevalko, ki bo poslala mesečno poročilo za priobčitev v Zarji. Potem bodo tudi druge podružnice brale o vašem delovanju.

Želim vsem podružnicam obilo sreče in upam, da bo sedanja sezona v vseh ozirih uspešna!

Lillian Kozek, direktorica.

V BLAG SPOMIN POKOJNIM SESTRAM, KI SO PREMI-NULE PRI SLEDEČIH PODRUŽNICAH:

ŠTEV. 8 — Helen Cernugel, 503 So. Front St., Steelton, Pa., rojena 29. februarja 1893, pristopila 14. maja 1931, umrla 15. julija 1945.

ŠTEV. 13 — Katherine Pluth, 338 Duncan St., San Francisco, Calif., rojena 25. novembra 1872, pristopila 6. februarja 1930, umrla 25. junija 1945.

ŠTEV. 25 — Mary Koci, 1218 Norwood Rd., Cleveland, O., rojena 22. septembra 1886, pristopila 13. maja 1935, umrla 11. avgusta 1945.

ŠTEV. 71 — Ivana Medofer, Box 192, Strabane, Pa., rojena 21. avgusta 1899, pristopila 23. maja 1941, umrla 26. julija 1945.

ŠTEV. 84 — Antonette Zupanc, 1295 Greene Ave., Brooklyn, N. Y., rojena 7. junija 1894, pristopila 1. decembra 1941, umrla 25. maja 1945.

NAJ JIM SVETI VEČNA LUČ!

Št. 77, N. S. Pittsburgh, Pa. — Pozdravljene drage sestre! Vojska je končana! Kaj ne, lepo se slišijo te besede, ker smo vsi težko pričakovali po vsej širni Ameriki na to novico. Vem, da je veliko ljudi veselih in pa tudi žalostnih. Ravno jaz imam prijateljico, ki ima tri sinove v vojni, toda eden je izgubil življenje 6. aprila letos na Okinawa, to je samo par mesecev predno je bila vojska končana in ni bil še star 21 let. To je sestra Hrvatina, njeno dekleško ime je bilo Erjavec. Ona je občutila dvojno v svojem srcu: žalost, ker je izgubila enega sina, in veselje, ker je bilo drugima dvema prizanešeno, ker sta bila tudi v nevarnosti. Solze so se ji vpile po licu, ker ve, da dva se bosta vrnila, toda tretji je odšel v večnost. Vem, da je veliko takih mater po vsem svetu, kjer so jih še več izgubili, zato jim bo grenilo življenje do smrti, ker ta nesreča je velika in nobeden ne ve, kaj je kot materino srce.

Ve pa, drage matere, ne izgubite zaupanje v boljšo bodočnost. Vaši sinovi so prestali to težko trpljenje in mislite, da se vidite skupaj nad

zvezdami. Zahvalimo se ljubi materi Mariji, ker ona je naša pomočnica in je tudi pomagala izprostiti milost pri Bogu. Vidite, drage sestre, v maju je bila vojska končana v Evropi in v avgustu je bila končana z Japonci in mesec majnik je posvečen Mariji, kakor je tudi v avgustu velik praznik Marijin, Veliki Šmaren. Marija je gotovo pomočnica miru in sprave. Zato se obrnimo k Nji v molitvi, da bi za nas izprosila, da se ne bi nikdar več povrnila vojska in strašno klanje med ljudstvom.

Tudi me, drage sestre pri št. 77, se moramo zahvaliti Bogu, da pri naši podružnici ni nobena izgubila svojega sina v vojski in upam in želim, da bi se vsi sinovi kmalu povrnilili domov, da bi vsi skupaj uživali srečo in veselje kot smo jo pred vojsko. Saj ločitev je težka, kako dolgo je trpela in vsak izmed nas je nestrpno čakal na svetovni mir.

Naša seja v avgustu je bila dokaj dobra. Razmotrivale smo o pikniku, ki je bil v avgustu. Bilo je mnogo dela s predpripravami in članice se niste odzvale kot je bilo pričakovati. Vse bi morale sodelovati, ker gre za korist blagajne in ni prav od vas, da se ne zanimate.

Dolžnost me veže, da se tem potom zahvalim našim odbornicam in sestri Temec za veselo presenečenje za moj rojstni dan. Prav lepa hvala vsem skupaj. Posebna hvala naši blagajničarki Mrs. Potec, ki je to začela. Ne bom vas pozabila, ker ste bile tako dobre zame. Hvala vam še enkrat!

Meseca avgusta se je vrnilo več sinov iz starega kraja, med njimi je bil tudi izvoljenec in zaročenec naše sestre Miss Elanor Tomec, ki je prišel na dopust za 30 dni in sklenila sta, da se poročita dne 3. septembra. Želim, da bi jima bilo bodoče življenje veselo in srečno.

Drage sestre, vabim vas na sejo, da vidite in da veste kako obstoji podružnica. Pozdravljene in tudi naša glavna predsednica in glavna podpredsednica kot glavna tajnica upam, da ste že na potu okrevanja, ko boste brale te vrstice. Pozdravljam vas vse po širni Ameriki!

Angela Jeke, predsednica.

Št. 88, Johnstown, Pa. — Drage sestre SZZ! Naša seja v mesecu septembru je bila zopet bolj tiha, ker članice se niste odzvale. Vse poletje nam ni bilo dovoljeno igrati bingo, torej bi lahko prišle vsaj enkrat na mesec na sejo. Če bi prišle v večjem številu bi lažje kaj ukrepale in napravile, da bi bilo v dobrobit naše podružnice, da bi nadomestile za bingo zabave pri katerih smo precej napravile za našo blagajno. Drage sestre, vljudno ste vabljeni, da se bolj pridno udeležujete sej, saj matere so zdaj bolj veselega razpoloženja, odkar smo zaslislali veselo novico dne 14. avgusta, da je konec vojske. Lahko si vsak predstavlja, kako vesela je bila ta novica za matere, ki so bile do solz ginjene od veselja in sreče, ker se bodo vrnilo sinovi nepoškodovani. Ali revčki poškodovani so usmiljenja vredni, toda za mater je bila sreča v tem,

da še vidi sina živega. Veliko pa jih je, ki so dali svoje življenje za domovino daleč v tujini. Ubogo materino srce!

Drage sestre! Na rokah imam še nekaj zavojčkov voščilnih kartic. Pri mnogih podružnicah so že vse prodali in tudi pri nas se potrudimo. Namesto, da kupite druge vrste božične karte, kupite rajši naše, katere prav lahko rabite za božična voščila.

Sestri Jennie Stermec in Angeli Vantar se obrača zdravje na boljše. Bolna se nahaja tudi hčerka naše predsednice, Miss Margaret Kuzma. Vsem bolnim želimo ljubega okrevanja. Članicam se priporoča, da obiščete bolne sestre.

Najlepša hvala glavnemu uradu za kampanjsko nagrado, katero mi je poklonila naša predsednica sestra Kuzma.

Pri sestri Mollie Terček se je oglašila teta štoklja in pustila krepkega sinčka. Čestitamo!

Najlepše čestitke pošiljam o hčerka-ma od naše urednice, Corinne in Gloria Jean, ki bosta praznovali rojstni dan v oktobru. (Hvala lepa!—Ured.)

Mary Lovše, tajnica.

LEPO PROSIMO!

Podružnice so prejele posebna pisma s prošnjo za nabiranje članov za Krožek Zvezinih Prijateljev in za Klub Tišočerih Meseca oktobra in novembra imamo posebno kampanjo za prispevke v Šolninski in dobredelni sklad. Lepo prosimo za pomoč k uspehu kampanje.

NOVA KAMPANJA

Kampanja za nove članice se prične 1. novembra. To bo Konvenčna in jubilejna kampanja. Pristopnina bo prosta. Nagrade bodo tudi lepe.

PESMARICE "ZAPOJMO"

Na zadnjih straneh te Zarje je seznam pesmi, katerih besedilo je v pesmarici "Zapojmo," ki je sedaj na trgu. Cena pesmarice je samo 50 centov in z naročilom po pošti priložite znamko za tri cente. Vsa naročila naslovite na "Zarja," 6117 St. Clair Avenue, Cleveland (3), Ohio.

VOŠČILNE KARTICE

Uredništvo in glavni urad vam lahko pošlje božične kartice s primernim in lepim voščilom v angleščini. Cena je samo en dolar za 30 kart s kuvertami. Vprašajte zanje tajnico od podružnice, kamor spadate, ki vam bo tudi postregla.

"PLOHA" NA ZARJO!

Zadnji mesec ste nekatere članice prejele Zarjo več ko teden pozneje kot so nekatere, ker nam je pošta vrnila več vreč, katere so bile slučajno premočene od dežja, ki je padel kot potop na vreče ravno ob času, ko so iste skladali na vnanje stojišče. Toliko v blagohotno pojasnilo in upamo, da ste povsod prejeli v redu, čeprav malo kasneje, to se sicer ne da pomagati, ker nad vremenom nimamo kontrole, toda upamo, da se to ne ponovi za dolgo časa. Če slučajno niste prejele Zarje, pa takoj naznanite uredništvu in vam bomo poslali posebej.

POT DO SREČE IN ZADOVOLJNOSTI

Pot do sreče je res čudna, vleče se na vse strani; kdo po isti že korakal še v življenju svojem ni?

Strma, dolga je, zavita, spolzka in vsa trnjeva, in stopinja na nji vsaka, lahko vidi se, pozna.

Če si pravo smer izbral si, v pravi zreš le kažipot, sreči bodeš vedno bližje — Čuvaj greha se in zmot!

Z majhnim bodi zadovoljen, radodarno imej srce, in sebičnost vso opusti — Pot ta k sreči prava je!

—Ivan Zupan.

Milena:

RECEPT ZA ZAKON

Že več ko pol ure se je prestopal Alan na oglu Wallstreeta, toda Betsy še zmeraj ni bilo. Spočetka je čakal potrpežljivo, da, celo s smehljajem na ustih, kakor se spodobi mladeniču, ki ga je dama iz dobre družbe sama povabila na sestanek. Zdaj je pa nekoliko nervozno pogledoval na svojo zapestno uro, češ, morda Betsy sploh ne bo, morebiti ga je le za norca imela.

"Res, ženske so umu nedosežne!" je zamrmral v sončni dan. "Včeraj me je še prosila, naj pridem točno, zdaj me pa pusti, da čakam, in se mi morda celo posmehuje . . ."

Alan je prebral že vse plakate, potem pa si je krajšal čas z zlogovanjem najbolj oddaljenih napisov trgovskih tvrdk, da bi preizkusil svoj vid; pri tem ni nikoli pozabil pogledati v smer, od koder bi se morala pripeljati Betsy. Enkrat je že malone ogovoril damo, ki je bila Betsy zelo podobna.

"Vrag!" je pomislil Alan razgorčeno in krčevito stisnil zobe.

Zdajci je začutil, da se ga je nekaj na ramah dotaknilo, in se je hitro obrnil. Ves je bil zmeden, ko je ozrl za seboj Estello, tisto Estello, ki je nanjo že skoraj pozabil.

"Ah, dragec!" je zaklicala. "Kako dolgo te že nisem videla!"

"Se tega je bilo treba!" si je mislil, medtem ko je Estello vljudno, a hladno pozdravil.

"Kar verjeti ne morem, da si to res ti!" je dejal, ker ni bil zmožen reči kaj bolj duhovitega.

"In vendar sem to jaz, Alan," je rekla tako sladko, kakor je le mogla, "toda nočem te motiti, gotovo čakaš na kako damo?"

"Ah, ne," je odgovoril Alan, "samo vedel nisem, kam bi šel, pa sem tukajle premišljeval, kam bi nameril svoj korak."

"No, jaz bi vedela za prijeten kraj. Ali se še spominjaš na trenutke, ki sva jih pred davnim časom preživela v Hydeparku?" Estella se je zgovorno zasmejala in Alan jo je prijel pod pazduho, ne da bi zinil besedico.

"Estella mi bo hvaležna, da pojdem z njo, čeprav sem se nekoč naglo in brez pojasnila razšel," je pomislil spo-

toma v avtobusu ter čutil, da ji izkaže dobroto, ako gre z Estello. "Vzlic temu, da sem jo užalil, hoče biti v moji družbi, ona druga pa, ki se mi je bila ponudila, me prezira. Naj bo, Estella, igral bom danes popoldne plemenitega človeka — ker Betsy ni bilo, in popoldne je še dolgo . . ."

"Imaš mnogo dela, Alan?" ga je vprašala Estella s svojim mehkim, ljubeznivim glasom, ki ga je imel nekoč tako rad.

Alan je oživel. Zanimanje za njegovo delo je potisnilo vse drugo v ozadje — tudi Betsy in njeno brezobzirnost.

"Imam že svojo lastno pisarno," je rekel in sram ga je bilo, ker ji je pokazal to sporočiti.

"Kako ti čestitam!" je iskreno zaklicala Estella, ne da bi pokazala, da bi mu morala to prav za prav zameriti, "in imaš že dosti klientov?"

"Le pomisli. Dol Mustews je prišel k meni, da bi pokrenil ločitev z njegovo ženo!" je rekel in oči so mu zažarele. "In zastopal bom tistega slovečega zdravnika, kateremu so ugrabili gangsterji dvanajstletno hčerko, in potem . . ."

"Mislim, da bo Toma Derfolija razneslo od jeze," se je navduševala Estella.

Alanu — ki sicer ni ljubil takšnih izrazov — so se oči še bolj zaiskrile od veselja.

"Ah, da, strašno mi je nevoščljiv!" in začel je Estelli nazorno kazati Tomov obraz, ko je ta zvedel o zastop-

stvu, ki ga je Alan te dni prevzel.

Estella se je od srca zasmejala. "Vsa lepša si postala!" je dejal nenažno Alan.

"Nič se ne dobrikaj, Alan!" se je odločno branila Estella.

"In pomladila si se!" je nadaljeval Alan.

"Če bi bil dober računar, bi moral priznati, da mi je eno leto več, odkar se nisva videla."

Prišla sta do Hydeparka.

Moč navade ju je privedla tja, kjer jo je pred dvema letoma prvič poljubil in ji razodel, da jo ljubi.

"Ali se še spominjaš?" ji je ganjen zašepetal.

Estella je molčala.

Njen molk mu je izsilil vprašanje:

"Imaš prijatelja?"

"In če bi ga imela?" je vprašala lahno.

"Nič . . ." je rekel Alan v zadregi, "nič, pa bi ga imela . . . Prav grdo sem te takrat pustil, reči moram, da je bilo to neotesano . . . zbežal sem od tebe skoraj kakor paglavec . . ."

Šla sta vstric in Alan je gledal njene temne kodre, ki so se spuščali na beli tilnik.

"Tega bi ne bil smel storiti," je govoril na pol glasno, "še dolgo me je bilo potem sram . . . grdo, grdo, sem ravnal . . ."

Estella se je pripognila ter pobrala s tal utrغانo cvetico, ki jo je nekdo pohodil.

"Pa še nekaj, draga" — Alan hipoma ni mogel razumeti, kako mu je bi-

lo mogoče živeti brez nje celo leto — "danes . . . danes sem se ti zlagal . . . čakal sem neko žensko in tebi sem hotel to zatajiti, toda kakor vidiš, ti moram povedati resnico, četudi se mi boš morda smejala, ako ti priznam, da sem čakal zaman . . ."

"To mi je zelo žal, Alan," je žalostno rekla Estella.

"Žal?" je osupnil Alan. "Žal, da sem čakal zaman . . .? Ti dobra duša, razumem te — ti me nisi nikoli pustila, da bi te čakal, vselej si bila na sestanku prej ko jaz . . . bila si mi tako vdana . . . Po lastni krivdi sem te zgubil . . ."

Nekaj časa je čakal, ali bo Estella začutila iz njegovih besed, da si on — Alan — ničesar bolj ne želi, kakor da bi mu Estella pokazala, da bi rada obnovila vso lepoto tistih časov. Toda Estella je molčala dalje.

"Rad te imam, Estella! Zdaj šele vem, kaj sem izgubil, ko sem te izgubil . . . Ne vem, kaj bi dal, ko bi se spet vrnila k meni . . ."

Stisnil ji je nežne prste, s katerimi se je nekoč igral in katere je včasih poljubljal kar po četrte ure.

"Čutim, da tebe ne more nadomestiti nobena ženska, Estella," je sanjaril in se otožno smehljaj, "nič lepšega se mi ni moglo danes prigraditi kakor to, da si me nagovorila. Da, spočetka sem ti bil hladen, odmerjen . . . a zdaj, Estella, zdaj vidim, kako neverjetno sem grešil, kako sem bil zaslepljen . . . Ah, ljubica, samo namigni, da tvoja čustva zame še niso čisto

Baragova PRATIKA

ZA LETO 1946 JE IZŠLA

Peti letnik "BARAGOVE PRATIKE" za leto 1946 je na svetlem. Petletnica te zanimive slovenske knjige v Ameriki. Za ta slučaj je izdana v povečanem obsegu. Meseci so tiskani v novi obliki z večjim tiskom, kar je potrebno zlasti za starejše radi lažjega branja. Vsebinā je pestra. Pratika je polna dragocenih informacij in nasvetov. Posebnosti so:

Seznam vseh dežel, s številom skupnega prebivalstva in koliko je v vsaki deželi katoličanov. Cerkevne zgodovinske informacije. Vladne in poštnne informacije. Kako spoznamo ponarejen denar? Svetovni pregled sestavljen po pisatelju Rev. J. M. Trunku. Carter Združenih Narodov. In še mnogo drugega, ki je vse trajne vrednosti za vsakega. Ne ostanite brez te koristne knjige!

Stane s poštnino za Zdr. države . . . . . 40 centov

Za Jugoslavijo in Evropo . . . . . 45 centov

Za naročila v Jugoslavijo naj poskrbi vsak natančen in zanesljiv naslov, ker za morebitno zgubo pošiljke med potjo v Evropo nismo odgovorni.

Vsa naročila pošiljajte na:

BARAGOVA PRATIKA

1849 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO 8, ILLINOIS

izprhnela, da bi se še mogla vrniti k meni . . ." — Alan si je z dlanjo obrisal razpaljeno čelo — "mi stani ob strani kot moja žena . . ."

Estella je obstala.

"Nočem jemati tvojih besed resno, Alan," je dejala odklonilno, "prenagril si se zaradi okolnosti, da hodiva prav po tistih potih, po katerih sva hodila nekdaj. Ne ljubiš me, Alan, verjemi mi, ti ljubiš samo spomine!"

"Jaz — da ljubim samo spomine?" se je ustrašil Alan. "Ampak, ljubica, saj se vendar dobro poznam . . . toda ti, Estella, ti me bržčas nimaš več rada . . ."

Estella je spet molčala in Alan je rekel:

"Hočem te zopet vrniti najini ljubezni. Potrudil se bom, da popravim vse grdo, kar sem ti storil, da izgledim vse ovire, ki govore zoper mene . . . Boš zadovoljna z menoj, Estella?"

"Potem," je odgovorila Estella s svojim otroškim, nedolžnim smehljajem, "potem še enkrat poskusiva."

"Ne poskusiva, Estella," je resno rekel Alan, "podava si roke za vse življenje."

Ko je prišla Estella domov, je skočila k telefonu, še vsa omamljena od Alanovih besed.

"Si ti, Betsy?" je kar zavriskala v telefon. "Potem mi lahko čestitaš. Imenitno je to uspelo . . . ah, hvala ti . . . ampak zdaj izpolnim tudi jaz svojo dano obljubo . . . Toda seveda, povabim Freddyja na sestanek in ti ga potem nagovori takole, recimo, čez pol ure. Vesel bo, da se sploh kdo zmeni zanj, in potem boš videla . . . Kaj . . . ? Recept? Kakšen recept neki . . . ? Ali si hodila z njim tudi v Hydepark? Torej pojdi z njim spet tja in molči, molči ter ga pusti, naj on govori. In če ti bo sreča mila, me zvečer pokliči, čakala bom pri telefonu . . ."

DOMAČA KUHINJA

Glazirana čebula

En funt španske ali velike rumene čebule, pol šale (measuring cup) vode, pol žličke soli, četrtno šale medu ali pa svetlega sirupa (Corn syrup), dve žlici oleomargarine, ščepec zmlatega ingverja (ginger).

Čebulo olup in zreži na četrto palca tanke rezine. Stresi jih v vrelo slano vodo ter kuhaj deset do petnajst minut. Pazi, da ostanjejo kolobarji čebule celji in ne razkuhani. Odcedi čebulo potem jo pa razvrsti v ponvo ter polij z raztopljenim margarino in medom. Postavi ponvo nad majhen plamen in previdno prešeklaj, da se bodo vsi čebulovi narezki dobro preprijili z medom in margarino. Stresi jih na plošček in ako ti je všeč, potresi ščepec ingverja po vrhu. Tako pripravljena čebula je dobra prikuha k mesnim jedem.

Pečeni nudeljni s skuto

Zakuhaj pol funta nudeljev v treh kvartih vrele slane vode. Kuhane nudeljne odcedi ter zamešaj polahko eno šalo skute (cottage cheese), eno šalo kisle smetane, četrto šale drobno sesekljane čebule, košček strtega česna, dve žlički Worcestershire zosa. Če ga

nimaš, nič ne de. Potresi tudi malo rdeče paprike in še malo soli. Vse to stresi v pomaščeno kozo, potresi povrhu pol šale zribanega sira parmezana in postavi v zmerno toplo peč za pol ure.

Dokler bo pomanjkanje mesa, si prav dobro pomagamo s tako pečenko.

Češpljev želi

Operi štiri funte dobro zrelih češpelj. Odstrani jim reclje, koščice pa kar pusti, ker dajo poseben okus. Češplje lahko prerežeš ampak olupek tudi pusti. Za vsak funt češpelj rabi četrto šale vode. Za štiri funte češpelj prilij eno šalo vode. Stresi vse v emajliran lonec in pokrito kuhaj nad majhnim plamenom primeroma četrto ure. Kadar so češplje razkuhane pa jih stresi v pripravljeno vrečo, katera naj visi nad čisto posodo. Prvi sok lahko deneš posebej, lahko pa tudi kar še ostali sok stisneš iz vreče. Z dvema lesenima žlicama lahko dosti soka iztisneš in te ne bo peklo v roke. Sok potem še enkrat precedi skozi krpo, ker tako bo čistejše barve.

Na štiri funte češpelj porabi tri funte in en četrto sladkorja. Ko sok dobro vre, stresi pregreto sladkor v lonec. Prilij med ta sok tudi polovico stekleničice pektina (commercial pectin). Mešaj in počakaj, da dobro prevre. Napolni želi v kozarce, kakor v prejšnjem receptu.

Paradižnikov sok

Operi paradižnike, očisti vsakega posebej potem pa drobno razreži. Prilij malo vode in postavi na ogenj, kjer naj se polagoma kuhajo. Ko je vse razkuhano pa stresi v cedilo, na katero si prej položila čisto, belo krpo. Vse štiri konce primi skupaj in pomagaj, da se sok lepo odteče v čist lonec. Na vsak kvart soka dodaj po eno žličico soli. Postavi zopet na ogenj kjer naj prevre potem pa zlij v vrečo steklenice. Vsako steklenico trdno zamaši in potakni vratove v raztopljen parafin.

Čili zos

Dvanajst velikih paradižnikov, tri rdeče paprike, dve čebuli, dve šali jesiha, dve žlici soli, eno žlico sladkorja, eno žličko muškapleta (mace), četrto žličke zmlate dišave (all-spice).

Paradižnike popari in potegni kozico z njih. Čebulo olup, paprikam odstrani pecelj in semena. Paradižnike, čebulo in paprike prav drobno sesekljaj potem pa stresi vse v emajliran lonec in kuhaj z vsemi dodatki na polahnem ognju poldrugo uro ali malo delj. Kadar vidiš, da je zos ravno prav gost, pa ga napolni v prekuhanje in vroče kozarce, katere trdno zapri.

Sladka paprika ima dosti vitaminov A in C. Še več teh vitaminov pa dobimo, ako počakamo, da zelena paprika pordeči.

Kadar pripravljaš mast za pohanje, najprej samo ponvo razgrej. Če se mast predolgo topi postane bolj temna, izgubi nekaj svojih dobrih snovi in nekaj okusa. Torej mast denimo v razgreto ponvo. — T. K.

ZDRAVILNA VREDNOST ČEBULE

So ljudje, ki niso preveč vneti za čebulo in je sploh nikdar ne marajo, čeprav je čebula jako velike vrednosti za naše zdravje. Nobena kuharica se ne bo branila tega sadeža, ki daje raznim jedem svoj posebni okus in je tudi kot samostojna jed zelo priporočljiva in okusna. Na deželi je bila čebula zelo cenjena tudi kot sredstvo zoper razna obolenja in naše matere so imele brez vsakih višjih šol prav lepe uspehe, kadar so zdravile razna obolenja zunaj in znotraj s čebulnimi obkladki ali s čebulnim sokom. Taka dognanja so šla od roda do roda in v novejšem času, ko se toliko preiskuje po laboratorijih, so tudi našli, da je čebula res velike vrednosti. Njeni sokovi vsebujejo posebne snovi, katerih se ustrašijo bacili in bakterije v našem telesu. V državi Michigan so štirje živinozdravniki preizkušali zdravilno vrednost različnih zelišč in tudi čebule. Prepričali so se, da je čebula vredna vsega priznanja. Poleg čebule pa ima svojo veliko vrednost kot zdravilo tudi česen, ki daje našim kranjskim klobasam nepozabljiv okus. Škoda, ker se tako težko pride do njih v tem času. Imamo pa dovolj česna na trgu in tega ne prezimo. Rabimo ga pri solatah in raznih drugih jedeh.

Ravno sedaj rine iz zemlje rabarbara. Stebelca so nežno rdeče barve in če jih skuhamo z malo sladkorja, so dober dodatek k mesnim jedem. Ker nam sladkorja bolj manjka, kakor pa preostaja, lahko rabimo koruzni sirup, med ali javorjev sirup. Vse troje je dobro, če ni sladkorja. Rabarbara je prvo pomladansko zelišče, ki ima svojo posebno vrednost v naši prehrani. Zdravnik priporočajo tudi ribezelj in drobnjak (chives).

Kdor ne mara čebule ali česna, naj se rajši kar z njima sprijazni ter ju zapiše med prijatelje našega zdravja. Z jedmi je tako kakor s tovarišji. Izbirajmo pametno in različno, pa bo telo dobilo vsega dovolj.

MALO ZA KRATEK ČAS

Mlad fant: "Jaz imam veliko sitnost zaradi dekleta."

Mož: "Kaj pa je narobe?"

Fant: "Vsak pot, ko sem bil ž njo sem jo hvalil in hvalil, kako je fejš, tako da je postala ošabna. Sedaj sem se pa naveličal in če jo ne hvalim, misli, da jo nimam več rad, in če jo bom pa še naprej hvalil, bo pa postala preveč "štimana" in zna misliti, da je prefejš zame."

Ona: "Kaj bi počel, če bi jaz umrla?"

On: "Jaz bi znorel."

Ona: "Ali bi se spet oženil?"

On: "Bog ne daj, da bi tako daleč znorel."

Tonček je gledal na svojega deset dni starega bratca, ki je jokal na ves glas v zibki: "Ali je moj bratec prišel iz nebes?" vpraša mamico.

"Da, srček," odgovori mamica.

"Potem ni čudno, da so ga postavili ven; zdaj bodo imeli vsaj mir!"

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENIAN WOMEN'S UNION OF AMERICA

The suggestions made in the following letter have been somewhat recognized and we hope and pray for a satisfactory outcome.

Hon. James F. Byrnes,
Secretary of State,
United States Embassy,
London, England.

Dear Mr. Byrnes:

In seeking solution to Trieste Question, which will be one of the problems considered at your present conference, it is respectfully urged that the policy of the self-determination of peoples espoused by the United States of America be controlling; that all predominantly Slavic territory east of Isonzo River, including Trieste, Gorizia and all Istria be annexed to Yugoslavia and that the City of Trieste be classified as an open port for entire hinterland.

SLOVENIAN WOMEN'S UNION OF AMERICA

MARIE C. PRISLAND,
Supreme President.

—o—
SUPREME SECRETARY'S MESSAGES

Notice To Secretaries!

Secretaries are requested to enter the certificate number and present address of suspended members on the monthly report.

A Special Appeal To All The Members

You are kindly requested to bring an article to the next meeting such as thread, soap, canned milk, needles, pins, buttons or some other small item which will be sent to the needy people in Slovenia; if you cannot attend the meeting, do not neglect doing your part but take some item to your president or secretary or some other officer who will be attending the meeting. When you have enough on hand, then pack it in a carton and get it ready for shipment. You may write for more definite information to my office and I'll be glad to assist you in every way.

A Good Suggestion To Our Members

For a practical gift to your friend, send a box of our exclusive cards which sell at the nominal cost of one dollar for 36 cards and envelopes. Add to this gift a Slovenian folk song book priced at only 50 cents. In this booklet are words to 225 of our most popular Slovenian folk songs. You may secure the cards and the song book for \$1.50 to which enclose ten cents for postage. You can secure the cards and the song books also from your local secretary or write directly to the Headquarters. We will give every order prompt attention. List of songs is on pages 280-281.

Friendship Circle Gains Three Members

Our Friendship Circle is making rapid progress. We are adding to it the names of three very distinguished new members who made generous contributions to the Scholarship and Benefit Fund. They are:

Rev. George Trunk, Pastor, Leadville, Colorado, \$25.00.

Mr. William R. McCabe, Publisher and Editor of the "Spectator," 113 W. Cass Street, Joliet, Illinois, \$25.00.

Mr. Frank J. Wise, Attorney, Joliet National Building, Joliet, Illinois, \$25.00.

Complete list of contributors appears in the Slovenian section, pages 302-303.

We are very grateful to our friends and hope most earnestly that we will be successful in securing many new friends in the immediate future.

JOSEPHINE ERJAVEC, Supreme Secretary.

Med. Det. P. O. W. C.
Como, Mississippi,
Sept. 1, 1945.

Mrs. Albina Novak,
Editor of the "Zarja" SZZ
Cleveland, Ohio

Dear Mrs. Novak:

Recently I came across the August, 1945 issue of the ZARJA and read the interesting article on the Slovenian people so factually presented by Mrs. Marie Prisland. I found that it gave a clear picture as to the history of the Slovenians in this country and particularly in Sheboygan, my home town. Naturally it made our present generation proud of the part that our parents had in contributing their share to the building up of the present day Sheboygan community.

I might add that Slovenian people, tho not bringing to America much in worldly goods, did bring a culture that is native to themselves only; this is especially notable because they have always been subject to the cultural influences of the neighboring Italy, Austria, Hungary and their fellow countrymen, the Croats and the Serbs.

I am sure that we "youngsters" feel as proud and appreciative as are our parents to Mrs. Prisland for her write-up and to you, Mrs. Novak, as editor for the space that you have given to the history of Slovenian immigrants, the people who came from a far off land and proved themselves to be good Americans.

Sincerely yours,

SGT. A. F. SUSCHA.

* * * * *

THANK YOU, SGT. SUSCHA

We were indeed pleased to receive this letter of acknowledgment from Sgt. A. F. Suscha and we fully agree with him that Mrs. Prisland's historical article will be a lasting tribute to our Slovenian pioneers, whom she so nobly presented to the public. Thank you, Sgt. Suscha for the letter.

—o—
NOW LET'S ALL UNITE AS "PEACE MOTHERS"

In spite of the many years of war, or probably on account of them, peace came to most of us suddenly with a shock and surprise.

The years of strain, the months of pressure, the days of worry, the hours of prayer, the continuous, unrelenting thought, the dividing of oneself to be with a loved one in danger—every mother, deeply concerned, felt all of these things.

Then suddenly peace and the lessening of strain, the relaxation, the glorious, blessed comfort of knowing that the guns had stopped firing and the carnage was over, and that the peace for which we had worked and fought and prayed had really arrived.

And now to make the peace, and what part will women play in making it?

The greatest, most important role of their lives!

For women stand for peace.

Since the very first declaration of war, you and I have known how alien war is to our nature, to our womanhood.

We have known with a surety and clarity that war is the great monster that destroys the men we have borne and reared and loved, and destroys the spirit in the world that we call Christian, and by which we live.

Never in the history of the world has it been so enormously important to make a real peace and to maintain it.

Where shall we begin? We'll begin where women always begin the best things, in that unit of government we know best, the one under our own roof, our own family.

The years we spend making a life for our family, the work, the worry, the expense it entails—all are futile, if in the end we lose their friendship and love, or if our children lose the friendship and love of one another.

Families are a co-operative unit, it takes the united effort of every member to make a peaceful, happy family.

(I hope my own reads this. I have said it so many times.)

Father and mother can't succeed by themselves. They need the co-operation of every member instilled with the same intention, working toward the same goal, to make a really successful family life.

Women set the tone, and are the inspiration for this kind of effort to attain peace. They are the heart of their own family tranquility. They can set the friendly, kind spirit emanating from their own homes to a dozen others.

It takes tact and understanding and probably a certain amount of poise, but every one of these are grown from an innate kindness that is in the nature of every woman.

Women have contributed more than a great deal to the war effort, from the standpoint of their patience and dogged determination to attain a peaceful world.

Now surely maintaining that peace is much more essential, and desperately important.

Next to bringing more respect of law and order into our homes and our communities, we must nurture a new respect for the men who hold public office.

We must choose them carefully, so that we can respect them and have confidence in them.

That will be a most important task for the peace, and one which will be a responsibility women should be happy to bear.

Now, that we know so definitely that we ourselves are the government, and are blessed with the privilege of voicing our desires by voting, let us never forfeit that right.

Let us become vitally interested in the government of our communities, our cities, our state and our nation. And let us concern ourselves with the legislative bodies which make the laws under which we and our families live.

We have Blue Star Mothers, Gold Star Mothers, and War Mothers. Let us band ourselves together as Peace Mothers, and pledge ourselves to the interest of formulating and maintaining peace.

And let us be sure that the blessing of Christ, the Prince of Peace, will rest upon all our efforts.

HELLO, GOD

(Editor's Note: This poem was found on the body of an American soldier after he was killed in action. It was sent home to his mother by a Buddy.)

Look, God, I have never spoken to you
But now I want to say, "How do you do?"
You see, God, they told me you didn't exist,
And, like a fool, I believed all this.

Last night from a shell hole I saw your sky—
I figured right then they had told me a lie.
Had I taken time to see things you made,
I'd have known they weren't calling a spade a spade.

I wonder, God, if you'd shake my hand;
Somehow, I feel you will understand.
Funny I had to come to this hellish place
Before I had time to see Your face.

Well, I guess there isn't much more to say,
But I'm sure glad, God, I met you today.
I guess the "zero hour" will soon be here,
But I'm not afraid since I know you're near.

The signal! Well, God, I'll have to go;
I like you lots, this I want you to know.
Look, now, this will be a horrible fight—
Who knows, I may come to your house tonight.

Though I wasn't friendly to you before,
I wonder, God, if you'd wait at your door.
Look, I'm crying! Me! Shedding tears—
I wish I had known you these many years.

Well, I have to go now, God, Goodbye!
Strange, since I met you, I'm not afraid to die.

Sent from Belgium by Corporal Paul A. Gifford
of the First American Army.

ACTIVITIES OF OUR BRANCHES

No. 1, Sheboygan, Wis.—Our regular meeting night, Aug. 14, is the second time that Victory Day was proclaimed. The first, V-E Day, fell on our meeting night as did also V-J Day, so it seems our branch takes a prize in coincidences, or something. Anyway, it made us all feel happy, and amid the blowing of whistles and horns we conducted a short meeting and then were dismissed, so members could observe the happy event in high style.

We are happy to announce that our supreme president is getting along nicely and after a visit with her recently one can see she has not lost any of her charm in entertaining with her witty humor and her style of keeping her company amused.

At this time your secretary would like to sincerely thank those who remembered her at the hospital where she submitted to an appendectomy recently and who sent convalescent cards, gifts and flowers. Every kind gesture was much appreciated, I can assure you.

So now that the weather is cooling off a bit we are all hoping for a larger attendance at meetings. Will be seeing you all, Oct. 9 at our next regular session.

PAULINE RUPAR.

No. 5, Indianapolis, Ind.—Greetings, once again from Indianapolis! With warm weather, vacations and the war over, how about seeing more members

at the meetings? A larger attendance would help to make our meetings much more interesting and enjoyable.

Our President Mrs. Mary Kronoshek is visiting relatives in Sheboygan, Wisconsin. Have a grand time, Mary! Mary Gacnik, Mary Qualizo, Anna Mauser and Mary Perhne are recuperating from recent illnesses. We wish them and all our sick members speedy recoveries.

We extend our deepest sympathy to Josephine Kronoshek whose husband passed away recently. May God grant him eternal rest.

Congratulations to Esther Ule and Mary Marks who were visited by the stork!—Best of luck and wishes for future happiness to our Treasurer Mary Ursick who became Mrs. Frank Markich.

At our next meeting on October 7 at 2:00 p. m. the sheet and pillow set prize will be given away. Until then, best regards to all!

SOPHIE GOLOB, Secretary.

No. 13, San Francisco, California—First I would like to thank all the members both local and out of town for the prompt payment of their monthly dues. It has been a great help to my assistant, Miss Virginia Judnich and I, due to your consideration as members my work has been a lot more pleasant. Instead of suspending members for non-payment we have had the good fortune while I have been in

office, to have gained a number of new members. Thank you, again, for your co-operation.

During our meeting of September 6th it was voted that we give a Whist party, our first in many years. The Whist will be given during the month of November, the day, the 16th, on a Friday. We, the officers, have a request to make at this time. If it is possible by our next meeting, October 4, we would greatly appreciate if each member would donate a gift. The size or cost of the gift is entirely up to you. We hope that each member will do her part so that this Whist party will be the success our dance was. It is only with the help of each and every member that this Whist will be once again "The Talk Of The Town." A social will be held after our meeting on October 4th and we would like a 100% attendance. In this way we can make all the necessary plans, and if you would be so kind, we would like your gift on this evening. In the past we have had the utmost co-operation and it is once again we call upon the members, one and all, to help us by attending our meeting on the 4th of October, and by bringing your gift to us at this time. I know you are with us 100% on this venture so don't forget, October 4th bring your gift and enjoy a grand social so that our Whist party on November 16th will be a huge success.

We have had the pleasure of the

company of Mrs. Mary Slance, our Past President, during our meeting of September 6th. Mrs. Slance was indeed a great help with the plans of our Whist party, due to her past experience with such matters she was able to give us many helpful hints. Nice having you back, Mrs. Slance, and we all hope your health will steadily improve so that you can be active in our activities.

Congratulations: To Mrs. Niki Sanderson on the birth of a daughter. Mrs. Sanderson and her mother, Mrs. Niki Givanovich, have been members of S. Z. Z. for a few years. So we extend our most sincere congratulations to both mother and grandmother.

We wish a speedy recovery to Mrs. Kate Jermane who has been ill.

In the future I would greatly appreciate if the members who are ill and the members who are proud parents would contact me so I can mail cards to you. The members of our Slovenian Women's Union, Branch No. 13 are all interested in the welfare of our sisters.

We extend our deepest sympathy to the family of Mrs. Kate Ersila Plut, who departed from this world. God called home another flower for his garden of Souls. Please remember this parting is only temporary as we all await the day we shall be called HOME and once again meet our old friends. That is the one fine gift our religion has given us our firm knowledge that this life is but a trial for our life hereafter.

Don't forget our date, October 4th, our Meeting and Social, November 16th our Whist Party!

FRANCES CHIODO, Sec.

No. 14, Cleveland, O. — Our last month's meeting turned out very good. Thank you, members, for the numerous attendance. Keep on coming regularly!

I'm sure all the members know that our president Mrs. Rupert is still ill. She underwent three operations in a short period of time and the last one was an amputation of her right leg just below the knee. Let's all pray that she will soon recover completely.

We are planning on having a benefit dance for our servicemen. Come to our next meeting and give us some wholesome ideas for we are really interested in a gala affair.

The regular three-month birthday party was well attended. The absent members certainly missed a good time. We had the most delicious "jelly roll" anyone ever tasted, made by our faithful secretary Mrs. Klein, and the most delicious "krofes" made by Mrs. Ursula Trtnik. If you would like to taste some good homemade goodies, come to our next party.

By the way, how about our sisters Boldan, Starman and Baitt coming to our meetings some time? After all, you are responsible for my being a member. How about it?

PAULINE SAJOVIC, Treas.

Never content yourself by doing your second best, however unimportant the occasion.—General Sheridan.

ATTENTION, BOWLERETTES!

Well, here we are again getting ready to start the fall season with Bowling.

I know that Joliet, Chicago, and Milwaukee and Sheboygan are all set to bowl thruout the season, but how about the other branches getting organized.

Now is the time to start bowling so that when our tournament is here, you'll be all set to enter, as traveling conditions will be better, also night work will be eliminated and our girls and ladies will be able to devote some time to bowling.

Each branch should try to organize at least two teams to create competition amongst themselves. You also no doubt know that an award of \$5.00 PER TEAM is given to the S. W. U. LEAGUES who have FOUR or MORE teams bowling all season.

It is very important that you notify me in regards to how many teams you have organized, and also let's have write-ups in the Zarjo so that other branches will know how you're doing.

So let's start with a bang, and with best of luck to all our teams!
LILLIAN KOZEK, Sports Director.

THE NURSE SAYS:

Schools Need Cooperation in Preventing Illnesses

A neighbor of mine, a very intelligent woman, had taken great pride in the fact that neither of her two small children had suffered from any of the so-called children's diseases. However, soon after five-year-old Sammy started to kindergarten he contracted measles. Before his mother knew the nature of his illness, two-year-old Donald had also contracted the disease and was having a serious time with an ear abscess which developed as a complication.

This mother had her hands more than full with the home nursing care of two very sick little boys. She was inclined to be critical of a school system that gave her child no protection against such misfortune.

The public health nurse who came in to advise her about the care of the children had a rather difficult time in convincing her that the schools are helpless in trying to prevent the spread of communicable disease unless they have the cooperation of every home. She explained that so long as mothers permit children who show symptoms of illness—even the signs of a cold—to go to school it is impossible to prevent the exposure of other children and epidemics are almost certain to follow.

Since it is the beginning of the school year this is a good time for the home nurses in every community to band together and agree to support the schools and the health department in keeping communicable disease to the minimum. By obeying health department regulations established for the protection of the public they can set a pattern for the community that cannot fail to have a beneficial effect.

Home nurses can also help interpret the health department regulations to their less well-informed neighbors and friends and in doing so may encourage a better attitude toward regulatory measures.

PRIEST IN HORROR CAMP HID HOSTS IN TOBACCO

Paris.—Courting death at every turn as he ministered to prisoners in Buchenwald horror camp, a Belgian priest has revealed how he secreted hosts in his tobacco pouch, consecrating and administering them to fellow sufferers secretly.

The priest, Father Leloir, who after two years as a chaplain of the Maquis was captured in 1944 and released by American troops last April, confirms reports of inhuman Nazi brutality, adding details from his own experience.

"I carried no arms" the Belgian White Father says in describing his capture at Rocroi on May 9, 1944, "only a prayer to Notre Dame du Maquis. To make me talk my jailers tortured me for a long time, burning my body with electrically heated irons." The priest revealed his legs and arms which, after more than a year, still show deep scars.

"Still, the Gestapo did not succeed," he said. "Enraged they condemned me to death. And what argument do you think they used? They condemned me to death for 'delict of priesthood.' Time and again they postponed my execution, trying with new tortures to wring confessions from me. This went on until August 8. Then, with 1,205 other deportees, I was put into a cattle car—100 to a car—without water or food and sent to Buchenwald. "Most French priests were taken to Dachau. So far as I know, only 45 of my companions on the trip to Buchenwald are still alive. Others 'disappeared.' The Gestapo were experts at massacring with flame-throwers and grenades."

When asked about living conditions at Buchenwald, Father Leloir replied: "Turnip soup; interminable line-ups in cold and rain, sometimes lasting 24 hours, and often nude—44 times within 14 weeks. Exhausting labor; tragic servitude; unimaginable punishments.

"I myself saw, a German from Weimar—some said a former mayor, others the chief of police—chained to a doghouse with a collar around his neck, held in leash and made to walk on all fours like a dog and to bark when he passed an SS member. He was forbidden to use his hands while eating and had to clean his 'platter' with his mouth. Such treatment sounds ridiculous. Thousands of persons witnessed it and hundreds were subjected to it!"

Father Leloir was the only French-speaking priest left at Buchenwald, but he was aided by a Czech, Father Thil, "the sole survivor of his Premonstratensian Abbey in Moravia."

Describing the danger of performing any act of worship, Father Leloir said, "Even the prayerbooks sent from the Chaplains for Prisoners Office (Paris) with SS authorization, were prohibited by the camp commander."

The priest was able to secure some hosts and a little wine—how he does not say—and managed to celebrate Mass every month. He hid wafers in his tobacco pouch and "during the interminable line-ups" would "open my poor little pouch and consecrate Hosts" for the internees. He is proud that, despite surveillance, he succeeded in organizing secretly in every block "some apostles of Catholic Action."

"This was not easy," he added, "because in addition to being always on the alert, I had other trades to follow: Digging, optical work, tailoring. I also served as interpreter when deportees were brought in from Auschwitz, hurriedly transferred in the face of the Russian advance. No one who did not see these poor creatures could possibly know to what degree of misery mankind can go.

"One of my conferees was forced to work in the dissecting room. Because of this he was able to preserve from desecration the remains of Princess Mafalda of Hesse, eldest daughter of the Italian King Victor Emmanuel III, and to bury her secretly in a corner of the camp."

Describing torture as practiced at Buchenwald, Father Leloir said: "Block 36 was the 'experiment station.' Horses and guinea pigs came high, but prisoners were available in abundance. The loud-speaker would call certain numbers, and those who bore the fatal numbers had to go to Block 36. There they were inoculated with various diseases, particularly the virus of exanthematic typhus. 'German science' then followed the progress of disease with eagerness. Every month 100 to 200 victims succumbed and were sent to the crematory ovens.

"Last March at least 1,000 bodies were stacked up in front of the furnaces. Rats feasted on these tortured bodies and I know that two of these unfortunates were devoured while still alive. The ovens, fed by human fuel, made the nights glow.

"I have to tell you something worse," the priest continued. "Some of the internees were tattooed. An SS chief then selected 'the most beautiful' patterns, had the internees killed and their skins tanned and used for lampshades. That is the kind of thing we had to witness and suffer! Victims were drawn by lot. No one was sure of life from one hour to the next. Besides, there were those who died of hunger.

"The Americans came April 11. The order had been issued to kill everybody and flame-throwers were already mounted and trained on the camp. An hour later and none of us would have survived."

AN EARNEST REQUEST!

We request most earnestly for cooperation in soliciting members for our Friendship Circle and the Thousand Member Club. Every contribution for membership will help build up our Scholarship and Benefit Fund.

In October and November there will be a special campaign for this worthy fund and we hope that you will try your utmost for a successful outcome.

NEXT MEMBERSHIP CAMPAIGN

Our coming membership drive will be dedicated to the 20th jubilee and the coming national convention which will be held in the spring. The campaign will start November 1 and will end April 1, 1945. The winner of the campaign will be honored as our Convention Queen. We're hoping for good results. Will you help us reach our goal? We hope so!

WHAT SMELLS SWEET? COAL TAR, MADAM!

When you find a perfume that pleases you because of its delicacy and freshness, you might be a little shocked to hear that coal tar makes it what it is.

The use of coal-made synthetics has greatly increased in the blending of perfumes, although formulas are trade secrets.

Violets, roses, lilacs, lily-of-the-valley perfumes, woody and bouquet types are all a result of this unglamorous blend, and chemists' experimentation has even discovered odors with qualities which are not found in nature.

NEW HATS EMPHASIZE NEAT HAIR-GROOMING

Hats for early winter advocate the sleek coiffure, irregularity of line, and a continuation of the cover-up idea.

The ever-popular turban is high and puffed in a leading winter silhouette trend, with deep fitted sides.

The sailor, sitting straight on top of the head, goes in for the novelty grosgrain ribbons fastened at the sides and pulled down to conceal the ears and tie under the back hair, saving the coiffure.

LESS SOAP—MORE SUDS

Scrape dishes—remove grease—soak pans before washing them and you'll need less soap. Soaking linens and cottons for a short time before washing is another soap saver.

A slimy bar of soap means waste. That's where the draining-type soap dish takes deserving credit for keeping the bar dry.

Soap jelly of melted scraps is handy for shampoos, painted walls and woodwork. Shave soap scraps into chips.

Extra water wastes soap. Don't scrimp on hot water—but don't drown the dishes either! More soap is needed if you do. There's a water line on washing machines. Don't overfill the mark, be sure not to overload the machine.

DEADLINE FOR REPORTS

Reporters please take notice that all reports must be in the Editor's office by the tenth of the month. Please be prompt!

Most of our trouble comes from not being able to get things that were plentiful before the war. But think a moment of our pioneer mothers! They had no zippers, bobbin pins, elastic, nylon hose or ready-prepared foods, and their children had no elaborate toys. Yet they found life good and did not think of themselves as objects of pity. We really have conveniences that they never even imagined.

"Postwar planning and reconversion demands buying and holding War Bonds."

* * *

A talkative person is usually one whose ignorance is louder than his voice.—LANDY LESTER KEFFER.

* * *

That when a lady says no, she means perhaps; when she says perhaps, she means yes. (And when she says yes, she's no lady!)

* * *

A man hurried to a quick-lunch counter and called to the waiter: "Give me a ham sandwich."

"Yes, sir," said the waiter. "Will you eat it here or take it with you?"

"Both," said the man.

* * *

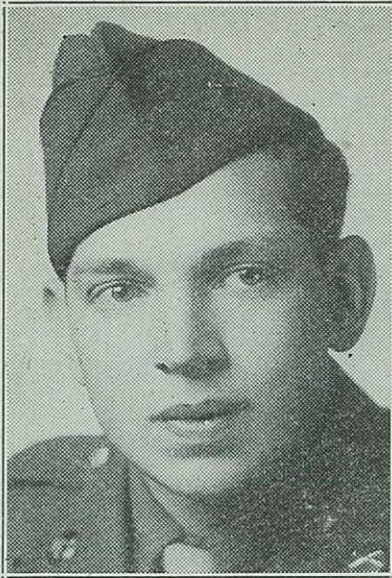
In crowded Dallas, Texas, where one has to have either luck or ingenuity to find a home, one local newspaper carried, as classified ads, three offers to buy a \$25.00 bond in return for information pointing toward a place to live.

USES OF CORN

Most persons think of corn as food for humans and feed for livestock—particularly pigs—or as seed for planting. But direct consumption of corn in the form of meal, grits, corn flour and corn breakfast foods in 1943 was only about 65 million bushels out of a total production of 3,464,000,000 bushels. Feed and seed uses accounted for 3 billion bushels. A large part of the remaining 400 million bushels was required for industrial uses, many of them wartime indispensables.

Cornstarch is the basic product for all industrial uses of corn. Cornstarch, variously treated, is going to the wartorn, destitute, hungry, penicillin, sulfa drugs, vitamin products, surgical dressings, adhesives, in textile finishes for clothing and shoes. It is used in printing inks, paper, rubber, asbestos, structural insulation board, gypsum board, including the V-boxes for overseas shipments to servicemen; also in shipping containers of all kinds and in fibrous glass cloth.

A bushel of corn will produce 33 pounds of cornstarch. And 33 pounds of starch, treated chemically, will produce 37 pounds of corn sirup or 25 pounds of dextrin. Dextrin is used in making molds for castings, wood veneer glue, labels, stamps, and envelopes. Most corn sirup products are edible—confections, bakery goods, beer, ale, jams and jellies.

Pfc. Joseph Starc

A VISIT TO THERESA NEUMANN

Mrs. Mary Starc, member of branch No. 25, Cleveland, Ohio, received the following letter from her soldier son which will interest all.

July 1, 1945, Czechoslovakia.

Dear Mom and Dad:

I have some time to spare so I thought that I'd drop you a couple of lines.

I just got back from seeing Theresa Neumann a short while ago. About 20 of us went by truck to a small village, 15 miles or so from Eges. She lives in a really poor house right next to the village church. Before we saw her, some of us took a look into that church and saw a beautiful sight. Although the appearance from the outside was shabby, the inside of the church made up for it by its beauty. We finally went into her house. First we spoke to her personal doctor, a man who was also the doctor of the nearby priests for eighteen years.

It was he who told us that she hasn't eaten or drank anything for seventeen years. He showed us photographs taken of her while she was undergoing Christ's agonies. In a way it was horrible to see them, for she was lying on a bed with a white robe about her. Blood was pouring out of her eyes and her head where rested a crown of thorns. From head to foot, deep red splotches of blood were in evidence, all over her robe, hands and feet. The doctor then went out and returned with a robe she had on at the time so we ourselves saw it with its mass of blood splotches. The surprising thing about this article and others like it was the fact that the blood looked as if it had just been shed, in other words, it was in a perfect condition. No decay whatsoever! Miss Neumann's last passion was four or five years ago. The doctor told us that at these times she undergoes all the pain that Christ Himself went through during His passion. He also said that she sees about thirty visions a year,

all varying. She has seen the birth of Christ and parts of His life and also the actual martyrdom of different saints.

Theresa Neumann finally entered the room accompanied by an old priest and I was surprised to see her so spry and good humored. She looked the picture of good health. She is about forty-seven years old and was wearing a black habit similar to that of a nun's. On her head however, she wore a white veil. We could see a sort of scab the size of a spike-head on the outside of each hand. She never exposed her palms though, and had a habit of clenching and unclenching her fists. She cannot speak American but did speak German to one of the boys who understood. It was he who afterwards told us her own story as she had related it to him. Working on a farm when she was twenty-five years old, a fire broke out and swept over the farm. She tried to help put it out but was injured in some way. It left her an invalid, totally blind and paralyzed from the waist down. After remaining in that condition for some time she was surprised when a vision of light appeared to her and a voice called out asking if she would like to see and walk. Her answer was something similar to "If God wills it," and immediately she was cured. Since then her visions are commonplace and her suffering frequent.

Well, I never dreamed I'd ever see Theresa Neumann, the same woman whose story thrilled us in a classroom at St. Vitus School. Well, folks, I'll sign off for now.

Love and prayers,
SON JOE.

SERVICE MEN'S CHRISTMAS PARCELS

Something we can begin to enjoy right now is our preparation for Christmas. Every service man and woman overseas should receive at least one gift parcel and some cards by Christmas. These must be mailed between September 15 and October 15—the earlier the better. By mailing them early you will not only assist the postoffice department, but also avoid the long lines which always form as the deadline nears.

Christmas greeting cards must be sent in sealed envelopes and prepaid at the first-class rate. As for Christmas parcels, no requests from the addressees are required during this period only. Each gift package should be labeled "Christmas Parcel." Parcels must not exceed five pounds in weight or 15 inches in length or 36 inches in length and girth combined. Not more than one Christmas parcel will be accepted for mailing in any one week when sent by the same person to the same addressee.

No. 20, Joliet, Ill.—On the 19th of August we drilled for the JPO-Sans picnic at our park sponsored for the benefit of Slovenia.

Commencing with the C.I.O. Labor Day parade on the 3d, the championship drill team was scheduled for a series of exhibitions throughout the

month of September. Last year as well as this year our two drill teams marched behind Joliet's national championship high school band, which for a drill team is a dream come true.

Sunday afternoon, September 9, our two drill teams were honor guards for Socialists, school children and clergy in ceremonies commemorating the cornerstone laying of St. Anne's Mission in Lockport township. The cornerstone alone remained to complete the outside structure of the church. Incidentally, Cadet Betty Vershay's home was the official rectory of the day for all the high dignitaries and clergy who took part.

American Legion Day was also September 9. A parade in the afternoon and an evening of entertainment marked the dedication of the Legion's new headquarters, the former Chamber of Commerce building. The evening's program began with an exhibition drill by the cadets, which pleased the spectators and legionnaires to the "nth" degree.

The Catigny Post veteran's picnic held on September 16 in our park and the Joliet Music Festival held on the 27th culminated our September exhibitions.

In order for August to be classed as an exhibition month along with July and September, the cadets made two appearances. On August 12 in Rivals Park we drilled for the congregation of Our Lady of the Assumption, an Italian parish. The following Sunday on the 19th we aided in making the program of the day, which was dedicated to the people of Slovenia,—more elaborate and successful. The picnic and program held in our park was sponsored by the local branch of Yugoslav Relief and the Slovenian American National Council.

Vacation days are over and cadets now can relate many happy moments of leisure and fun. Among all the vacationists here are the three most spectacular.

Lucille Brulc and her sister Lillian with a group of friends spent several days in Saugatuck, Mich. Westminster Lodge being their temporary residence, they spent the days along the rivers and lagoons, at the sand dunes and beaches sketching. By the way—Lillian sketches and paints all the interesting display windows of the Public Service Co. Every one is an excellent proof of her extraordinary artistic abilities.

To spend V-J Day in New York City is something very grand. And on just this day Sophie Matkovic was one of the city's celebrants. Besides sight-seeing in world's greatest city, Sophie visited Niagara Falls, a beautiful basilica in Lackawana, New York, Canada and many, many interesting places. Who of us wouldn't have liked to have gone vacationing with her?

Unpredictable is Marie Metesh, who within a few hours following her decision found herself enjoying the city and peoples of Pittsburgh during her Labor Day week-end. To get somewhere and fast, follow her and her example.

Mrs. Mary Metesh, the mother of very local cadets and Zveza members Marie and Therese, has undergone a very serious operation in St. Joseph's hospital recently. May her convalescing days bring her permanent health.

To cadets who miss drills: beware of the ghosts, the goblins and the witches on the 31st. They're planning a most exciting and spine-chilling rendezvous for each of you. Have fun! I remain as ever your cadet reporter,

OLGA ERJAVEC.

PICKLED EGGS

We heard how pickled eggs are the vogue in the U. S. Navy. No respectable sailor will admit his ignorance of pickled eggs. So we asked Lt. (j. g.) Robert J. Dicke to send to Zarja his version of pickled eggs.

When the evening and human compatibility drags (as it MAY when a guy's about 10,000 miles away from home), eyes may be lighted and hearts quickened once more with the welcomed query: "Say, Mack, how's about a cold glass of beer—and a pickled egg?" Yes, a pickled egg, that time honored invitation to good fellowship and medium of sociable conviviality. There is a subtle something about a pickled egg that, like the open hearth or favorite pipe, warms a man's heart and allays the unpleasant experiences of "another" day. Tongues respond readily, and with the munching of this epitome of culinary art, a merry note is discernible once again. And there is something facetious, almost ridiculous, about a pickled egg; and so the mood is light and the conversation clever and robust. Could a fellow ask for more? Well—yes. But, if you can't have the "moon," you can have a pickled egg.

What is a pickled egg? The old-timer would know of course as he fondly recalls his favorite corner bar, his old cronies, and that huge bowl of pickled eggs—the comrade of every stein of beer. To those of our generation perhaps they are a curiosity. However, here is the recipe—try it and see for yourself:

Heat to boiling a mixture of four cups of vinegar and three cups of beet juice. Mix the following ingredients with a little cold vinegar and stir into the above:

- 2 teaspoons cloves
- 1 teaspoon salt
- 1 teaspoon pepper
- 1 teaspoon ground mustard
- 3 teaspoons sugar

Hard boil and shell a dozen eggs, place in a glass jar, cover with the liquid, and seal.

In about a week they are cured and ready to serve the boys when next they drop in for a game, or to "discuss" the 1948 election campaign.

They aren't a passing fancy; pickled eggs are here to stay. No discriminating connoisseur will forget them; no household deserving of a "Welcome" mat on its front stoop will be without them. Keen will be the disappointment in many a sailor's heart when he finds

upon his return to home once more—no pickled eggs.

Thank you, Lt. Dicke, for the splendid recipe!

Lieut. Robert J. Dicke (j. g.) is a son-in-law of Supreme President Marie Prislard.

No. 56; Hibbing, Minn.—The news will be very brief this time as we did not have our meeting in August because the end of the war was announced a short time before our meeting was scheduled, so very few members turned out and we decided to cancel the meeting. But here's hoping our September meeting will be well attended. Also here's a reminder to members who are behind in dues to please pay up.

Mrs. Unkovich is still on the sick list and Mrs. Benchina was reported sick, so members pay them a visit. I'm sure they will enjoy it.

Now that the war is over and the boys are coming home we should be able to plan more social functions and get together to make our meetings more enjoyable. Let's show everyone that there exists a branch of the Slovenian Ladies Union in Hibbing. So until our Oct. 9 meeting, best wishes to everyone.

ANNE SATOVICH, Sec'y.

QUESTION BOX

If a non-Catholic girl wished to marry a Catholic boy, would it be necessary for her to sign a document saying that she would bring up her children as Catholics?

Yes, such a promise must be made in writing to insure the Catholic bringing up of the children.

Is religion an accident of birth?

Although the faith of our forebearers may in some respects be an influencing factor in our early religious training, nevertheless the gift of faith is a free gift from God. We do nothing to deserve it and no action of ours or others can merit it. Many acts of ours or of others may predispose us for the reception of this gift but they in no way merit the gift of faith and in no way guarantee its reception. Since this is true, we cannot say that religion which is based upon faith is an accident of birth.

My son was a combat pilot with 23 months of overseas duty. He had always been devout, and his letters asked for continued prayers, for he was convinced that only supernatural help had taken him safely through many of his missions. He fell in love with a non-Catholic girl and when there was a necessary delay in obtaining a dispensation, they were married outside the Church. When I remonstrated with him, he answered in a bitter and harsh manner and showed no willingness to be properly married. He has not written for some time. How should I act toward him and his wife?—Mass.

The first consideration which should guide your actions is the desire to bring your son to a realization of his sinful state. This can best be accomplished, not by an uncompromising statement of the facts, but by gentle

persuasion and reasoning, for it is evident that he is in a troubled and strained state of mind. Try to get in communication with him. This does not mean that you are sacrificing principles, but rather that you are maintaining them with prudence. If you conduct the matter with care, I am confident that he will soon do as he knows he should, and will regain his former state of religious conviction and practice.

No. 73, Warrensville, O.—Greetings, members, and after such a long absence—how are all of you? Did I hear a loud "fine" or are my ears deceiving me? Here's hoping that you are fine—and that the heat hasn't been too much for you. (Yes, and I hope it doesn't decide to snow before this article is published.)

With the war over, I kinda figure that all of you are breathing so much easier, and your hearts are all filled with happiness. That's grand, and so many more of us share the same feeling. Let's all hope and pray that this was the last time, and that now peace will be everlasting.

Since our last item in May, quite a few of our members have been on the sick list. We can't list all of them, so we'll just say that we do hope each and everyone of them is up and feeling fine and dandy, and that they won't be ill for quite sometime again.

Congratulations go out this month to Mrs. L. Nosse who is the happy mother of a baby girl, Lois Marie by name, and to Mrs. L. Epley who also had a baby girl whom she named Leona Sue. Slip our congratulations to the proud Papas, too, won't you—and maybe some day, these girls will take their mothers places in our lodge.

Birthdays were a plenty during September, so let's wish a very happy—and probably belated—birthday to Mrs. J. Turk, Mrs. Jas. Yane, and Mrs. E. Rapasky. Mrs. John Yane celebrated her birthday in July and since we did miss that month—happy birthday to you too. Mrs. Yane tells us that she was honored with a surprise party for the occasion, and we know she had a good time.

Anniversary congratulations to Mr. and Mrs. Jos. Turk who did celebrate their 9th wedding anniversary the fifth of this month. May you both live to see many more happy anniversaries.

SPECIAL ATTENTION: Our next meeting is to be held October 7th and it is going to be a very special one. We are hoping that enough members will show up, so as to enable us to complete our plans for a dance which will probably take place next month. As you all know—it has been quite sometime since Lodge 73 put on a dance, and they usually are a success. Let's all turn out for this next meeting so that our plans will be SO complete as to make our first Peacetime Dance one of the most successful we've ever had. Remember the date—October 7th—the time, 3 o'clock—the same meeting place as always. We're hoping to see you all there. Will we?

Until the next time and maybe a lot

sooner—it's time to put an end to this column. As one fellow put it—"guess I'll be an artist and draw this to a close." May we see you all October 7th—and I'll be with you again next month.

EVELYN WALTERS.

No. 78, Leadville, Colo. — Our branch mourns the loss of two members. They are Josephine Skala and Johanna Yamnik.

Johanna Jamnik

Josephine Skala

Let us offer the following prayer for the repose of their souls:

O gentlest Heart of Jesus ever present in the Blessed Sacrament ever consumed with burning love for the poor captive souls in Purgatory, have mercy on the soul of Thy servant, bring her from the shadow of exile to the bright home of Heaven where we trust Thou and Thy blessed Mother

have woven her a crown of unfading glory. Amen.

LEADVILLE HONORED REV. G. M. TRUNCK ON 50TH ANNIVERSARY OF HIS ORDINATION

Fifty years of service as a priest of the Catholic church were culminated for Rev. G. M. Trunck, July 29, 1945, with a solemn high Mass in St. Joseph's church, followed by a banquet in the afternoon and an evening reception which were attended by scores of people from every walk of life and all faiths. The high esteem in which Rev. Trunck is held in this community was proved by the many who gathered to do him honor.

Rev. Trunck was assisted in his Jubilee Mass by Rev. E. L. Horgan, assistant priest; Rev. Vital Vodusek of San Francisco, deacon; Rev. Gabrock of San Francisco, sub-deacon; Regis McGuire, master of ceremonies; Rev. Cyrill Zupan, Rev. Bernard Gillick, and Rev. John Walsh. St. Joseph's choir provided especially lovely music for the occasion.

A colorful procession of priests in their vestments, followed by members of all Catholic organizations in the city, circled the block in which the St. Joseph's church is located prior to the mass. Father Vodusek preached in the Slovenian language, Father Horgan in English, to the throng which crowded the church.

At least 200 guests gathered in the hall at 527 Elm for the banquet which was prepared and served at 1:30 p. m. by the ladies of the Altar and Rosary Society and the ladies of St. Joseph's parish and the Slovenian Women's Union, under the able leadership of Mrs. Andrew Champeau, Mrs. Joseph Ponikvar, Mrs. John Vidmar and Mrs. Frances Hren.

Mrs. Champeau opened the banquet program with a short speech of welcome to all present and introduced the toastmaster, Rev. Horgan, who presided with ease and grace over the numbers following. He introduced the trustees of St. Joseph's church—Joseph Kerzon, Andrew Champeau and Steve Frankovich Jr.—who each made a short address of tribute to Father Trunck. Others who were presented and spoke briefly were John Cortellini, mayor of Leadville; H. A. Tholen, Grand Knight of the Knights of Columbus; Dr. Franklin J. McDonald, Rev. Gobrock, Rev. Gillick, Rev. Zupan, and Rev. Walsh.

Very pleasing musical numbers added to the festival of the banquet. The St. Joseph's girls' choir, under the direction of Mrs. Frank Klune, sang "I Love A Little Cottage." Members of the choir are Pauline Frankovich, Johanna Jakopic, Ernestine Klintz, Helen Klune, Pauline Klune, Margaret Jakopic, Rosemarie Stepisnick, Johanna Zugel, Martha Popovich, Julia Lenarchie, Mrs. Margaret Hrinnek and Mrs. Virginia Green.

Lorraine Maich played "Green Cathedral," a piano solo, and Pauline Frankovich sang "Viennese Refrain."

A quartette composed of Pauline Frankovich, Johanna Jakopic, Ernestine Klintz and Mrs. Margaret Hrinnek

sang "Naughty Waltz."

A highlight of the banquet program was the presentation of a purse to Rev. Trunck, made up by his parishioners, businessmen and many friends.

A largely attended reception in the evening climaxed the day of wonderful tribute to the man who has given 50 years of service to humanity. Here, again, a representative portion of Leadville's population came to greet the honored jubilarian. Many danced to the tuneful music of the accordions played by Mr. and Mrs. Tony Ambrose and the piano played by Mrs. Mary Bartell. Ladies of the parish served delicious refreshments.

And so ended 50 years of priesthood for Rev. George M. Trunck the pastor who came from Carinthia in Southern Austria, played a notable part in the political affairs of his native land, travelled over all Europe and the Near East, attended the Versailles Peace Conference and finally chose the quiet mountains of Colorado for years of faithful service. All arrangements were under the auspices of No. 78 S. W. U.

We extend our most sincere congratulations to Rev. George Trunck on his 50th anniversary in priesthood. May God grant him many more years of good health and blessings on his untiring work for the welfare of his parishioners and the general Slovenian public.

STAFFIE PONIKVAR, Rec. Sec'y.

ST. PAUL SAYS— ABOUT NEIGHBORS

Owe no man anything except to love one another; for he who loves his neighbor has fulfilled the Law . . . Be you, therefore, imitators of God, as very dear children, and walk in love, as Christ also loved us and delivered himself up for us.

Charity is patient, is kind; charity does not envy, is not pretentious, is not puffed up, is not ambitious, is not self-seeking, is not provoked, thinks no evil, does not rejoice over wickedness, but rejoices with the truth; bears with all things, believes all things, hopes all things, endures all things.

People are realizing that life is uncertain, and the dread of leaving their families unprovided for causes them much concern. With a fraternal certificate a member has the satisfaction of knowing that the money from his fraternal certificate will insure his family a comfortable living in the future.—The Chariot.

No. 104, Johnstown, Pa. — All our members are cordially invited to attend our regular meeting which will be held on Sunday, October 21, at the SS. Cyril and Methodius Slovenian Hall at 7:00 o'clock in the evening. Attendance at our monthly meetings has been rather poor. Each and every member should make it her duty to attend these meetings and be more prompt in her payments.

Music for dancing has been provided after the meeting for the last few months. Refreshments are also being sold and a good time is enjoyed by all.

Now that V-E Day and V-J Day have finally come and gone, let's all get together and celebrate. At this forthcoming meeting we have arranged to make preparations for some sort of celebration. With gas rationing a thing of the past, we again urge every member to drop in on us.

In behalf of our branch and myself, I extend our deepest sympathy to our dear Albina Novak and family on the loss of their beloved husband and father.

Regards to all. I remain,
SYLVIA THOMAS, treasurer.

FASHION NEWS

by
GLADYS
BUCK

It's a beautiful winter ahead on the fashion front as evidenced by the advance fall showing of creations. Take a simple, beautifully cut suit, add a dash of color excitement or richly colored sequin embroidery to one shoulder or sleeve and you have the recipe for some of the most successful costumes.

Although black will be the predominating color this season there will also be an emphasis on unusual grays. The two-tone effects in muted colors are new and stunning, as are the shoulder and sleeve treatments that distinguish this line.

Many of the costumes shown have contrast of dull and shiny surfaced fabrics such as satin or velvet with wool or crepe.

Slim but slightly draped skirts, peplums or tunic effects are popular.

For dressy occasions there's a striking black suit with rich gold sequins and embroidery on one sleeve, a trimming accent that is repeated on the hip of the jacket.

The mad-money dress, in black wool with a high round neckline, and soft skirt drapery, is a clever innovation. The front is covered with sparkling gold coins.

Similar in idea are the five star general dress with gleaming bodice decorations; and the two-piece cocktail dress, covered with tiny round mirrors.

This year, the new trend is in width of shoulder, deeper armholes, important-looking sleeves—or, in the case of afternoon or dinner dresses, padded cap shoulders and no sleeves at all. Suit skirts are slim and straight; dress skirts straight or flared, side-draped or with front fullness below a slender, pull-in waistline. Hats have stove-pipe height or halo flare.

Playing an important role in the fashion picture this fall will be jew-

elry. If it's earrings you're after (and with your new upswept hairdo they are almost a necessity), you'll find earrings of every imaginable type, size and design in gold, sterling silver, pearls or plastics.

Predominant are ear ornaments of gold-plated sterling with the lighter yellow cast of real gold which is very fashionable this season.

Each piece is unusual but the swirled gold feather in half circle, the graceful fish, and the tailored earrings that suggest a musical pitchpipe are of particular interest.

A few other distinctive accessories are shown, including chokers, bracelets and pins. Among the latter are the tiny king and queen of gold set with rhinestones. Pearls form the heads of both pieces.

Selected by Anne Petrich:
HOME-MAKING

GRAPEFRUIT MARMALADE

1 grapefruit
1 lemon
1 orange
Sugar

Scrub 1 grapefruit, 1 orange, 1 lemon; pare and slice thinly as possible, being careful that seeds and cores have been removed. Add to this the parings which have been put through a food chopper with medium blade. Put three times as much cold water as the fruit and let stand in earthen vessel 24 hours. Boil 10 or 15 minutes, stand again 24 hours, measure, let come to a boil and add usual amount of sugar and 1 cup over. Cook until it jellies, about 2 hours. Pour into clean, freshly sterilized jelly glasses, leaving $\frac{1}{2}$ inch at top. Cover with layer of paraffin. When cool cover. Makes 12 glasses.

YELLOW WAX BEAN PICKLES

10 lbs. wax beans
3 lbs. brown sugar
1 c. mustard
1 c. flour
2 scant tsp. tumeric
2 tbs. celery seed
3 pts. vinegar

Wash beans thoroughly. Cut about one inch long, cook in salt water (about 2 tablespoons salt) until tender. Mix mustard, flour, tumeric and celery seed together; add sugar and vinegar and boil together like salad dressing. Add beans, heat thoroughly and seal hot.

CORN SALAD

2 doz. ears corn
4 green peppers
3 red peppers
 $\frac{1}{2}$ c. sugar
1 tbs. mustard seed
1 tbs. ground mustard
1 tbs. celery seed
1 small head cabbage
6 large onions
3 pts. vinegar
2 tbs. salt

Cut uncooked corn from cob. Chop green peppers, cabbage and onions. Combine and add red peppers. Mix dry ingredients, then add to vegetable mixture. Boil 20 minutes. Seal hot.

Follow Rules

Practically all of the trouble found after foods have been salted may be traced to carelessness; the brine should be kept skimmed of any mold and the vegetables should be kept entirely submerged, any evaporation replaced by the addition of freshly made salt water in the proportion of one pound of fine salt dissolved in two quarts of cool water.

To use vegetables when taken from the brine, freshen them by soaking overnight in cool water, then rinse them and proceed the same as with fresh vegetables, but do not add salt when cooking.

Choose good fresh vegetables in prime condition. Try to get the same maturity throughout the lot to be salted, but avoid over-ripe vegetables.

Salted Green Beans

16 pounds green beans
4 pounds fine salt

Beans should be salted when young and tender. Wash fresh beans thoroughly, string them and remove the tips, slice them or leave whole. Line a clean two-gallon stone jar with a muslin bag. Sprinkle a layer of salt one-fourth inch thick across the bottom. Add a layer of beans about two inches thick and with a potato masher press them down firmly; cover with a layer of salt and press down again, being especially careful to press down firmly around the edges. Continue till all the beans and salt have been used, alternating a two-inch layer of salt just thick enough to cover.

Solid Layers

Be sure to press down each layer of beans and salt firmly to exclude the air. The top layer should be salt. Fold the top of the bag over the beans or tie it shut. Place a plate on top and weigh it down with a clean, heavy stone.

Store the jar in a cool place. The next day, add a strong brine, using one pound of fine salt (one and one-half cups) to two quarts of water, until it just covers the beans. Examine the jar from time to time to keep the surface free from scum.

In very hot weather skim the top of the jars every two days, or as needed.

Other Vegetables

Large or small quantities of vegetables, such as peas, lima beans, okra, green tomatoes, peppers, cauliflower and celery, may be preserved by placing them in a prepared brine. Make the brine using two pounds of salt to one gallon of water. The vegetables will keep for months this way.

Store the jars in a cool place. Place a loose fitting paraffine wood cover over the vegetables to hold them under the brine without crushing them. Keep the crock covered with a cloth.

The Government's free bulletin on this form of food preservation is Preservation of Vegetables by Salting or Brining, Farmer's Bulletin 1932.

Write to the Department of Agriculture, Washington, D. C. for it.

Store brown sugar in an air-tight container with a thick slice of orange or apple on top as a precaution against hardening.

Juniors' Page

This 'n that TO THE JUNIORS

by

Juvenile Director

FRANCES
BOGOVICH

HALLOWE'EN — I hope that the Junior Supervisors have started plans for their Hallowe'en program. This is such an opportune time for the juniors and adults to have a joint meeting and invite their friends for a real fun and frolic party. A costume party will be appropriate and can be arranged at very little expense.

These social meetings are so often the means of obtaining new members.

I will be very happy to receive a letter from the Junior Supervisors telling of the good they have done on this Hallowe'en night and am wishing each and every member of the Junior Circle an enjoyable time.

THE DICTIONARY

Girls, please meet your friend, the Dictionary! You may not have thought of the dictionary as a friend, and yet he is. How many times have you been embarrassed because you did not know the meaning of a word?

The best way to study and to understand your lessons is to know the meaning of the words that you read. If you do not know the words that you are reading you will never understand fully the lesson. So, keep Friend Dictionary in a handy place. Don't put him away in the bookcase behind lock and key, but put Friend Dictionary out on the end-table or on your study desk. Use him, talk with this friend every day and he will certainly help you in a thousand ways all through your lives.

By cultivating a joyous spirit, we make ourselves welcome everywhere, and also enrich our lives. Some few fortunate persons may have been born with a happy outlook—and kept it. However, it is a quality that can be developed. We can form the habit of emphasizing pleasant happenings and minimizing disagreeable things. Best of all, we can pass this valuable gift on to our children. A wise doctor once told a young mother never to approach her baby with an unpleasant expression on her face. Children, even infants, imitate their elders. If we go about with a perpetual scowl, the youngsters will be as cross as we appear to be. By consistently displaying a cheery attitude, we can encourage our children to develop sunny dispositions.

Children also imitate our manner of

facing the small vexations that occur daily in everyone's life. If we grumble and complain about trifling annoyances, let them spoil our day and then relate them when the family gathers at dinner, we are apt to have whining, tattletale children. We need to train ourselves to treat small inconveniences calmly and lightly, remedy them if we can, and, if not, simply dismiss them as unimportant.

Wednesday, Sept. 5, 1945

Detroit, Mich.

Dear Miss Bogovich:

Tomorrow school starts for me. This year I'm going to high school. I think I shall like it very much.

I don't think I've told you that I also take piano lessons. I started taking them when I was nine years old. I enjoy them very much.

Sincerely,

MARIE BOMBACH,
Member of Branch No. 105,
Detroit, Mich.

* * *

SCHOOL DAYS

Take your playthings and put them away

For you must study, 'tis a school day.
There shall be little time for play I'm telling you

For there shall be quite some school work to do,

And if it's not done you won't get an "A"

So if you want good marks, work and obey.

Take up your books and study diligently

Come on make use of the opportunity.

If you do not now go to school

Some day you'll say "I was a fool."

Hear the school bell say: "Put your playthings away

Come to school 'tis a school day."

School isn't bad at all

So answer the school bell's call.

Poem by: MARIE BOMBACH.

No. 20, Joliet, Ill.—The school bells have rung out their welcoming notes and we find our Junior Cadets enrolled at the Providence High School, St. Francis Academy, the Joliet and Lockport Township High Schools, and in the upper grades of various Catholic and public schools. Here's wishing lots of luck for a successful year to every cadet student and pupil.

To prove girls' athletic abilities, Father Flavian, assistant pastor at St. Mary's Irish Parish, organized a girls C.Y.O. baseball league using a 16-in. ball. Approximately ten parishes including St. Joseph's Slovene Church are represented.

Our St. Joe's team is captained by Cadet Bernice Metesh. Other cadets on the team are Doris Bistry, Dorothy Bostjancic, Eileen Ferkol, Dorothy Govednik, Lucille Gregorich and Marion Metesh.

Following the semi-final games our C.Y.O. team and St. Mary's Croation

ended up in the finals. A three game series decided the championship.

Alas, we're the losers. We extend our congratulations to St. Mary's team and hope we'll be luckier next year.

The Junior Cadets participated in the C. I. O. Labor Day parade, which was held September 3rd. Those cadets who didn't turn out missed up on marching behind the city's best band—the Joliet Township High School Championship Band.

Sunday afternoon, September 9, the cadets participated in ceremonies marking the laying of the cornerstone of St. Anne's Mission in the Chaney School district, Lockport Township.

We're very proud to be fellow-members of an illustrious poetess as is Marie Bombach of Detroit. To read more of her poetry would delight us exceedingly.

Your Junior Cadet Reporters,
DOLORES and DOROTHY
BOSTJANCIC.

RIDDLES

1. Why is I the luckiest of the vowels?
2. What are the most difficult ships to conquer?
3. Why do knapsacks resemble handcuffs?
4. How many of your relatives live on your property?
5. What tree stands for number four anywhere?

Jill Poole, aged 15, of Leicester, England, set a world record in bell ringing when she took part in the ringing of the Cambridge Surprise Maximus at the Leicester Cathedral. The ringing of the 12 bells involved 280 changes and took three hours and 59 minutes to complete. Miss Poole, who is the youngest ringer ever to participate in these intricate exercises, is the daughter of H. J. Poole, secretary of the National Guild of Police Bell Ringers.

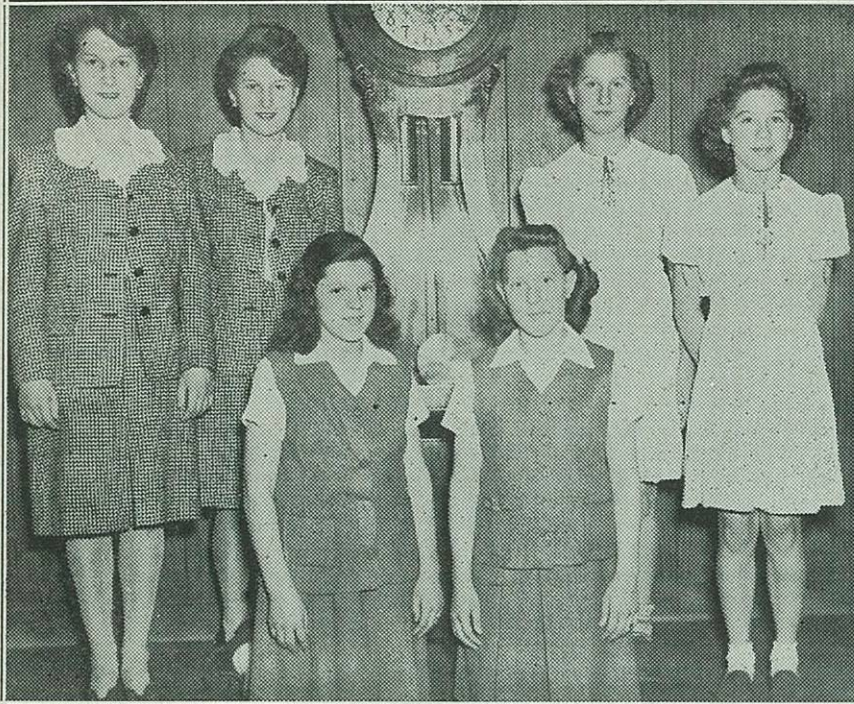
ODE TO A NAG

Oh, horse, you are a wonderful thing, no horns to honk, no bells to ring, no license buying every year with plates to stick on front and rear. No sparks to miss, no gears to slip; you start yourself; no clutch to slip. No gas bills mounting every day to steal the joy of life away.

Your inner tubes are all OK and thank goodness they stay that way. Your spark plugs never miss and spit, your motor ne'er gives a fit. Your frame is good for many a mile, your body never changes style. Your wants are few and easy met, you've something on the auto yet.

LOUD TALKING TABOO!

Loud talking, calling from desk to desk, etc., ruins the classroom morale. The one who chatters, hums, etc., not only wastes her own time but distracts others in the room, who are trying to get their work done.

THREE SETS OF TWINS

Junior Circle of Branch No. 20, Joliet, Illinois, has the distinction of having among its membership a number of sets of twins and it gives us much pleasure to present to our readers three sets. They are:

Theresa and Josephine Muhich, daughters of Mr. and Mrs. John Muhich, 651 N. Bluff St.; Dolores and Dorothy Bostjancic, daughters of Mr. and Mrs. Frank Bostjancic, 1119 Summit St., who are the famous reporters of the No. 20 Junior Circle, and Joan and Jane Gregorich, daughters of Mr. and Mrs. John Gregorich, 570 N. Chicago St.

Mrs. Mary Terlep is the hard worker in Branch No. 20 and gets credit for securing their membership.

A BEAUTIFUL ANSWER

One day a little girl in a white frock and with a big bunch of flowers passed by a boy who was playing in the dusty street. The sight of that dainty figure stirred the spirit of mischief in the boy's heart, and suddenly he threw a handful of dirt at the girl. It struck the edge of the white dress and fell in a shower upon the white kid shoes.

The girl stood still. Her face flushed pink. Her lips trembled as if she would cry. But, instead, a smile broke over her face, and, taking a flower from her bunch, she tossed it at the boy who stood waiting to see what she was going to do.

A more surprised boy no one ever saw, nor one more dismally ashamed. He hung his head and his cheeks reddened under their tan and freckles. His unkind fun was quite spoiled, just because in return for a handful of

dirt some one had thrown him a flower.

If everybody was as wise as this little girl, quarrels would go out of fashion. For every angry word, throw back a gentle answer.

BEST DOCTORS

Doctor Rest cures you when tired,
 Doctor Exercise makes you strong,
 Doctor Fresh Air gives you vigor,
 Doctor Plain Food helps you live long.
 Doctor Sleep makes you grow,
 Doctor Bath keeps you well,
 Doctor Sunshine makes you cheerful,
 Doctor Play cures a dumpy spell.
 Employ these doctors ev'ry day—
 They'll help you all and ask no pay.

ANSWERS TO RIDDLES

1. Because it is the center of BLISS, while E is in hell and all others are in purgatory.
2. Hard-ships.
3. Because both are made for tourists (two wrists).
4. Ten-aunts (tenants).
5. Ivy (IV).

SUCH GOSSIP

Alice: "My dear, those cakes of Mrs. Smith's at tea were hard as iron."

Alicia: "Yes, I know. I suppose that's why she said 'Take your pick,' when she handed them around."

GOOD REASONS

Two soldiers were lying under their blankets, looking up at the stars.

Said Jack: "What made you go into the army, Tom?"

"Well," said Tom, "I had no wife, and loved war. What made you go into the war, Jack?"

"Well, I had a wife and loved peace, so I went."

Lady: "How were you wounded, my son?"

Sailor: "By a shell, lady."

Lady: "Did it explode?"

Sailor: "No. It crept up close and bit me."

We must be willing to pay a price for freedom, for no price that is ever asked for it is half the cost of doing without it.—H. L. Menken.

FINANČNO POROČILO S. Ž. Z. ZA MESEC AVGUST, 1945

Financial Report of the SWUA for the Month of August, 1945

St.	Podružnica	MESECNINA		Druž. in Zarja čl.	Razno	Skupaj	STEV. ČLANIC	
		Redni	Mladinski				Redni	Mlad.
1	Sheboygan, Wisconsin	\$ 57.95	\$ 2.30	\$ .10	\$ —	\$ 60.35	157	23
2	Chicago, Illinois	132.70	6.20	.20	—	139.10	383	62
3	Pueblo, Colorado	71.80	3.20	—	.25	75.20	197	32
4	Oregon City, Oregon	11.50	.20	—	—	11.70	31	2
5	Indianapolis, Indiana	57.75	4.20	—	.25	62.20	165	42
6	Barberton, Ohio	71.30	1.90	.20	—	73.40	197	19
7	Forest City, Pennsylvania	53.00	1.00	.20	—	54.20	152	10
8	Steelton, Pennsylvania	36.20	—	—	—	36.20	94	—
9	Detroit, Michigan	20.70	.20	—	—	20.90	57	2
10	Collinwood, Ohio	215.45	8.30	—	—	223.75	596	83
12	Milwaukee, Wisconsin	119.95	3.50	—	.50	123.95	342	35
13	San Francisco, California	57.80	.20	—	1.50	59.50	148	2
14	Nottingham, Ohio	155.05	7.30	.50	.25	163.10	428	73
15	Newburgh, Ohio	153.30	12.40	—	—	165.70	405	124
16	South Chicago, Illinois	66.10	2.80	—	.50	69.40	176	28
17	West Allis, Wisconsin	67.55	2.30	—	—	69.85	188	23

Št.	DOHODKI: Podružnica	MESEČNINA		Druž. in Zarja čl.	Razno	Skupaj	STEV. ČLANIC	
		Redni	Mladinski				Redni	Mlad.
18	Cleveland, Ohio	40.75	1.20	—	—	41.95	112	12
19	Eveleth, Minnesota	60.00	4.00	.10	—	64.10	162	40
20	Joliet, Illinois	219.55	21.20	.50	—	241.25	600	212
21	Cleveland, Ohio	43.65	2.10	—	—	45.75	124	21
22	Bradley, Illinois	—	—	—	—	—	32	—
23	Ely, Minnesota	87.05	3.00	.10	—	90.15	237	30
24	La Salle, Illinois	71.85	3.90	.10	—	75.85	202	39
25	Cleveland, Ohio	446.05	15.00	.20	.25	461.50	1,138	150
26	Pittsburgh, Pennsylvania	53.60	1.70	.10	—	55.40	151	17
27	North Braddock, Pennsylvania	26.35	1.40	—	—	27.75	71	14
28	Calumet, Michigan	36.75	1.80	.10	—	38.65	99	18
29	Browndale, Pennsylvania	15.25	1.30	—	—	16.55	40	13
30	Aurora, Illinois	10.85	.30	.10	—	11.25	32	3
31	Gilbert, Minnesota	48.40	4.40	.40	—	53.20	129	44
32	Euclid, Ohio	65.85	3.60	—	—	69.45	176	36
33	New Duluth, Minnesota	30.45	.70	—	—	31.15	83	7
34	Soudan, Minnesota	8.45	—	.10	—	8.55	25	—
35	Aurora, Minnesota	27.00	.80	.40	—	28.20	72	8
36	McKinley, Minnesota	6.30	—	.10	—	6.40	19	—
37	Greaney, Minnesota	15.40	1.20	.10	—	16.70	44	12
38	Chisholm, Minnesota	70.85	—	.40	—	71.25	199	—
39	Biwabik, Minnesota	11.20	—	.10	—	11.30	33	—
40	Lorain, Ohio	53.00	1.60	.60	—	55.20	146	16
41	Collinwood, Ohio	98.15	.70	—	—	98.85	279	7
42	Maple Heights, Ohio	16.05	—	—	—	16.05	43	—
43	Milwaukee, Wisconsin	37.95	1.70	—	—	39.65	107	17
44	Portland, Oregon	18.35	—	.20	—	18.55	51	—
45	St. Louis, Missouri	10.85	.30	—	—	11.15	31	3
46	Garfield Heights, Ohio	59.75	2.10	—	—	61.85	165	21
47	Buhl, Minnesota	6.90	.10	—	—	7.00	19	1
48	Noble, Ohio	30.35	1.00	.10	—	31.45	81	10
49	Cleveland, Ohio	47.60	1.30	—	—	48.90	126	13
50	Kenmore, Ohio	11.85	.50	—	—	12.35	31	5*
51	Kitzville, Minnesota	12.05	.20	—	—	12.25	33	2
52	Brooklyn, Ohio	17.80	.10	—	—	17.90	48	1
53	Warren, Ohio	30.40	2.60	—	—	33.00	84	26
54	Girard, Ohio	27.45	1.40	—	—	28.85	77	14
55	Hibbing, Minnesota	45.20	.10	—	—	45.30	126	1
56	Niles, Ohio	19.95	1.60	—	—	21.55	52	16
57	Burgettstown, Pennsylvania	12.90	.70	—	—	13.60	34	7
58	Braddock, Pennsylvania	18.40	1.80	—	—	20.20	46	18
59	Conneaut, Ohio	8.75	—	.20	—	8.95	25	—
60	Denver, Colorado	25.25	1.20	.30	—	26.75	70	12
61	Kansas City, Kansas	21.70	3.20	—	—	24.90	62	32
62	Virginia, Minnesota	36.90	3.10	—	—	40.00	97	31
63	Canon City, Colorado	16.35	.90	—	—	17.25	46	9
64	Bessemer, Pennsylvania	31.00	.60	.20	—	31.80	79	6
65	Fairport Harbor, Ohio	5.95	—	—	—	5.95	17	—
66	West Aliquippa, Pennsylvania	6.80	—	.20	—	7.00	18	—
67	Strabane, Pennsylvania	35.95	—	—	—	35.95	91	—
68	Pullman, Illinois	18.15	1.50	.20	—	19.85	49	15
69	Warrensville, Ohio	19.60	.10	—	—	19.70	56	1
70	Ambridge, Pennsylvania	31.95	.20	.20	—	32.35	67	2
71	N. S. Pittsburgh, Pennsylvania	20.90	.30	—	—	21.20	59	3
72	Leadville, Colorado	41.90	5.00	.20	—	47.10	51	25**
73	Enumclaw, Washington	14.15	1.50	.60	—	16.25	39	15
74	Moon Run, Pennsylvania	12.45	—	—	—	12.45	32	—
75	Keewatin, Minnesota	—	—	—	—	—	47	3
76	Crosby, Minnesota	9.35	—	.10	—	9.45	26	—
77	New York City, New York	35.35	—	.80	—	36.15	101	—
78	De Pue, Illinois	12.75	—	.10	—	12.85	35	—
79	Nashwauk, Minnesota	5.35	.10	.50	—	5.95	15	1
80	Pueblo, Colorado	3.05	.90	—	—	3.95	7	9
81	Johnstown, Pennsylvania	28.85	2.40	.70	—	31.95	76	24
82	Oglesby, Illinois	29.40	1.90	.20	—	21.50	84	19
83	Bridgeville, Pennsylvania	23.95	.40	.40	—	24.75	67	4
84	Verona, Pennsylvania	23.60	1.00	—	—	24.60	56	10
85	Crested Butte, Colorado	14.30	—	—	—	14.30	33	—
86	Brooklyn, New York	28.25	—	.20	—	28.45	80	—
87	Canton, Ohio	8.25	.10	.10	—	8.45	19	1
88	South Chicago, Illinois	67.95	4.30	—	—	72.25	176	43
89	Universal, Pennsylvania	—	—	—	—	—	62	2
90	Cairnbrook, Pennsylvania	14.75	.80	—	—	15.55	35	8
91	Elmhurst, Illinois	10.50	—	—	—	10.50	25	—
92	Ottawa, Illinois	3.85	.40	.30	—	4.55	11	4
93	Willard, Wisconsin	18.90	—	—	—	18.90	18	—***
94	Johnstown, Pennsylvania	16.10	.30	.20	—	16.60	46	3
95	Detroit, Michigan	7.35	.60	.40	—	8.35	21	6*
96	Skupaj	\$4,028.25	\$172.20	\$11.00	\$3.60	\$4,215.05	10,973	1,702

Obresti od bondov:

City of Philadelphia, Pa., 4¼%	\$21.25	
State of North Carolina, 4½%	45.00	
State of North Dakota, 5%	75.00	141.25

Dozorele obresti od U. S. Savings Bonds 490.00

Skupni dohodki \$4,846.30

*Asesment za julij — **Asesment za julij in avgust — ***Asesment za junij, julij in avgust.

STROŠKI:

Za umrlo Mary Koci, podružnica št. 25, Cleveland, Ohio	\$ 100.00
Za umrlo Jennie Tekavec, podružnica št. 23, Ely, Minn.	100.00
Za umrlo Apolonia Gibson, podružnica št. 37, Greaney, Minn.	100.00
Za umrlo Mary Sebenick, podružnica št. 68, Fairport Harbor, Ohio	100.00
Za umrlo Jennie Medofer, podružnica št. 71, Strabane, Pa.	100.00
Za umrlo Mary Popovich, podružnica št. 71, Strabane, Pa.	100.00
Za umrlo Kate Pluth podružnica št. 13, San Francisco, Cal., povrnjen asesment plačan v pogrebni sklad	29.55
Ameriška Domovina, za tiskanje, pošto in raznašanje avgustove Zarje	849.98
Mesečne plače po odštetju davka: predsednica \$40.40; tajnica \$174.10; urednica \$182.40 — skupaj	396.90
Kampanjske nagrade	231.00
Nagrada kampanjski voditeljici	50.00
Dobiček od pesmaric premeščen v Solninski in dobrodelni sklad	605.65
Premium pri nakupovanju bondov U. S. Treasury 2½%	45.40
Razni uradni stroški	119.15

Skupni stroški \$2,927.63

Ostalo v blagajni 31. julija 1945 (Balance July 31, 1945) \$166,067.26

Dohodki v avgustu (August income) 4,846.30

Skupaj (Total) \$170,913.56

Stroški v avgustu (August disbursements) 2,927.63

Preostanek 31. avgusta 1945 (Balance Aug. 31, 1945) \$167,985.93

JOSEPHINE ERJAVEC, glavna tajnica.

SEZNAM PESMI V PESMARICI "ZAPOJMO"

I. DEL

Adijo pa zdrava ostani!
 Al' me boš kaj rada imela?
 Ah, ni li zemljica krasna
 Birt rajtengo piše
 Bledi mesec
 Bog je ustvaril zemljico
 Bog živi vse Slovenke!
 *Belokranjska
 Bom šel na planince
 Bratci veseli vsi
 Čez tri gore, čez tri vode
 Čuk se je oženil
 Dekle je po vodo šla
 Dekle, kdo bo tebe troštal
 Dekle na vrtu zelenem sedi
 Dete zatisni premile oči
 *Dekletce podaj mi roko
 Delaj, delaj, dekle pušeljč
 Dober večer, ljubo dekle!
 Dolenjska zdravica
 Dve let' in pol sva se midva
 ljubila
 En hribček bom kupil
 *En šuštar me j' vprašu
 Ena ptička mi poje
 *Eno devo le bom ljubil

Fantje marširajo
 Fantje po polj' gredo
 Gor čez jezero
 Glejte, že solnce zahaja
 *Glasno si pevala
 Goreči ogenj
 *Gori, gori na planine
 Gozdič je že zelen
 Gremo na štajersko
 Hej Slovenci
 Imel sem ptičico
 *Iz stolpa se mi zvon doni
 Jaz bi rad rdečih rož
 Jaz pa pojdem na Gorenjsko
 Jaz sem Kranjčičev Jurij
 Je pa davi slanica padla
 *Janez, Janez, kaj se kujaš
 Kadar boš ti vandrat šel
 Kaj ne bila bi vesela!
 *Kadar mlado leto
 Kaj boš za mano hodil?
 Kaj pa ti pobič?
 Kaj so to za eni fantje?
 Kaj ti je, deklica
 *Kako ozke so stezice
 Kak' ribcam dobro gre
 Kako bom ljubila

*Kakor bela golobica
 Kje so moje rožice
 Kmetič vesel na svetu živi!
 Ko bi jaz vedela?
 Kje je moj mili dom?
 Ko pridem skozi log
 Kol'kor kapljic, tol'ko let
 *Ko gledam v oči te lepe
 Koline
 Ko ptičica sem pevala
 *Ko sem k njej pršou
 Ko ptičica na tuje gre
 Ko so fantje proti vasi šli
 *Ko pomlad cvetoča pride
 Ko študent na rajžo gre
 *Ko lani sem tam mimo šel
 Lahko noč!
 Lani sem možila se
 Le nocoj še, luna mila
 *Leži, leži ravno polje
 Le enkrat bi videl, kak' sonce
 gor gre
 *Lepo je pomlad
 Lepo mi poje črni kos
 Ljub'ca moja, oj kod' si snoč'
 hodila

Ljub'ca, povej, povej!
 Lepa naša domovina
 Ljubezen do domovine
 Lovska
 Ločitev
 *Ljubca moja kaj si st'čila
 Luna sije, klad'vo bije
 Mladi vojaki
 *Mila, mila lunica
 Mati pokliče, pridne dekliče
 Mati ziblje, lepo poje
 Moja deklica je še mlada
 Moj fantič je na Tirolsko
 vandral
 Moja kosa je križavna
 Moj očka so mi rekli
 Najlepša je mladost
 Na Gorenjskem je fletno
 Na klopci sva sedela
 Nebo je čisto jasno
 Na planincih sončice sije
 Na tujih tleh
 Na vrtu
 *Na levo tri, na desno tri
 Nesrečni lovec
 Ne bom se možila
 Nocoj pa, oh nocoj
 *Nikaj na svetu lepšega nij
 Odhod
 Odkod si, deklica, ti doma?
 *Nekje v Franciji
 Opiraj, deklica, kamrico!
 Oglar je čeden fant
 *Oja, zmiraj vesel
 Oj deklica, kaj s' tak' žalostna
 Oj ta vojaški boben
 Oj večer je že
 Oj tam za goro
 Oj vinček moj
 Otok bleški
 O, tožna domovina
 *Ovbe, ovbe moja glavca
 Planinska
 Padel je 'z javora
 Pojte, pojte, drobne ptičke!
 Po gorah grmi in se bliska
 Po jezeru
 Po polju že rož'ce cvetejo

Pod mojim okencem
 Posvetitev domovini
 *Pelin roža
 Pozdrav!
 Pozimi pa rožice ne cveto
 Prevzetna
 Prišla bo pomlad
 Povej mi deklica
 Ptiček prav majhen je
 Ptički po zraku letajo
 Ptička je zaprta b'la
 Rasti, rasti, rožmarin
 Rasti, rožica
 Regiment po cesti gre
 Ribniška
 Roža
 *Rožice trgajta
 Rože je na vrtu plela
 Rožic ne bom trgala
 *Roža na vrtu zelenem cvete
 Rožmarin se je posušil
 Rožmarin
 Se davno mračil
 Sem fantič z zelenega štajerja
 *Za rojstni dan gl. predsednice
 *Serenada
 Sem mislil snoč' v vas iti
 *Sijaj, sijaj lunica
 Sinoči je pela
 Sinoči sem na vasi bil
 *Sinoči sem na vasi bil
 Sirota
 *Šel bom v planinco v vas
 Sirota jaz okrog blodim
 Slovenski fantje
 *Spomladi vse se veseli
 Slišala sem ptičko pet'
 *Skrinja lepo pisana
 Slovenec sem!
 *Slovenski svet, ti si krasan
 Slovenska deklica
 Slovensko deklica
 *Slovenec Slovenca vabi
 *Slovo
 Soča voda je šumela
 Solnce čez hribček gre
 *Stoji v planini vas
 Stoji, stoji Ljubljanca

*Svetlo sonce se je skrilo
 Svarilo
 *Še en poljub, deklica mi daj
 Škrjanček poje žyrgoli
 *Srcu
 Tam za goro zvezda sveti
 Tam gori za našo vasjo
 Tam na vrtni gredi
 Terezinka zgodaj vstala
 Trije kovači
 Ura devet odbije
 Uspavanka
 V nedeljo zjuraj vsala bom
 Veseli bodimo
 Vetrček po zraku gre
 Visoka je gora
 *V petju se oglasimo
 Vsi so prihajali
 Žabja svaba
 Žalosten glas zvonov
 Že dolgo nismo pili ga
 Zabučale gore
 Zakaj me ne ljubiš?
 Zeleni gozd je lovčev raj
 Zvedel sem nekaj novega
 *Zvezda mila je migljala
 Zvonikarjeva
 *Židana marela

II. DEL

*Gošarska pesem Mariji
 Pomagaj
 *Sveta noč, blažena noč
 *Zveličar naš je vstal iz groba
 Angelovo češčenje
 Rožni venec
 Blagor mu, ki se spočije
 *Nad zvezdami
 Glasno zapojmo
 *Cvetke trgam
 Lepa si, roža Marija
 Marija Nazarska
 Odpevanje pri litanijah
 Pokojni sestri v slovo
 *Jamica tiha
 Vigred se povrne
 Zahvalna pesem
 Pesmi zaznamovane z * so
 nove v novi izdaji "Zapojmo!"

SLOVENIAN FOLK SONG BOOKS

We have song books which contain 215 of the most popular Slovenian folk songs which sell at 50 cents. You may order these books from

"ZARJA" OFFICE
 6117 St. Clair Avenue
 Cleveland 3, Ohio

Enclose stamps or money with order. Orders filled at once. We also send them to the men and girls in service. Send us their name and address and enclose the cost and 3 cents stamps to cover postage.

Za simpatično postrežbo se obrnite na
ZAKRAJŠEK FUNERAL HOME, INC.
 6016 St. Clair Avenue. Cleveland 3, Ohio
 LICENZIRANI POGREBNI ZAVOD
 Invalid Car Service. Postrežba noč in dan.
 Avtomobile za vse prilike. Tel.: ENdicott 3113.

“Ameriška Domovina”

NAJBOLJ ZANIMIV SLOVENSKI
DNEVNIK
V ZEDINJENIH DRŽAVAH

*Največja jugoslovanska unijska
tiskarna v Ameriki*

Se prijazno priporoča za vsa tiskarska
dela po jako zmernih cenah

6117 St. Clair Avenue, Cleveland 3, Ohio
Tel.: HEnderson 0628

ERMENC FUNERAL HOME

5325 W. Greenfield Ave. Phone Mitchell 1331
Milwaukee, Wisconsin

A. Grdina & Sons

ZA POHIŠTVO IN ZA POGREBE

Za vesele in žalostne dneve

Nad 42 let že obratujemo naše podjetje v
zadovoljnost naših ljudi. To je dokaz
da je podjetje iz — naroda za narod.

V vsakem slučaju se obrnite do našega podjetja;
prihranili si boste denar in dobili
stoprocentno postrežbo.

Glavna prodajalna: 6019 St. Clair Avenue.
Tel.: HEnderson 2088. Cleveland 3, Ohio.

Podružnica: 15301-07 Waterloo Rd.
Tel.: KEmore 1235 Cleveland 10, Ohio

Pogrebni zavod: 1053 E. 62nd Street.
Tel.: HEnderson 2088 Cleveland 3, Ohio

Personal Loans

Na razpolago za financiranje nakupa

- avtomobila
- gospodarskih predmetov

ZA:

- družinske in hišne potrebščine
- popravo posestva
- plačilo zavarovalninske premije
- poravnavo računov

— To je nekaj tipičnih namenov —

Pridite in povejte nam o vaših potrebah
Ni treba, da bi bil vlagatelj.

THE NORTH AMERICAN BANK COMPANY

6131 St. Clair Ave. 15619 Waterloo Rd.

CLEVELAND 3, O. CLEVELAND 10, O.

Bolezen nesreča smrt

so tri težke skrbi, ki se jih ne more nihče ubraniti.
Danes ali jutri, bolj ali manj bo vsak prizadet.
Če hočeš dobro sebi in drugim, pristopi v

KRANJSKO-SLOVENSKO KATOLIŠKO JEDNOTO

*Najstarejša slovenska podporna
organizacija v Ameriki*

Posluje že 52. leto

Članstvo: 40,000 Premoženje: nad \$6,000,000

Sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta;
otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod
svoje okrilje.

Za pojasnila o zavarovalnini vprašajte
tajnike ali tajnice krajevnih društev
KSKJ ali pa pišite na:

GLAVNI URAD

351-353 N. Chicago Street, Joliet, Ill.